

REVISTA MUSICAL CATALAN

WWW.REVISTAMUSICAL.CAT

369

00369

598003

9 771887

JUNY-AGOST 2019 | 4€

JOAN MAGRANÉ

PROTAGONISTA A PERALADA, PALAU I LICEU

XAVIER PUIG

Doble direcció titular

FESTIVALS D'ESTIU

Una guia amb les cites
musicals imprescindibles

LLUÍS MILLET I LORAS

Adeu al net del fundador
de l'Orfeó Català

DOSSIER: LA CREACIÓ MUSICAL ACTUAL A CATALUNYA

FESTIVAL CASTELL PERALADA

JULIOL – AGOST 2019

festivalperalada.com | T. 902 374 737

Auditori Parc del Castell

5 i 7 AGOST

ÒPERA ESTRENA NOVA PRODUCCIÓ

LA TRAVIATA VERDI

COR INTERMEZZO

ORQUESTRA DEL GRAN TEATRE DEL LICEU

Direcció musical, Riccardo FRIZZA

Direcció d'escena, Paco AZORÍN

Ekaterina BAKANOVA, René BARBERA i

Quinn KELSEY

Claustre del Carme

18 JULIOL ÒPERA DE CAMBRA

DIÀLEGS DE TIRANT E CARMESINA

Música de Joan MAGRANÉ · Libretto de Marc
ROSICH · Director d'escena Jaume PLENSA

Auditori Parc del Castell
ESPECTACLE EN FRANCÈS SUBTITULAT

19 JULIOL

LA FURA DELS BAUS

HISTÒRIA D'UN SOLDAT

Director d'escena: Àlex OLLÉ

Església del Carme

20 JULIOL

LUDOVIC TÉZIER

RECITAL

Església del Carme

3 AGOST

CAMILLA NYLUND

RECITAL

Església del Carme

4 AGOST

JOSEPH CALLEJA

RECITAL

Església del Carme

8 AGOST

HUMAN LOVE, LOVE DIVINE

Nùria RIAL, soprano · Juan SANCHO, tenor
Jan TOMASZ ADAMUS, direcció musical

Auditori del Parc del Castell

9 AGOST

JUAN DIEGO FLÓREZ

CONCERT LÍRIC AMB LA
SOPRANO RUZAN MANTASHYAN

Auditori Parc del Castell

10 AGOST

GUSTAVO DUDAMEL

MAHLER CHAMBER ORCHESTRA & FRIENDS

Església del Carme

17 AGOST

SONDRA RADVANOVSKY

HOMENATGE A MONTSERRAT CABALLÉ

Nits que mai no oblidaràs

ELS DIES 12 I 13 D'ABRIL DE 2019 VAN TENIR LLOC a Barcelona unes jornades de reflexió i debat sota el títol “Òpera & Dona”. Organitzades per Òpera de Butxaca i Nova Creació i celebrades a la seu de l'SGAE, van aplegar diverses personalitats vinculades amb el món de la creació operística, de la programació musical i del periodisme, que van debatre sobre el desequilibri, encara en ple segle XXI, de la presència de dones als àmbits més destacats de la programació i creació operística—principalment la composició, la direcció artística i la direcció musical i escènica—respecte de l'encara dominant preponderància masculina.

La interessant trobada va permetre posar en evidència com encara resulta estrany veure dones compositores, dones que dirigeixen teatres d'òpera, dones que dirigeixen orquestres... i com, fruit del massa temps dominant model patriarcal, encara existeix un desequilibri en la distribució de drets entre homes i dones en termes salarials i de conciliació familiar (fet extensiu al model social global).

Paral·lelament a les dites jornades, el Teatre Lliure acollia l'estrena a Catalunya—després de l'estrena absoluta al Teatro Español de Madrid (temporada del Teatro Real)—de l'òpera còmica *Je suis narcissiste* de la barcelonina Raquel García-Tomás (1984), que va recollir un ampli reconeixement per una òpera divertida i amb un llenguatge musical eclèctic i proper, molt adient al registre còmic, en una proposta en què també hi havia lideratge femení en la creació del llibret i la direcció escènica, en les mans d'Helena Tornero i Marta Pazos, respectivament. La felicitat efemèride, però, no és res més que un miratge en una situació real que encara ofereix un llarg camí per recórrer. No hauríem d'oblidar que l'única compositora a estrenar una òpera al Gran Teatre del Liceu en els més de 170 anys d'història del Teatre és la valenciana Matilde Salvador, i que això va tenir lloc un llunyà 1974.

Precisament, la sempre il·lustrativa i acurada editorial Acanalado acaba de publicar un nou títol que s'afegeix a la seva llarga llista d'encerts editorials. *Armonías y suaves cantos*, de la doctora Anna Beer, que sota aquest aparentment edulcorat títol presenta vuit perfils de dones que van lluitar per desenvolupar la seva carrera com a compositores en uns temps en què la situació de la dona a nivell social era encara més desfavorable que als nostres temps. Des de Francesca Caccini a Elizabeth Maconchy—passant per Strozzi, Jacquet de la Guerre, Von Martines, Hensel, Schumann i Boulanger—han passat tres segles i la vida i obra

de cada una d'aquestes vuit icòniques dones demostra que la vocació és capaç de superar qualsevol obstacle, que el desenvolupament de la creativitat no depèn del gènere, però sí de les circumstàncies, i que, sense l'existència de dones com aquestes, molt probablement avui dia no podríem reivindicar uns drets durant massa temps negats.

Fa vuit anys que vaig assumir el repte de dirigir aquesta Revista en uns moments en què la centenària publicació nascuda el 1904 sota l'òrbita de l'Orfeó Català havia de fer el salt al segle XXI. En el període de transició entre l'antiga Revista i la nova proposta editorial vaig convidar a fer la meua primera portada com a directora de la «Revista Musical Catalana» a un grup de dones compositores catalanes que, sorpreses per la inesperada atenció, es van aplegar al Palau de la Música Catalana per a una sessió de fotos inèdita. Aleshores—fa només vuit anys!—parlar de dones compositores era parlar de tot un seguit de *rara avis* que, en la seva majoria, havien exercit la vocació al marge del seu ofici, és a dir, de la feina que els permetia viure.

Avui m'acomio de la tasca de directora d'aquesta estimada «Revista Musical Catalana», de la qual tant he gaudit al llarg d'aquests anys—als quals he de

sumar els anys participant-hi com a redactora i, anteriorment, com a fervent lectora—i a través de la qual he pogut forjar un esperit crític i aprendre, exemplar rere exemplar, sobre la història de la música i sobre l'univers musical i els seus protagonistes. Deixo la direcció de la «Revista Musical Catalana» per emprendre nous reptes professionals com a directora artística adjunta del Palau de la Música Catalana i no vull desaprovechar l'ocasió per agrair la confiança a tots aquells que al llarg dels anys l'han dipositada en mi, però també per agrair-li a vostè, lector, que hagi dedicat el seu temps a llegir aquesta Revista. Sense vostè la nostra feina no tindria raó de ser.

Em fa feliç poder escriure un editorial tan especial com aquest, en què la dona creadora és la protagonista i amb la qual d'alguna manera es tanca un cercle, i espero poder continuar contribuint des d'un altre àmbit a la normalització de la presència de la dona en les programacions musicals, a fi que tot allò que ara encara és una reivindicació, aviat sigui una felicitat i saludable realitat. I tinguem sempre present la dita del gran geni Ludwig van Beethoven, de qui l'any vinent celebrarem el 250è aniversari: “*La música és una més gran revelació que tota la saviesa i la filosofia*”. ♪

REVISTA MUSICAL CATALANA

WWW.REVISTAMUSICAL.CAT

Núm. 369 • Juny - Agost 2019
5a Època • Any XXXV

www.revistamusical.cat
facebook.com/
revistamusicalcatalana
twitter.com/RevistaMusCat
Instagram/revistamusicalcat

Consell editorial: Rafael Argullol, Josep M. Busquets, Salvador Cardús, Benet Casablanca, Jaume Comellas, Gabriel Ferrer, Joaquim Garrigosa, Albert Guinovart, Carles Guinovart, Lluís Millet i Loras, Ramon Muntaner, Antoni Pallès, Àlex Robles Fitó, Antoni Ros Marbà i Àlex Susanna.

Direcció: Mercedes Conde Pons
mconde@palaumusica.cat
Tel.: 93 295 72 26

Redacció: Teresa Martínez
revista@palaumusica.cat
Tel.: 93 295 72 28

Consell de Redacció: Josep Barcons, Mercedes Conde Pons, Elena Cuesta, Silvia Díez, Javier Pérez Senz, Toni Quero i Pere Romanillos.

Col·laboren en aquest número: Jordi Alomar, Josep Barcons, Antoni Colomer, Jaume Comellas, Mercedes Conde Pons, Ana María Dávila, Silvia Díez, Miquel Gené, Josep Maria Gregori, Sofia Martínez, Mònica Pagès, Aleix Palau, Jordi Play, Santi Riu, Albert Torrens, Lluís Trullén, Eduard V. Patsi i Jacobo Zabalo.

Publicitat: Mercedes Conde Pons
mconde@palaumusica.cat
Tel.: 93 295 72 26

Edita: Som Sàpiens Publicacions

Portada: Joan Magrané
Foto: Jordi Play

Fundació Orfeó Català-Palau de la Música Catalana

Conceptualització i realització editorial:
som la cultura de tots
www.som.cat

Director de l'àrea: Pere Romanillos
promanillos@sapienspublicacions.cat

Coordinació: Silvia Díez

Disseny editorial: Cristina Ristol

Il·lustració: Roger Pibernat

Impressió: Novoprint

Distribució
UDL Libros

Dipòsit legal: B-34.432/83
ISSN: 1887-2980
Membre de l'APPEC
Membre de CEDRO
Versió digital: iQuiosc.cat

Mariona Carulla i Font, presidenta

c/ Palau de la Música, 4-6
08003 Barcelona
Tel.: 93 295 72 00
Palau de la Música Catalana, telèfon d'atenció al client: 902 442 882
(de dilluns a dissabte, de 9.30 a 21 h)
www.palaumusica.cat
www.orfeocatala.cat

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència

EDITORIAL 3

PASSACAGLIA 6

OBITUARI

LLUÍS MILLET I LORAS
L'última baula de la nissaga Millet 8

ACTUALITAT

LES TEMPORADES 2019-20
El Palau de la Música Catalana, el Gran Teatre del Liceu i L'Auditori presenten la nova temporada 10

EN PORTADA

JOAN MAGRANÉ
Protagonista a tres bandes 12

ESPECIAL

FESTIVALS D'ESTIU
Una guia amb les cites musicals imprescindibles ... 16

ENTREVISTA

L'ANY DE XAVIER PUIG
Director del Cor de Cambra del Palau i també titular de l'Orquestra Simfònica del Vallès 32

DOSSIER

LA CREACIÓ MUSICAL ACTUAL A CATALUNYA

El sector de la música contemporània a Catalunya 36

Els espais de la nova música 40

PEDAGOGIA DE L'AUDICIÓ

LA TEVA OÏDA ETS TU I LES TEVES CIRCUMSTÀNCIES 44

L'ÀNIMA DEL SO

HORACIO CURTI

Mestre de shakuhachi 48

EL COMPOSITOR

GIACOMO PUCCINI

El darrer gran operista italià 52

ESCENARIS DEL MÓN

FESTIVAL DE GLYNDEBOURNE

El somni impossible 54

ACCENTS 58

MÚSICA ENCREUADA 63

MÚSICA A LA RÀDIO 64

MELÒMANS

JOAN PERA

Actor 66

La nostra Revista
té banda sonora.
Escolta-la
al nostre web

NOU DIRECTOR DE LA «REVISTA MUSICAL CATALANA»

El periodista Albert Torrens serà el nou director de la «Revista Musical Catalana» en substitució de Mercedes Conde, que a partir de la temporada 2019-20 serà la nova directora artística adjunta del Palau de la Música Catalana. Albert Torrens (Barcelona, 1979) és llicenciat en periodisme

i diplomat en ciències empresarials, té també formació musical de grau mitjà en les especialitats de piano i cant. Des de fa anys es dedica al periodisme musical, sobretot radiofònic, com a realitzador de programes a l'emissora Catalunya Música, tasca que li ha estat distingida amb el

Premi Josep Anselm Clavé de Comunicació 2018. Així mateix, des del 2001 ha exercit de redactor i crític en aquesta Revista. Paral·lelament, i des de ben jove, ha estat molt vinculat al món coral català com a membre actiu

de diverses formacions, entre les quals els cors de l'Orfeó Català, on canta des de fa gairebé vint anys. Ha publicat Cicle coral. Els guions del programa de Catalunya Música (Editorial Boileau, 2015) i ha participat en publicacions d'altres autors sobre temàtiques similars.

100 ANYS DEL NAIXEMENT DEL BARÍTON BARCELONÍ

MANUEL AUSENSI

Enguany es compleix el centenari del naixement del baríton Manuel Ausensi. Fill del barri del Poble-sec i format inicialment en trompeta al Conservatori Municipal de Barcelona, a València va començar els estudis de cant que, més tard, va ampliar novament a la capital catalana amb Concepció Callao. Un concurs radiofònic va ser el tret de sortida d'una carrera professional que el va dur a interpretar nombrosos papers d'òpera –sobretot clàssica i romàntica– i sarsuela en escenaris importants, com el Gran Teatre del Liceu, on va actuar tretze temporades seguides. Pel que fa a l'estranger, va actuar als Estats Units, Mèxic, Argentina, Grècia, Itàlia, Alemanya, la Gran Bretanya, Bèlgica, Israel i Egipte. Després de retirar-se, l'any 1973, va ser distingit amb diversos premis i recordat amb un concurs de cant que portava el seu nom i que ell mateix va presidir als seus inicis. Els últims anys de la seva vida, els va passar a la població de Creixell (Tarragonès), on va morir.

HISTÒRIA I MÚSICA

EL PATRIMONI MUSICAL

DE LA CORONA D'ARAGÓ (1418-1707)

EL MES DE MARÇ PASSAT va tenir lloc a València un congrés titulat *El patrimoni musical de la Corona d'Aragó (1418-1707). Estat de la investigació, transferència del coneixement i reptes en el segle XXI*. Organitzat per la Fundació Capella de Ministrers i estructurat en quatre sessions científiques de ponències i comunicacions, així com tres taules rodones, l'esdeveniment va aplegar experts, tant dels Països Catalans com d'altres procedències, que van debatre sobre les connexions i divergències existents al camp musical entre els diversos territoris que van formar la Corona d'Aragó, un terreny que es considera pendent d'un estudi global actualitzat.

Així mateix, i aprofitant l'efemèride del 600è aniversari de la creació de la Generalitat Valenciana, es va voler fer balanç sobre els avenços en el coneixement i la manera de transmetre'l –particularment des de l'educació superior– i reflexionar sobre els nous reptes que planteja la investigació sobre la cultura musical en aquest mateix marc comú.

Els resultats del congrés es publicaran properament en una monografia sobre l'estat actual de la investigació del patrimoni musical de la Corona d'Aragó, així com les noves perspectives, innovacions i reptes en la societat del segle XXI. 📖

ÈXIT DEL COR DE NOIES DE L'ORFEÓ CATALÀ

El Cor de Noies de l'Orfeó Català ha arribat a la final del concurs internacional Let the Peoples Sing de la Unió Europea de Radiodifusió, com a candidata de l'emissora Catalunya Música, que és l'amfitriona d'aquesta edició. El concert de la final, que se celebrarà el proper 13 d'octubre al Palau de la Música, serà transmès en directe per TV3 i Catalunya Música.

ANTONI BOFILL

EFEMÈRIDES

25
ANYS

El mes de maig passat el Concurs de Cant i Música de Cambra Josep Mirabent i Magrans –que recorda la figura d'aquest industrial i polític sitgetà– va celebrar la vint-i-cinquena edició amb una nova convocatòria que va atorgar fins a 12.000 euros en premis.

Són els que ha complert aquesta temporada el Cor Vivaldi, nascut a l'escola IPSI de l'Eixample de Barcelona. El seu fundador i director, Òscar Boada, ho ha celebrat amb el llibre titulat *El secret del Cor Vivaldi*, publicat per l'editorial Boileau.

30
ANYS

Ara fa mig segle ens deixaven el capellà i musicòleg Higiní Anglès, la soprano Mercè Capsir, el compositor i director d'orquestra Jaume Pahissa i el crític musical i musicòleg –molt vinculat a l'Orfeó Català– Joaquim Pena.

50
ANYS

Enguany es compleix l'aniversari rodó del naixement de dos músics molt diversos entre ells però igualment vinculats a la història de la música catalana: el compositor sabadellenc Agustí Borgunyó i el pedagog xilè Joaquim Zamacois.

125
ANYS

ACTUALITAT **MUSICAL**

ESTRENES

Diversos compositors catalans han vist estrenades les seves obres els darrers mesos: així, entre d'altres, Xavier Pagès-Corella va presentar *Dillie* al cicle Off Liceu, Núria Giménez va estrenar *Ad limine caelum* a la temporada BCN Clàssics al Palau de la Música, Mariona Vila va oferir *El gall de foc* –encàrrec de l'OBC– a L'Auditori i Raquel García-Tomás va poder sentir l'òpera *Je suis narcissiste* al Teatre Lliure, dins d'Òpera de Butxaca i Nova Creació.

LITO IGLESIAS

És el nou director del Conservatori Municipal de Música de Barcelona des del mes de març. Gallec de naixement, ell mateix es va formar en aquest centre del qual ha estat professor de violoncel des de fa gairebé trenta anys. Lito Iglesias també du a terme una intensa activitat com a músic en actiu, ha format part de diversos conjunts de cambra i col·labora habitualment en concerts didàctics d'altres institucions, com el Museu Pau Casals.

HOMENATGE A LLUÍS BENEJAM

El mes de març l'ESMUC va acollir diversos actes per reivindicar la figura del compositor Lluís Benejam. Com ara una conferència a càrrec de Joseph Landers, expert en l'obra d'aquest músic i professor de la Universitat de Montevallo (Alabama), on Benejam va viure i desenvolupar els últims anys de la seva activitat professional. També es va oferir el concert titulat "Un esperit català al Nou Món", en què van prendre part Kalina Macuta, Daniel Blanch, Marta Valero i Albert Guinovart.

PREMI A MARTA TORRES

La flautista gironina Marta Torres i professora de l'Escola Municipal de Música de Banyoles va guanyar el segon premi del Concurs de Joventuts Musicals d'Espanya en la modalitat de vent celebrat el mes de març a Madrid. El premi és una gira de concerts del circuit Red de Músicas.

OBITUARI

LLUÍS MILLET I LLORAS

LA SEVA MORT EL 7 DE MARÇ PASSAT TANCA MÉS D'UN SEGLE DE PRESÈNCIA DIRECTA A L'ORFEÓ DE LA FAMÍLIA MILLET, UNA DE LES MÉS TRANSCENDENTALS DE LA HISTÒRIA DE LA MÚSICA CATALANA. ERA A PUNT DE COMPLIR VUITANTA ANYS D'EDAT.

El ranet del fundador de l'Orfeó Català, Lluís Millet i Pagès (1867-1941), i fill de Lluís Maria Millet i Millet (1906-1990), que va dirigir l'Orfeó entre els anys 1945 i 1977. Com ells, la seva existència també va estar estretament vinculada a l'Orfeó, des de la seva mateixa naixença a la planta sisena del Palau de la Música Catalana, planta avui reconvertida en dependències administratives i de gestió.

Amb una sòlida formació universitària –licenciat en filosofia i lletres per la Universitat de Barcelona–, i musical, amb amplis estudis de musicologia endegats a Munic, li va correspondre seguir la tradició de dirigir l'Orfeó Català (1977-1981) en un moment no gens fàcil. El cor havia sofert una davallada de qualitat i de protagonisme degut a la persistència d'una forma d'actuar tancada i massa impermeable als corrents renovadors que s'imposaven al món coral en aquells moments; es tractava d'emprendre un gir radical en la dinàmica d'actuació a fi de fer envolar l'Orfeó a un nou estadi d'exigència, de qualitat i de protagonisme al món musical català. La tasca era d'una gran envergadura i ell va tenir el mèrit no de dominar-la –de fet no es va dominar plenament fins al cap de tres directors més, Salvador Mas, Simon Johnson i Jordi Casas–, però sí almenys de mostrar-ne la necessitat i de marcar el camí que calia seguir.

PROTAGONISTA DE GRANS TRANSFORMACIONS

Millet va veure i viure des de primeríssima línia les transformacions que es van esdevenir a l'Orfeó Català i sobretot al Palau de la Música Catalana, amb les profundes reformes a què va ser sotmès fins a cloure's amb la creació del Petit Palau, durant els anys de presidència del seu cosí segon

L'ÚLTIMA BAULA DE LA NISSAGA MILLET

TEXT • Jaume Comellas

Fèlix Millet i Tusell, i va formar part, amb Pere Artís i qui signa, de l'equip que l'any 1984 va reprendre la publicació de la «Revista Musical Catalana», que havia quedat estroncada amb l'esclat de la Guerra Civil. El gruix dels seus coneixements i la solidesa del seu coixí intel·lectual van constituir una aportació molt valuosa en la història de la publicació d'aquesta segona època. Assessor musical del Palau, va assessorar en la creació de l'Orquestra de Cambra del Palau i del Cor de Cambra i, finalment, l'any 1996 va idear de soca-rel una iniciativa de gran valor: El Primer Palau. Va ser quelcom absolutament seu des de l'origen, que va dirigir amb convicció; va ser i ha estat una proposta que ha donat prestigi a la casa i que ha merescut una gran estima dels in comptables joves músics que hi han pres part.

Lluís Millet estava molt orgullós del seu cognom, però al mateix temps constituïa per a ell una càrrega de responsabilitat molt feixuga que el va acompanyar i en certa mesura engavanyar sempre en una certa i inefable manera. Persona d'una honestetat ètica impecable, quan aquest cognom va sofrir un fort impacte de desprestigi com a conseqüència

d'uns fets que estan a la ment de tothom, va acusar el cop íntimament i li va produir un trasbals profund que va propiciar l'inici d'un procés de declivi de salut que finalment l'ha portat al desenllaç definitiu. Pel camí havia cedit generosament el valuós fons documental de la seva família a l'Orfeó Català, en un gest d'amor explícit a la que va ser sempre la seva casa.

Amb aquest acte es tancava el cercle de protagonisme d'un poderós nucli familiar, a dues bandes –la musical i la de gestió–, i es tancava un segle i quart de presència directa del cognom Millet a l'Orfeó Català; una presència que en tot cas, en esperit, no es fondrà mai del tot.

La sòlida formació de Lluís Millet i Loras va contribuir decisivament a la bona evolució de l'Orfeó Català.

39è Festival internacional de música Pau Casals

Del 12 al 23 de juliol

Programació:

12 de juliol: 22h

Pau Casals en imatges
Projecció a la Plaça del Tívoli

13 de juliol: 20:30h

Beethoven i Mendelssohn darrere de les empremtes de Bach
Victor Julien-Laferrière, violoncel;
David Kadouch, piano

16 de juliol: 20:30h

Els concerts de violí
Giuliano Carmignola, Concertino-Director;
Orquestra Da Camera;
Julia Gallego i Magali Mosnier, flauta

17 de juliol: 20:30h

Bach i el romanticisme
Francesco Piemontesi, piano

18 de juliol: 21h

Bach i els grans organistes francesos
A l'església parroquial del Vendrell;
Olivier Latry, orgue

19 de juliol: 20:30h

Els Concerts de Brandenburg
Giuliano Carmignola, Concertino-Director;
Orquestra Da Camera;
Justin Taylor, clavecí;
Lucas Macias-Navarro, oboé;
Magali Mosnier, flauta

20 de juliol: 20:30h

Les Suites per a violoncel solista
Alban Gerhardt, violoncel

22 de juliol: 22h

Pau Casals en imatges
Projecció a la Plaça del Tívoli

23 de juliol: 20:30h

Les més belles àries de Bach
Elena Copons, soprano; The Consort;
Justin Taylor, clavicèmbal i direcció

Organitzadors:

Mitjans de comunicació:

Amb el suport de:

Amb la col·laboració de:

ACTUALITAT

LES TEMPORADES 2019-20

PALAU DE LA MÚSICA CATALANA. MÚSICA QUE ET TRANSFORMA

● El Palau de la Música Catalana vertebrava enguany la temporada al voltant de la *Transformació*. Un concepte que explica com la música pot tenir un poder transformador i de quina manera impacta sobre el públic, que és convidat a sortir de la Sala de Concerts essent algú diferent.

- 120 concerts
- 60 activitats complementàries
- Jörg Widmann i Joan Magrané, compositors convidats
- Bill Viola, videoart. Joan Fontcuberta, artista plàstic. Perejaume i cabosanroque, artistes plàstics. Blanca Llum Vidal, poeta
- Grans noms: Gustavo Dudamel, Simon Rattle, Esa-Pekka Salonen, Anne-Sophie Mutter, Janine Jansen, Kathia Buniatishvili
- 250è aniversari de Ludwig van Beethoven

Ludwig van Beethoven: és un dels protagonistes de la temporada, en complir-se el 250è aniversari del seu naixement. El compositor de Bonn va suposar com

ningú una transformació en la història de la música: un abans i un després. El Palau l'honora oferint-ne la integral de les *Simfonies* amb Sir John Eliot Gardiner en una nova mirada a una obra eterna que novament és transformada per un dels grans de la direcció, així com també presentant la versió semiescenificada de *Fidelio* amb Gustavo Dudamel, l'única òpera que va compondre Beethoven; l'oratori *Crist en el Mont de les Oliveres*, amb Sir Simon Rattle, o la *Cantata per la mort de Josep II*, obres

simfonicorals amb les intervencions de l'Orfeó Català i el Cor Jove, a més del Cor de Cambra del Palau.

Johann Sebastian Bach: el proper curs se'n presentarà l'*Oratori de Nadal* amb Jordi Savall, les dues grans *Passions* amb **Philippe Herreweghe**, un dels seus millors traductors; les *Variacions Goldberg* amb Lang Lang; la integral de les *Suites per a violoncel* amb **Alisa Weilerstein**, i la vetllada amb Angela Hewitt i el *Concert italià*. També el llautista Thomas Dunford i el clavecinista Benjamin Alard, fidels a la seva crida anual, posaran el seu enorme talent al servei de les partitures del Kantor de Leipzig.

Jörg Widmann, també clarinetista i director, és un dels artistes més versàtils i captivadors de la seva generació. Aquest compositor qüestiona i revisa els gèneres i empra la improvisació i la tècnica del *collage* per crear obres noves.

Joan Magrané, realitat de la creació musical catalana, a la seva obra transmet idees a través d'imatges sensorials elaborades a partir de moltes influències musicals, plàstiques o poètiques.

GRAN TEATRE DEL LICEU: 20 ANYS DEL NOU LICEU. LA FORÇA DE L'ÒPERA

● Després de la recordada inauguració el 7 d'octubre de 1999, el Liceu es vesteix de gala per inaugurar, amb una nova

Turandot del videocreador Franc Aleu, un títol que rememora la història i mira al futur amb una proposta *high-tech* sota la direcció musical del mestre Josep Pons. Una inauguració per recordar amb les millors veus: Iréne Theorin i Lise Lindstrom –que debuta al Liceu– com a princesa Turandot, i Jorge de León i Gregory Kunde com a Calaf.

11 títols: *Aida* de Verdi, *La clemenza di Tito* de Mozart, *Cavalleria rusticana* de Mascagni, *Pagliacci* de Leoncavallo, *Semiramide* de Rossini, *Carmen* de Bizet

92 representacions

10 activitats al Foyer

5 noves produccions: *Turandot* de Franc Aleu, *Lohengrin* de Katharina Wagner, *Il barbiere di Siviglia* de Josef Ernst Köpplinger, *Doña Francisquita* de Lluís Pasqual i *Alcione* de Louis Moaty

3 ballets:

• English National Ballet (Tamara Rojo). *Giselle*
• María Pagés. *De Scheherazade a Yo, Carmen*
• Les Grands Ballets Canadiens. *Stabat Mater* de Pergolesi i *Setena Simfonia* de Ludwig van Beethoven

Nova òpera de cambra: *Diàlegs de Tirant e Carmesina* de Joan Magrané. Direcció escènica de Marc Rosich i espai escènic de Jaume Plensa

Grans veus: Iréne Theorin, Gregory Kunde, Anna Netrebko, Javier Camarena, Juan Diego Flórez, Roberto Alagna, Aleksandra Kurzak, Clémentine Margaine, Anna Pirozzi, Maxim Mironov

Les grans veus, un referent en la història del Teatre, seran un leitmotiv en aquesta celebració de la reobertura del Liceu, un símbol amb més de 170 anys d'història. D'aquesta manera, Anna Netrebko, Juan Diego Flórez, Javier Camarena, Roberto Alagna, Yusif Eyvazov, Joyce DiDonato, Clémentine Margaine, Anna Pirozzi, Anita Rachvelishvili, Angela Meade, Yonghoon Lee, Myrtò Papatanasu, Evelyn Herlitzius, Klaus Florian Vogt, Iréne Theorin, Roberto Alagna i Varduhi Abrahamyan, entre molts d'altres, pujaran a l'escenari durant la temporada dels 20 anys. Directors musicals com Henrick Nánási, Philippe Auguin, Patrick Summers, Josep Pons i Jordi Savall, i directors d'escena com Damiano Michieletto, David McVicar, Katharina Wagner, Calixto

Bieito i Lluís Pasqual participaran en una temporada, la dels 20 anys de la reobertura del Liceu després del devastador incendi, que també repassa algunes de les produccions més emblemàtiques del Teatre, com és el cas de l'òpera *Aida* de Verdi, l'òpera més representada al Liceu –456 vegades–, que torna amb la posada en escena més recordada, la dels mítics telons de l'escenògraf Mestres Cabanes. *Diàlegs de Tirant e Carmesina*, una òpera de cambra de Joan Magrané sobre els protagonistes de la novel·la de Joanot Martorell, es podrà veure al Foyer del Teatre amb la col·laboració d'Òpera de Butxaca.

El simbolisme de la *Segona Simfonia*, “*Resurrecció*” de Mahler serà l'epicentre de la part simfònica de l'orquestra titular, sota la direcció de Josep Pons, amb un únic concert al Liceu dins el Memorial Pau Casals, com a emblema d'esperança i d'il·lusió renovada, com l'au fènix que ressorgeix de les cendres.

L'exposició “Òpera: passió, poder i política”, original del Victoria and Albert Museum, aterrarà al CaixaForum Barcelona el proper 17 de setembre produïda per “la Caixa”, que, en col·laboració amb el Liceu, narra l'evolució del gènere en una experiència immersiva amb un nou espai específicament creat per parlar de l'òpera a Barcelona.

L'AUDITORI DE BARCELONA. UNA PROGRAMACIÓ TRANSVERSAL

Ludwig van Beethoven, del qual se celebren 250 anys del naixement el 2020, serà l'eix vertebrador de la temporada 2019-20 de l'Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya, i de Música Antiga i Música de Cambra.

L'Auditori: Festival Beethoven250, Temporada OBC, OBC Pops, Banda Municipal de Barcelona, Sampler Sèries, Escenes, Jazz Sessions, Música de Cambra, Música Antiga, Festival Llums d'Antiga, Festival Emergents, Servei Educatiu

Ramon Humet i Pablo Carrascosa, compositors convidats

Perejaume, artista convidat

Grans noms: Alisa Weilerstein, Rudolf Buchbinder, Quartet Casals, Franco Fagioli, Justin Taylor, Armida Quartett, Rinaldo Alessandrini, Simone Young, Pablo Ferrández

L'Auditori presenta nova imatge gràfica, creada per l'artista Perejaume, i com a principal novetat unificarà el discurs artístic de tots els seus cicles a través de la música de Beethoven i amb la presència dels compositors convidats, que aquesta temporada són Ramon Humet i Pablo Carrascosa.

Al Festival Beethoven250, l'OBC interpretarà gran part de la producció simfònica del mestre de Bonn, sota la direcció de Kazushi Ono, Jan Willem de Vriend i Rudolf Buchbinder, que dirigirà des del piano la integral de cinc *Concerts* d'aquest autor.

L'OBC presenta l'òpera *Prisoners of the State* de David Lang, basada en el llibret original de *Fidelio* de Beethoven, un coencàrrec de L'Auditori amb institucions com la Filharmònica de Nova York o el Barbican de Londres. Un homenatge a Beethoven que es completarà la temporada següent amb l'òpera *Fidelio*, la *Novena Simfonia* i dues obres contemporànies inspirades en el geni de Bonn: *Absolute jest* de John Adams i *Two episodis* de Magnus Lindberg.

La temporada de cambra acollirà una marató Beethoven, amb catorze hores ininterrompudes d'obres del geni alemany, amb artistes com el Trio Ludwig, Vera i Claudio Martínez Mehner, Miguel Colom, Arnau Tomàs o el Trio Fortuny.

La temporada de Música Antiga acollirà la continuació de la integral de les *Simfonies* de Beethoven amb la direcció historicista de Jordi Savall i imprimirà el segell Beethoven al Festival Llums d'Antiga, que girarà entorn del valor de la llibertat. ➤

18 DE JULIOL
DIÀLEGS DE
TIRANT E
CARMESINA AL
FESTIVAL DE
PERALADA

24 D'OCTUBRE
L'ARGENT COM VIU
AMB L'ENSEMBLE
DE MÚSICA
CONTEMPORÀNIA
DE L'ESMUC
AL PALAU

13, 14 I 15 DE
FEBRER DE 2020
DIÀLEGS DE TIRANT
E CARMESINA
AL LICEU

Joan Magrané al
Palau de la Música,
d'on és compositor
convidat al llarg
de la temporada
2019-20.

EN PORTADA

JOAN MAGRANÉ

PROTAGONISTA A TRES BANDES

LA IMMINENT ESTRENA D'UNA ÒPERA AL FESTIVAL DE PERALADA -QUE TAMBÉ ES PODRÀ VEURE AL LICEU- I LA PRESÈNCIA AL PALAU DE LA MÚSICA CATALANA COM A COMPOSITOR CONVIDAT CONVERTEIXEN EL PROPER ANY EN UNA DOLÇA TRAVESSIA PER A AQUEST COMPOSITOR REUSENC DE NOMÉS TRENTA-UN ANYS.

TEXT Albert Torrens • FOTOGRAFIES Jordi Play

L'òpera de cambra *Diàlegs de Tirant e Carmesina* de Joan Magrané i llibret de Marc Rosich serà aquest estiu estrena absoluta al Festival de Peralada i, també amb les veus Josep-Ramon Olivé, Isabella Gaudí i Anna Alàs, es tornarà a sentir al Gran Teatre del Liceu el pròxim mes de febrer. Alhora la música de Joan Magrané és protagonista al Palau de la Música Catalana, on ens trobem per fer aquesta entrevista i sessió fotogràfica.

ALBERT TORRENS: Comencem per l'òpera *Diàlegs de Tirant i Carmesina*. Com ha estat el procés de creació?

JOAN MAGRANÉ: Després d'haver fet *Displace* amb Raquel García-Tomás l'any 2015, Marc Rosich va pensar en mi per reprendre l'adaptació del *Tirant lo Blanc* que havia fet amb Calixto Bieito per l'aniversari de la publicació. I vam decidir fer-ne un madrigal escenificat, una mena d'òpera de cambra, que és el que es fa actualment: molt propera, musicalment contínua i escènica flexible. Teníem clar que hi hauria tres personatges i va caldre perfilar molt l'acompanyament per no perdre la gràcia de l'òpera renaixentista a partir d'uns instruments moderns (arpa, quartet de corda

i flauta) que apel·len a la tradició antiga. La tècnica vocal també s'acosta molt al *recitar cantando*. En Marc, amb qui vaig treballar de costat, va fer molt bé el llibret (tot el text és original de Joanot Martorell) tenint en compte la continuïtat del madrigal més que no pas els números tancats de l'òpera. Finalment, Jaume Plensa es va deixar seduir per un projecte de dimensions reduïdes com aquest, diferent de les grans òperes en què havia treballat anys enrere, i hi ha aportat les seves idees escèniques, que jo crec que són fantàstiques.

AT: ¿Creus que l'òpera contemporània és cambrística per una qüestió exclusivament econòmica? Quins elements no poden faltar en el gènere?

JM: Potser depèn de la tradició i del país, però és clar que això és molt més sostenible que una gran òpera, i que potser té més sentit fer òperes d'aquest tipus i de tant en tant una cosa més gran, que entri dins d'una temporada estàndard d'un gran teatre. En tot cas, una òpera ha de ser unitària: moltes vegades es relaciona només amb el cant i cal que la dramaturgia se situï al mateix nivell d'importància que la música. ➤

EL DO DE LA UBIQUITAT

Format a l'ESMUC i a París, Joan Magrané (Reus, 1988) ha estat convidat, després de la formació reglada, a participar d'acadèmies professio-

nals que l'han dut a Madrid i a Roma. Actualment reparteix el seu temps entre Catalunya i les destinacions on el reclama la seva obra: *"Jo estic bé a tot arreu. La vida del compositor és treballar a casa i, per tant, això ho puc fer en qualsevol lloc. Però també hi ha una qüestió d'interessos: aquí es viu més bé i a fora hi ha més oportunitats. Per tant, intento aprofitar al màxim les oportunitats que m'ofereix Europa per tal de poder tornar i dedicar-me tan sols a escriure"*.

què no vaig escriure per a piano, tot i que amb motiu de l'Any Granados vaig fer dues obres que dialoguen amb la tradició i, finalment, les últimes peces, més properes al primer romanticisme, van cap a un altre lloc que encara no havia explorat. Si tens la sort de comptar amb bons intèrprets, tornar a sentir obres antigues és fantàstic perquè ells les enriqueixen amb la seva personalitat i el seu saber i hi descobreixes coses que no havies fet conscientment i et donen idees per a altres obres.

AT: ¿Creus que hi ha el risc que t'encasellin com a autor d'un tipus de música molt particular?

JM: No, perquè segons l'instrument evoluciono en direccions diferents i és una cosa que m'agrada molt. No només és una qüestió de gustos, sinó que va lligada a la tradició de cada instrument i és molt habitual que aquest determini el llenguatge. En el meu cas, a més d'això, també té molta importància el repertori amb el qual m'agrada dialogar: de piano, per exemple, el que conec millor és l'últim Beethoven, Schubert i Schumann, més que no pas obres més antigues o peces per a clavicèmbal. I és normal que el meu pianisme hi sigui proper.

AT: L'altre gran projecte els propers mesos serà la teva presència com a compositor convidat a la nova temporada del Palau de la Música Catalana. Com vas rebre la invitació?

JM: Els compositors convidats fins ara són gent que ha escrit per a cor, ha tingut una relació amb el Palau i comparteix els valors de la casa. Per això busquen algú que pugui aportar alguna cosa a la seva activitat, no que no hi tingui res a veure. En aquest sentit, és un projecte molt bonic i l'equip de Direcció del Palau és molt obert. També demanen que interactuïs amb els altres artistes que seran presents a la temporada, en aquest cas Blanca Llum Vidal i Joan Fontcuberta.

AT: En quina mesura has optat per recuperar obres del teu catàleg o bé escriure'n de noves?

JM: A mi em feia més gràcia recuperar certes peces que costen de programar, per les seves dimensions o perquè s'allunyen una mica de la contemporània actual. Sobretot, es farà música vocal i coral: la *Missa* i l'*Oració* –dues obres grans–, els dos primers *Quartets de corda* –el primer, completament revisat– i un monogràfic de la meua música per a piano. Entre les estrenes, hi haurà tres cançons sobre textos de Josep Carner amb Elena Copons i dues peces per al Cor de Cambra i el Cor de Noies al Concert de Sant Esteve. També hi haurà una obra d'*ensemble* estrenada l'any passat amb el grup de l'ESMUC i Ernest Martínez Izquierdo, en què el saxòfon solista serà Pere Méndez –que acaba de sortir de l'ESMUC, per on jo també vaig passar. Com que això es treballa amb molta antelació, ens hem aturat a pensar que tot tingui un sentit.

AT: ¿Les obres seleccionades permetran apreciar la teua evolució estilística? Quines sensacions et provoquen les teves peces primerenques?

JM: El concert de música per a piano sol –per al qual ara ja dec tenir una bona hora de música–, l'organitzarem en tres parts: les primeres peces són de l'any 2010 –encara de l'època d'estudiant, molt abstractes–, després hi va haver un lapse en

*"EM FEIA
MÉS GRÀCIA
RECUPERAR
PECES QUE
COSTEN DE
PROGRAMAR"*

Joan Magrané creu que "l'indicador de l'èxit d'un compositor més que el públic, està relacionat amb els intèrprets".

AT: ¿Passa el mateix amb les grans formes? Per què els compositors contemporanis són reticents a escriure simfonies?

JM: Això ja és més una qüestió de gèneres i formes, que depèn de cadascú. Jo ho he fet de tant en tant –a La Pedrera, vaig estrenar-hi una *Sonatina per a violí i piano* que juga amb aquesta forma–, però també té a veure amb la idiosincràsia de les programacions. Una simfonia té molt de pes dins del catàleg d'un compositor i en els programes de concert; normalment les obres noves apareixen només a manera d'obertura. I fer una simfonia breu perquè hi pugui encaixar no té gaire sentit. En canvi, quan es fan cartes blanques, els compositors sí que n'escriuen. El mateix passa amb els quartets de corda: sovint, en un concert que no té gaire entitat, molts no l'anomenen quartet sinó "peça", i guarden el nom per a una ocasió més idònia, a càrrec d'un grup que faci aquest repertori. Però això està canviant, perquè si bé, fins ara, la crisi afavoria el petit format, cada vegada institucions que tenen a sou grans formacions, com orquestres o cors, volen treure'n el màxim rendiment.

AT: Quin creus que és l'indicador de l'èxit d'un compositor?

**"MARC ROSICH
VA PENSAR
EN MI PER
REPRENDRE
L'ADAPTACIÓ
DEL TIRANT
LO BLANC"**

LA NECESSITAT D'ESCRIURE

"Hi ha dos tipus de compositors: els que tenen necessitat de redefinir-se i investigar coses noves a cada obra, i els que treballem més a poc a poc i anem perfilant, sublimant, com si escrivíssim poesia. I, de cop, ens adonem que estem tornant, de manera natural, al que fèiem fa temps. En tot cas,

el compositor crea perquè té necessitat de dir coses i d'ensenyar-les, i la societat també necessita –tot i que sigui menys evident– que la cultura es vagi renovant, que l'interpel·li. És una cosa efímera, que no es tradueix en res material, però fa que els conservatoris estiguin plens d'alumnes de composició i intèrprets interessats per coses noves", diu Joan Magrané.

JM: Més que el públic, jo crec que està relacionat amb els intèrprets: que ells mateixos en demanin obres noves, les treballin i acabin entrant en un repertori de fons. És per això que hi ha molta més música de cambra, perquè el tracte amb l'intèrpret és més directe i és més fàcil connectar-hi. Llavors el públic rep un producte final amb molt més sentit, que funciona bé. En canvi, l'experiència amb orquestra és més freda i ha de passar per un director. ♪

FESTIVALS D'ESTIU

ARRIBA LA CALOR I LA MÚSICA S'ESCAMPA PER TOT EL TERRITORI CATALÀ. AMB UNA OFERTA TAN VARIADA COM ATRACTIVA, I QUE VA DES D'AMBICIOSOS MUNTATGES OPERÍSTICS FINS A LA INTIMITAT D'UN PETIT RECITAL, ELS PROGRAMES ESTIUENCs DE CONCERTS ESDEVENEN PROTAGONISTES DELS VESPRES MÉS MÀGICS DE L'ANY.

TEXT Ana María Dávila

UNA GUIA AMB LES CITES MUSICALS IMPRESINDIBLES

AMB MONTSERRAT CABALLÉ SEMPRE AL COR

FESTIVAL CASTELL DE PERALADA

DEL 4 DE JULIOL AL 17 D'AGOST

WWW.FESTIVALPERALADA.COM

Si l'estiu passat el Festival Castell de Peralada celebrava una emotiva edició marcada per l'encara recent desaparició de la seva fundadora, Carmen Mateu, enguany serà el record de la soprano **Montserrat Caballé**, també ideòloga i protagonista activa de la posada en marxa del cicle, el que presidirà una edició fidel al seu segell d'identitat, però també amb un cert afany renovador i amb la mirada posada en les noves generacions d'espectadors.

Hi haurà un total de vint-i-cinc propostes, algunes de les quals se celebraran més enllà del recinte del Castell. Com sempre, les grans protagonistes hi seran l'òpera i la dansa, que inaugurarà el Festival amb el **Ballet del Teatre Mariïnski**, que oferirà dos programes. El primer, un muntatge fresc i diferent que agermana *Les quatre estacions* de Vivaldi amb música i sons electrònics del britànic **Max Richter**, i el segon amb coreografies de **Fokine, Robbins i Ashton**. A més de l'espectacle inaugural, la dansa aportarà també la presència del **Ballet Nacional Sodre d'Uru-guai**, i el gran **Carlos Acosta** i la seva companyia.

Hi haurà tres títols lírics: l'òpera de cambra *Diàlegs de Tirant e Carmesina*, estrena absoluta del jove compositor **Joan Ma-grané**, amb les veus de **Josep-Ramon Olivé, Isabella Gaudí**

Anna Alàs; la colpidora lectura escènica del *furer* **Àlex Ollé** de la *Història d'un soldat* d'Stravinsky, que es veurà per primera vegada a Espanya, i una nova producció de *La traviata* de Verdi, amb direcció escènica de **Paco Azorín** i **Ekaterina Bakanova** en el paper de Violeta.

Al voltant d'aquests tres espectacles, Peralada oferirà també la seva habitual desfilada d'estrelles. Hi seran, entre d'altres, **Juan Diego Flórez, Gustavo Dudamel** i la **Mahler Chamber Orchestra**, així com la soprano **Sondra Radvanovsky**, que protagonitzarà el concert en homenatge a Montserrat Caballé, la qual també serà recordada amb una exposició als Jardins del Castell que il·lustrarà els moments estel·lars que la diva va viure al Festival, des de l'edició inaugural el 1987 fins a la seva darrera actuació, vint-i-cinc anys després.

NO ET PERDIS...

1 *La traviata*, el gran títol líric d'aquesta edició, a través del qual també s'evoca la figura de Montserrat Caballé. A més d'Ekaterina Bakanova, una de les Violetes del moment, hi seran René Barbera en el paper d'Alfredo i Quinn Kelsey com a Germont. Riccardo Frizza se situarà al capdavant de l'Orquestra del Liceu (5 i 7 d'agost).

2 El concert de **Gustavo Dudamel** porta a Peralada un programa únic: la *Simfonia Titó* de Mahler i el *Somni d'una nit d'estiu* de Mendelssohn, amb la seva dona, l'actriu María Valverde, com a narradora i les veus de Mercedes Gancedo i Lidia Vinyes-Curtis (10 d'agost).

3 La sempre exquisida agenda de recitals a l'església del Carme inclou els noms de Ludovic Tézier, Camilla Nylund, Joseph Calleja, Núria Rial i Juan Sancho.

Ballet del Teatre Mariïnski - *The four seasons* de Natasha Razina

BARCELÓ ILLUMINA LA MÚSICA ANTIGA

39è FESTIVAL DE TORROELLA DE MONTGRÍ

DEL 2 AL 22 D'AGOST

WWW.FESTIVALDETORROELLA.CAT

La música antiga té una cita ineludible al Festival de Torroella de Montgrí, que des del 1981 ofereix una programació de gran relleu artístic i posa un èmfasi especial en la recuperació del patrimoni, la promoció dels joves valors i el diàleg amb les arts. En aquest darrer aspecte, el Festival tindrà com a fil conductor l'obra *Aurea Dicta* de Miquel Barceló, de la qual s'han extret alguns dels seus 562 aforismes i les corresponents imatges que il·lustraran cadascun dels concerts. Així, el Festival també es vincula al projecte de La Casa dels Clàssics, la institució en el marc de la qual Barceló ha creat la seva obra per a bibliòfils. El 12 de juliol hi haurà una jornada preinaugural, especialment adreçada als socis, deliciosa, a càrrec de **La Caravaggia** i el **Cor de Cambra del Palau de la Música Catalana**, que oferiran un concert semiescenificat d'*Ensalades i madrigals del Renaixement català*. La inauguració oficial serà a càrrec

de **Jordi Savall**, que presentarà el seu nou projecte multicultural dedicat a les músiques que acompanyaren les penoses *Rutes de l'esclavatge. D'Àfrica a Europa i al Nou Món*, com un homenatge a les víctimes d'aquest vergonyós tràfic humà. Aquest concert es presenta en col·laboració amb el Grec barceloní, tot i que amb programes diferents per a cada festival. En total seran catorze concerts, amb propostes tan suggeridores com el solo de ball de **María Muñoz** de la Companyia Mal Pelo sobre música de Bach, que ara, per primer cop, s'escoltarà amb música en directe interpretada pel pianista **Dan Tepfer**. També hi seran figures claus de la interpretació historicista, com **Ton Koopman** i **Fabio Biondi**, l'estimulant violí barroc de la francesa **Amandine Beyer**, la **Camerata Royal Concertgebouw** i un nom que ja és part substancial de la història del Festival, el pianista **Joaquín Achúcarro**. L'impreescindible concert a la memòria d'Ernest Lluch serà protagonitzat per **La Grande Chapelle**, que convida el públic a descobrir l'obra vocal del pare Antoni Soler. I amb la voluntat de donar a conèixer el talent més jove,

a més del ja tradicional Fringe, s'hi incorpora enguany el projecte europeu EEEmerging, que portarà com a formació resident el grup la Vagheez.

MÚSICA AL MONESTIR VII FESTIVAL DE MÚSICA ANTIGA DE POBLET

DEL 16 AL 18 D'AGOST

WWW.FUNDACIOCIMA.ORG

Un any més el monestir cistercenc de Santa Maria de Poblet obre les portes a la música antiga acollint la setena edició del Festival de Música Antiga de Poblet, un projecte posat en marxa i liderat per **Jordi Savall**. Com és habitual, el músic igualadí, al capdavant de les seves formacions **Hespèrion XXI** i **La Capella Reial de Catalunya**, oferirà un concert diari a l'Antic Dormitori dels Monjos, durant els tres dies que du-

rarà la trobada. El primer programa estarà dedicat als *Stabat Mater* dels compositors **Marc-Antoine Charpentier**, **Luigi Rossi** i **Arvo Pärt** (16 d'agost); la segona audició, al *Lachrimae* de l'anglès **John Dowland** (17 d'agost), mentre que la tercera cita recull obres de *La renaissance musicale à Naples* (18 d'agost). Paral·lelament, i tal com va fer l'estiu passat, el Festival incorpora l'actuació d'una formació emergent, que enguany no en serà una, sinó dues. Ambdós concerts tindran lloc a les 11.30 del matí al Refetor de Conversos: el dissabte 17 s'hi presentarà el grup **Hirundo Maris**, que lideren Peter Udland Johansen i Arianna Savall, i el diumenge 18 serà el torn de l'**Enrike Solinis Quartet**. Com és habitual, els concerts es complementen amb un cicle de conferències.

NO ET PERDIS...

1 El concert inaugural el 12 de juliol. A Torroella, Savall abordarà el període comprès del 1444 al 1848, acompanyat per La Capella Reial, Hespèrion XXI i músics del Canadà, Mèxic, Mali i el Brasil.

2 La violinista Amandine Beyer, després de l'èxit assolit l'edició passada, torna amb la seva formació, Gli Incogniti, per

presentar un nou programa dedicat a Haydn (18 d'agost).

3 Els concerts Singlars porten la música antiga a espais emblemàtics de la vila. Enguany protagonitzats per Fabio Biondi (6 d'agost), Forma Antiqua (13 d'agost) i el contratenor Carlos Mena acompanyat a l'acordió per Iñaki Alberdi (20 d'agost).

Arianna Savall i Udland Johansen

CLÀSSICA JOVE

LES NOVES GENERACIONS DE LA MÚSICA CLÀSSICA

Participa al concurs
Divertimento Schubert

Dv 7.06.19 - 20.30 h

Schubertiada amb l'ESMUC

El meu somni:
Vetllada de lieder, poesia
i gastronomia
L'Atlàntida, Sala 2

15 €

DII 10.06.19 - 19.30 h

Xerrada: Schubert, un compositor eclipsat

A càrrec d'Albert Galceran
L'Atlàntida, Sala 2

Gratuït

Dv 14.06.19 - 21.30 h

Cinema a la fresca

Au revoir les enfants
Jardins de L'Atlàntida

Gratuït

Ds 15.06.19 - Matí

Dg 16.06.19 - Matí

Schubert en família:

Tallers per a totes les edats

coNEIX Schubert

(nadons fins a 3 anys)

Schubert en moviment

(de 4 a 9 anys)

A la recerca de Schubert

(a partir de 10 anys)

Inscripcions:

www.latlantidavic.cat

Gratuït

Ds 15.06.19 - 18 h

Schubert al carrer

Pianos per a tothom
Portal de la Rambla
Plaça del Carbó
Jardins de L'Atlàntida

Gratuït

Dg 16.06.19 - 18 h

Orquestra de Cambra de Vic

Obres de Schubert, Corelli i Bach
Cati Reus, concertino
Gemma Pujol, viola
L'Atlàntida, Sala 2

15 €

Dm 25.06.19 - 17.30 h

Seminari Schubert amb el Trio Fortuny

A càrrec de Joan Magrané
L'Atlàntida, Sala 2

Gratuït

Dc 26.06.19 - 22 h

Nit amb el Trio Fortuny

Grup resident Clàssica Jove 2019
Hits de la música
Plaça de la Catedral

Gratuït

Dj 27.06.19 - 20.30 h

Trio Fortuny & Friends

Grup resident Clàssica Jove 2019
Quintet *La Truita* de Schubert
L'Atlàntida, Sala 2

15 €

Dv 28.06.19 - 20.30 h

Basket Beat

Moviment, art i acció social
L'Atlàntida, Sala 1

5 €

Ds 29.06.19 - 20.30 h

Enrique Bagaria, piano

L'Atlàntida, Sala 3

10 €

Dc 3.07.19 - 20.30 h

Dj 11.07.19 - 20.30 h

Simfonia 8 de Dvořák, JONC alevins

Escenes de *La Bohème*, JONC

L'Atlàntida, Sala 1

12 €

Dg 13.07.19 - 22 h

Vesprada musical D-lit

Grup de teatre La Palangana
Jardins de l'Oratori
de Sant Felip Neri

Gratuït

Dc 24.07.19 - 20.30 h

Dj 25.07.19 - 20.30 h

Schubert amb el Quartet Casals, el Quartet Gerhard

i alumnes de la IV Acadèmia
Internacional de Quartet

L'Atlàntida, Sala 2

15 €

Organitza:

Ajuntament de Vic

Vic,
ciutat a la
mesura humana

Amb el suport:

ara

Més informació: www.latlantidavic.cat

Amb el mecenatge:

Col·labora:

25 ANYS AMB MATTHIAS GOERNE

XXVI SCHUBERTIADA A VILABERTRAN

DEL 17 AL 31 D'AGOST

WWW.SCHUBERTIADA.CAT

Superat ja el quart de segle, la cita lliederística per excel·lència continua la seva impecable trajectòria convocant alguns dels artistes que més l'han acompanyada aquests anys, com poden ser **Christoph Prégardien**, **Wolfram Rieger**, el **Quartet Casals** i molt especialment el baríton alemany **Matthias Goerne**, que celebrarà el vint-i-cinquè aniversari de la seva presentació a Vilabertran amb dos concerts, l'un dedicat als *lieder* de Xostakóvitx, Martin i Mahler, i l'altre a Schubert, la música del qual, com és habitual, esdevé el fil conductor del cicle. Primícia europea serà la interpretació de **Joyce DiDonato** del *Viatge d'hivern*, una obra que la *mezzo* nord-americana tot just cantava per primera vegada el desembre passat a la seva ciutat natal, Kansas. Dos cicles fonamentals més, *El cant del cigne* i *La bella molineira*, arribaran en les veus del jove baríton **André Schuen**, protagonista d'un inoblidable debut l'estiu passat, i del tenor **Christoph Prégardien**, el 22 i el 23 d'agost, respectivament. La Canònica de Santa Maria de Vilabertran rebrà també la soprano **Christiane Karg**, que obrirà el festival amb un programa íntegrament dedicat a Schubert; el pianista **Nicholas Angelich**; la soprano **Katharina Konradi**, que hi torna després d'inaugurar l'edició passada, i el sempre esperat Quartet Casals, que tancarà el festival amb obres de Purcell, Mozart i Xostakóvitx. També debutaran al cicle nous talents, com el pianista **Eudald Buch** o el violinista **Mikhail Pochekin**, mentre que el mestre **Wolfram Rieger**, vinculat a la Schubertiada des del 1993, acompanyarà al piano dos joves cantants, la *mezzo* **Marie Seidler** i el baríton **Manuel Walser**, en la interpretació del *Cançonero espanyol* d'Hugo Wolf.

NO ET PERDIS...

1 El debut europeu de Joyce DiDonato interpretant el cèlebre *Winterreise*, acompanyada al piano per David Zobel. Sens dubte, una visió diferent de la gran obra de Schubert (25 d'agost).

2 Els dos concerts del baríton Matthias Goerne i el pianista Alexander Schmalcz. Goerne és, possiblement, la veu que millor representa l'esperit de la Schubertiada i un dels seus artistes més fidels (24 i 26 d'agost).

A part els concerts de Vilabertran, la Schubertiada també estén la seva oferta a Figueres (Cor de Cambra de la Diputació de Girona, 14 de juny), Castelló d'Empúries (Juan de la Rubia, 27 d'agost), el País Basc i Barcelona, on se celebraran cinc concerts l'hivern que ve.

Thomas Ospital

CÉLINE NIESZAWER

L'ORGUE MÉS JOVE

IX FESTIVAL INTERNACIONAL D'ORGUE DE MONTSERRAT

DEL 22 DE JUNY AL 24 D'AGOST

WWW.ABADIAMONTSERRAT.CAT

Fer de la música per a orgue un repertori plenament viu i vigent és, sens dubte, un dels objectius del Festival Internacional d'Orgue de l'abadia de Montserrat. Apropant-se ja a la seva primera dècada de vida, el cicle dedicarà l'edició d'enguany als joves intèrprets. Així, el concert inaugural, a càrrec de l'**Orquestra Nacional de Cambra d'Andorra** i dedicat a Vivaldi, comptarà també amb la presència del flamant guanyador del Premi El Primer Palau 2018, **Joan Seguí Mercadal**. També actuaran al cicle l'organista francès d'origen basc **Thomas Ospital**, titular de l'església de Saint-Eustache de la capital francesa (20 de juliol) i el reusenc **Arnau Farré**, que acompanyarà el **Cor Cererols**, dirigit per Marc Díaz, en un homenatge al pare Anselm Ferrer amb motiu del cinquantenari de la seva mort. Finalment, el 24 d'agost, el cicle es clourà amb l'organista eslovaca **Monica Melkova**.

NO ET PERDIS...

1 L'actuació de Joan Seguí. Nascut a Barcelona el 1996, va estudiar a l'Escolania de Montserrat i avui és considerat un dels organistes

catalans amb més projecció internacional. El jurat del Premi El Primer Palau en va destacar la "*maduresa i solidesa interpretativa*".

7/8 juny

SUPERSAX
PROJECT

14/15 juny

DROP COLLECTIVE

21/22 juny

JOAN CODINA
SEXTET

28/29 juny

GEMMA ABRIE

5/6 juliol

ALTERNATILLA
JAZZ BAND

12/13 juliol

EVA FERNÁNDEZ
TRIO

19/20 juliol

JORGE DA ROCHA
TRIO

26/27 juliol

RITA PAYÉS
QUARTET

2/3 agost

NIT UNDERPOOL

9/10 agost

CARLOS SARDUY
TRIO

16/17 agost

MARCO MEZQUIDA
I MANEL FORTIA

23/24 agost

MAGALÍ DATZIRA

30/31 agost

CIRCUIT CABAL
TALLER DE MÚSICS

6/7 setembre

MIRYAM LATRECE
QUARTET

13/14 setembre

JOAN MAR SAUQUÉ

www.lapedrera.com

36 € | Passeig de Gràcia, 92

col·labora: TITIANA
RAMÓN RAVENTÓS

Divendres i dissabtes
20.15 h

La Pedrera

Fundació
Catalunya
La Pedrera

MÚSICA DE PROXIMITAT

VIII NITS MUSICALS DE LA BRUFAGANYA

DEL 8 DE JUNY AL 7 DE SETEMBRE

WWW.BRUFAGANYA.CAT

A cavall de les comarques de l'Anoia i la Conca de Barberà, a la Baixa Segarra es troba el santuari de Sant Magí de la Brufaganya, que des del 2012 acull un festival de música clàssica càlid i proper, que destaca no només per la qualitat de les seves propostes, sinó també per la cura i estima que hi posen els organitzadors. Aquest estiu el cicle proposa quatre concerts, tres centrats en la música antiga i un de dedicat al jazz. El programa inaugural serà a càrrec del grup **La Caravaggia** i el **Cor de Cambra del Palau de la Música Catalana**, que sota la direcció de **Xavier Puig** presentaran el seu projecte *Ensalades i madrigals del Renaixement català*, que les setmanes següents visitarà també altres escenaris estivals. El 13 de juliol arriba la gran aposta del festival: l'òpera *Dido & Aeneas* de Henry Purcell, interpretada pel **Cor Jove de l'Orfeó Català**, l'orquestra barroca **Ars Musicae** i les veus solistes d'**Elisenda Arquimbau** (Dido), **Pau Bordas** (Aeneas), **Maria Chapman** (Belinda) i **Toni Gubau** (Sorceress). La cloenda del festival, el 7 de setembre, serà a càrrec del grup d'**Arianna Savall** i **Petter Udland Johansen**, **Hirundo Maris**, que presenta *La rosa dels vents*, un programa amb obres de Monteverdi i Henri du Bailly i música tradicional anglesa, escocesa, noruega i americana. Abans, però, el 10 d'agost, el trompetista **Ricard Gili** i el clarinetista **Oriol Romaní** lideraran un quintet jazzístic que revisitarà peces de blues, swing, espirituals i estàndards dels anys vint, trenta i quaranta de Nova Orleans, Chicago i Nova York.

NO ET PERDIS...

1 L'òpera *Dido & Aeneas* de Henry Purcell, un dels títols més emblemàtics del Barroc,

que en aquest festival arriba en una lectura juvenil i estimul·lant que dirigeix Esteve Nabona.

BALLET I CLÀSSICA A SANT FELIU DE GUÍXOLS

57è FESTIVAL DE LA PORTA FERRADA

DEL 7 DE JULIOL AL 20 D'AGOST

WWW.FESTIVALPORTAFERRADA.CAT

El degà dels festivals d'estiu que es celebren a l'Estat espanyol té per norma no oblidar-se mai de la música clàssica ni de la dansa en la seva programació, amb la intenció sempre d'apropar aquests tipus de repertori al públic general. Aquest estiu, a l'església del monestir, hi actuaran

el tenor **Josep Bros**, que acompanyat pel pianista **Ricardo Estrada** oferiran un recital en què repassaran pàgines de Tosti, Donizetti, Verdi, Puccini i Massenet (6 d'agost), i els **Solistes del Covent Garden**, que, liderats pel seu director, el violinista búlgar **Vasko Vassilev**, oferiran un programa amb pàgines de Txaikovski i l'espanyol Pablo Sarasate (13 d'agost). La dansa, per la seva banda, hi serà representada pel **Malandain Ballet de Biarritz**, que sota la direcció del basc-francès **Thierry Malandain** presenta la seva darrera creació, *Noè*, un ballet inspirat en el mite bíblic a partir de la música de la *Missa de Gloria* de Rossini (26 de juliol). Buscant també oferir propostes diferents, i sovint amb el segell de la transversalitat, a l'edició d'enguany trobem els *Diàlegs cèltics* entre el violagambista **Jordi Savall** i el gaiter gal·lec **Carlos Núñez**, en un concert que promet ser tot un homenatge a la música tradicional d'Irlanda, Escòcia, la Gran Bretanya, Galícia i el País Basc (5 d'agost), i el diàleg intercultural entre tres trobadors, Pedro Burruero, Eduardo Paniagua i el sudanès Wafir S. Gibril, en un viatge musical sense fronteres al voltant d'un repertori ben suggeridor de música andalusí, peces morisques, joies sefardites i cançons trobadoresques, que tancarà el Festival el 20 d'agost.

NO ET PERDIS...

1 L'actuació del Malandain Ballet de Biarritz. *Noè* és un ballet neoclàssic per a vint-i-dos

ballarins que vol reflexionar sobre la humanitat i la seva relació amb el medi ambient, un tema d'actualitat absoluta.

Noè amb el Malandain Ballet de Biarritz

MÚSICA ANTIGA

BEETHOVEN SIMFONIES | JORDI SAVALL | VOX LUMINIS | BUXTEHUDE
| HÄNDEL & FRIENDS | FESTIVAL LLUMS D'ANTIGA | ENSEMBLE O VOS
OMNES | GRAINDELAVOIX | EL GRAN TEATRO DEL MUNDO | JUSTIN
TAYLOR | SOLLAZZO ENSEMBLE | LA REAL CÁMARA & MARÍA ESPADA |
JOVE CAPELLA REIAL DE CATALUNYA | STABAT MATER | PASSIÓ SEGONS
SANT JOAN | FRANCO FAGIOLI & IL POMO D'ORO | DIXIT DOMINUS
HÄNDEL | FESTIVAL BACHCELONA | VÁCLAV LUKS I COLLEGIUM 1704

Abona't a la Temporada 19_20

L'AUDITORI
auditori.cat

L'Auditori és un consorci de

Generalitat de Catalunya
Departament
de Cultura

seus patrocinadors

LA VANGUARDIA

**CATALUNYA
RÀDIO**

FLANDES I CATALUNYA UNITS PER LA MÚSICA

X FESTIVAL DE MÚSICA ANTIGA DELS PIRINEUS

DEL 5 DE JULIOL AL 24 D'AGOST

WWW.FEMAP.CAT

Amb cinquanta-tres concerts, dinou dels quals protagonitzats pel país convidat d'enguany, Flandes, el Festival de Música Antiga dels Pirineus torna a conjugar patrimoni musical i patrimoni arquitectònic amb una àmplia programació que s'escamparà per quaranta municipis i localitats de nou comarques pirinenques, a més d'Andorra i la Catalunya Nord. Com és habitual, els concerts es repetiran a més d'un espai a fi d'estendre aquesta atractiva oferta musical per tot el territori. És el cas de l'espectacle inaugural, una coproducció entre el Festival i el Centre Internacional de Música Antiga Amuz d'Anvers. L'espectacle reunirà músics i músiques de compositors catalans i flamencs, amb l'objectiu d'evidenciar els punts en comú de dos països que han patit relats històrics semblants. Aquest serà l'esperit que animarà els concerts d'altres formacions flamenques, com el grup vocal **Utopia**, amb un programa dedicat a Cristóbal de Morales; el **RedHerring Baroque Ensemble**, que s'endinsa en la figura del pintor d'Anvers Anton van Dyck i els compositors de la seva època; el duo format per **Romina Lischka** (viola de gamba) i **Sofia Vanden Eynde** (tiorba) i els grups **Il Gardellino** i **Les Abbagliati**. A l'amplísim calendari del FEMAP també podem trobar propostes com la de **La Grande Chapelle**, amb una selecció de madrigals i nades de la cort dels arxiducs Albert i Isabel Clara Eugènia a la Brussel·les del segle XVII; **La Caravaggia** i el **Cor de Cambra del Palau de la Música**

Catalana, amb les seves *Ensalades i madrigals*; l'organista **Juan de la Rubia**, amb un programa dedicat a Antonio de Cabezón; **Dani Espasa** i el seu *Vespres d'Arnadí*, amb un programa dedicat a Bach, i l'ensemble vocal **O Vos Omnes**, que presenta el seu primer disc, *Epistulae ad Sagittarium*, que uneix la música del compositor alemany del segle XVII Heinrich Scütz amb la del jove compositor **Joan Magrané**.

NO ET PERDIS...

1 El concert inaugural dedicat a *Música de Flandes i Catalunya*. La proposta es podrà sentir a la catedral de la Seu d'Urgell (5 de juliol), l'església de Sant Domènec de Puigcerdà (dia 6) i l'església de les Santes Hòsties, al municipi

rossellonès de Pesillà de la Ribera (dia 7).

2 La Grande Chapelle i el seu *Parnàs espanyol de madrigals i nades*. A les esglésies de Sant Feliu de Sort (12 de juliol), Santa Maria d'Organyà (dia 13) i Sant Pere de Ripoll (dia 14).

CASALS I BACH

39è FESTIVAL INTERNACIONAL DE MÚSICA PAU CASALS

DEL 12 AL 23 DE JULIOL

WWW.AUDITORIPAUCASALS.CAT

Quan li van demanar a Pau Casals quin considerava el compositor més important de la història, no va dubtar a respondre: Bach! Enguany el Festival Pau Casals del Vendrell reviu l'entusiasme del gran violoncel·lista per la música del compositor barroc a través d'un programa que revisita les obres de Bach que Casals més va estimar, començant per les *Suites per a violoncel* que ell mateix s'encarregà de donar a conèixer al món. Al concert inaugural (13 de juliol), el violoncel·lista **Victor Julien-Laferrière** interpretarà la *Suite núm. 5*, a més de *Sonates* de Beethoven i Mendelssohn amb el pianista **David Kadouch**, i el 20 de juliol **Alban Gerhardt** n'oferirà les *Suites núm. 2, 3, 4 i 6*. Els *Concerts per a violí* i els *Concerts de Brandenburg* hi arribaran per mitjà de l'**Orchestra Da Camera**, que amb **Giuliano Carmignola** com a concertino director oferiran dos programes. Al primer, el 16 de juliol, es podran sentir els *Concerts per a violí*, BWV 1041 i 1042 i el *Concert de Brandenburg núm. 4*, que es completaran, en l'audició del dia 19, amb els *Concerts núm. 3, 5 i 6*. El 17 de juliol el pianista **Francesco Piemontesi** oferirà un programa titulat *Bach i el Romanticisme*, i l'endemà, a l'església del Vendrell, l'organista **Olivier Latry** interpretarà la *Tocata i fuga en Re menor*, BWV 565 a més d'altres obres d'organistes francesos. La cloenda serà a càrrec de la soprano **Elena Copons**, que interpretarà àries sacres i cantates profanes de Bach. Per últim, i com ja és habitual, hi haurà dues sessions de projeccions de vídeos inèdits de Pau Casals a la plaça del Tívoli, els dies 12 i 22 de juliol. La primera anirà acompanyada d'una breu actuació del violoncel·lista Victor Julien-Laferrière i la flautista **Magali Mosnier**, i a la segona intervindrà el **Cor Zóngora**.

NO ET PERDIS...

1 Els dos concerts en què s'interpretaran les *Suites per a violoncel* de Bach, veritable cim de la creació musical per a aquest instrument i que el Festival proposa

en dues lectures ben diferents: la juvenil de Victor Julien-Laferrière, guanyador del Concurs Reina Elisabeth el 2017, i la més madura de l'alemany Alban Gerhardt.

La Grande Chapelle

PALAU ROBERT

Passeig de Gràcia, 107
08008 Barcelona
Tel. 932 388 091

palaurobert.gencat.cat

Segueix-nos a:

Carme Ruscalleda

L'essència del gust

Exposició fins al 29.09.2019
Entrada lliure

#EssenciaDelGust

Amb el patrocini:

Generalitat
de Catalunya

7,5 Milions
de futurs

EL BACH MÉS SORPRENENT

BACHCELONA 2019

DEL 16 AL 21 DE JULIOL

WWW.BACHCELONA.COM

Fidel al seu compromís d'apropar la figura de Johann S. Bach a tots els públics, el festival Bachcelona tornarà a apostar per la innovació i les sorpreses en la que ja serà la setena edició. Una de les novetats d'enguany serà la celebració d'un petit tast d'avançament, un concert titulat *Ara va de Bach*, que tindrà lloc el 6 de juny, a l'Auditori del CCCB, i en el qual es podran sentir alguns dels músics que participaran al cicle, que arrencarà oficialment el 16 de juliol, al Petit Palau, amb un dels plats forts de la programació: un diàleg Bach-Händel a càrrec dels solistes de la Beca Bach i el Bachcelona Consort, dirigits aquesta vegada per **Václav Luks** i amb el **violinista Shunske Sato** com a concertino. El músic, que també va ser present a la passada

edició, oferirà l'endemà un recital al Recinte Modernista de Sant Pau. En aquest mateix espai, la violinista **Petra Mülleians** i la clavicembalista **Sabine Bauer** presentaran la seva premiada aproximació a les *Sonates per a violí* de Bach, i hi haurà també una nit de *swing* al ritme de Bach. Dintre de l'apartat Gaudint Bach, hi destaca l'actuació de la flautista **Elisabeth Franch**, al costat del violoncel·lista **Oscar Alabau** i el pianista **Ricard Rovirosa**, i a la Sala 4 de l'Auditori, el compositor **Bernat Vivancos** presentarà, en col·laboració amb els seus alumnes de l'ESMUC, el projecte *Breaking Bach*, una relectura de la música

de Bach. Com sempre, hi haurà concerts domèstics, cinema –pel·lícules mudes de Segundo de Chomón, amb l'acompanyament del pianista **Carles Marigó**, i un documental sobre Händel– i l'emissió de la peça teatral *Sopar a quatre mans*, en la qual Carles Canut i Paul Barz escenifiquen una possible trobada entre Bach i Händel. El festival finalitzarà amb una gran festa a Luz de Gas, *SamBach*, una proposta sorprenent i singular que fusiona la música del gran geni barroc amb la música brasilera.

NO ET PERDIS...

1 El concert inaugural, el 16 de juliol, dirigit pel fundador de la prestigiosa orquestra barroca Collegium 1704

de Praga, **Václav Luks**, i amb **Shunske Sato**, director artístic de la Netherlands Bach Society, com a concertino.

Joaquim Alabau

EL FESTIVAL DE MARIAJOÃO PIRES

DAYS OF WISDOM A CERVIA DE TER

DEL 9 A L'11 D'AGOST

DAYSOFWISDOM.ORG

Enguany el festival que des del 2011 se celebra al monestir romànic de Santa Maria de Cervià de Ter fa un pas al costat i cedeix el protagonisme al nou i personalíssim projecte de la pianista **Maria João Pires**, Days of Wisdom (Dies de Saviesa). Aquest nou festival ha estat concebut per l'artista portuguesa com un veritable diàleg entre la música, la literatura, el teatre i la dansa; un diàleg allunyat dels grans noms i centrat únicament en l'essència de l'art: l'expressió dels sentiments. El festival, que encara no té emplaçament definit per a les properes edicions, debutarà en aquest indret patrimonial de Girona amb un programa centrat en la veu com a component primordial de la vida i de l'expressió musical. Els tres concerts seran a càrrec de Maria João Pires, les també pianistes **Lilit Grigoryan** i **Jiana Peng**, i la soprano **Talar Derkmanjian**. El primer concert, el 9 d'agost, vol ressaltar l'espiritualitat del lloc amb obres de Bach, Mompou, Kurtág, Komitas i Pärt. L'endemà el segon concert proposarà peces per a veu i piano de Chopin i Liszt, mentre que la tercera i última jornada estarà dedicada a les tres darreres *Sonates per a piano*, op. 109, 110 i 111 de Beethoven, la interpretació de les quals s'acompanyarà amb la lectura d'una selecció de cartes del mateix compositor. Sens dubte, tot un luxe que esdevé, en el seu conjunt, una de les cites més imprescindibles d'aquest estiu 2019.

Santa Maria de Cervià de Ter

JULIOL

MÚSICA BARROCA DE FLANDES I CATALUNYA
Ensemble Flandriae-Pyrenaei

05/7 La Seu d'Urgell

06/7 Puigcerdà

07/7 Pesillà de la Ribera

12/7 Sort

13/7 Organyà

14/7 Ripoll

EL PARNÀS ESPANYOL DE MADRIGALS I NADALES
La Grande Chapelle

13/7 Olp (Sort)

14/7 Pedret (Berga)

MÚSICA A LA CORT DE LLUÍS XIV
Romina Lischka & Sofie Vanden Eynde

17/7 Castellciutat (La Seu d'Urgell)

18/7 Tremp

19/7 Riner

19/7 Bagà

20/7 Vilaller

21/7 Llac d'Engolasters (Encamp)

ENSALADES I MADRIGALS DEL RENAISSANCE CATALÀ
Cor de Cambra del Palau de la Música i La Caravaggia

20/7 Talló (Bellver de Cerdanya)

21/7 Esterri d'Àneu

26/7 Ordino

27/7 Llívia

28/7 Avià

26/7 Berga

27/7 Estany Gento (La Torre de Capdella)

28/7 Encamp

IL BOUQUET CLASSICO
Giardino di Delizie

CANÇONS TRADICIONALS ANTIGUES DEL PIRINEU
Cor de Cambra Enric Granados

ANTONIO DE CABEZÓN. UN MÚSIC AL SERVEI DE FELIP II
Juan de la Rubia

IN DULCI JUBILO
Accademia del Piacere

AGOST

TRADITORE
Cristina Segura i Ensemble Exclamatio

01/8 Berga

02/8 Altron (Sort)

LAUDATE DOMINUM
Cor Francesc Valls

01/8 Llívia

02/8 La Seu d'Urgell

MISSA DE BARCELONA
Auditexaudi

03/8 La Seu d'Urgell

04/8 Riner

BARBARA STROZZI 400 ANYS
Ars Atlantica

03/8 Puigcerdà

04/8 Bossòst

05/8 Vall de Boí

DIÀLEGS
Newman Trio

10/8 Ceuró (Castellar de la Ribera)

11/8 Vilanova de Banat (Alàs i Cerc)

12/8 Niu de l'Àliga (Alp-Bagà)

EPISTULAE AD SAGITTARIUM
Ensemble O Vos Omnes

11/8 Berga

12/8 Salàs de Pallars

AFECTES D'UNA ÀNIMA ENAMORADA
Música Trobada

13/8 Maçaners (Saldes)

14/8 La Pobla de Segur

13/8 Tremp

LA TREMOLOSA LLUÏSOR
Gudrun Sidonie Otto i Il Gardellino

14/8 Sant Joan d'Isil (Alt Àneu)

15/8 Estoll (Fontanals de Cerdanya)

15/8 La Central de Capdella

16/8 Llavorsí

17/8 Llanars

16/8 Estamariu

17/8 Escalarre (La Guingueta d'Àneu)

18/8 Castell de Mur

18/8 Tavascan (Lladorre)

19/8 La Seu d'Urgell

LES LAMENTACIONS DE CRISTÓBAL DE MORALES
Utopia

23/8 La Seu d'Urgell

24/8 Sant Joan de les Abadesses

24/8 Alp

25/8 Beget (Camprodon)

LES MÚSIQUES DE VAN DYCK
RedHerring Baroque Ensemble

LA VICTOIRE AMOUREUSE
Les Abbagliati

BACH EN CONCERT
Vespres d'Arnadí

EL VIOLONCEL VENECIÀ
Arnau Tomàs & Mercè Hervada

9^è

FESTIVAL DE MÚSICA ANTIGA DELS PIRINEUS

FëMAP

INFORMACIÓ I ENTRADES

www.femap.cat

PACKS TURÍSTICS

www.packsturisticsfemap.cat

RESERVA EL TEU HOTEL + ENTRADA
EN UN SOL CLIK

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Flanders
State of the Art

FLANDERS
ARTS INSTITUTE

institut
ramon llull

INSTITUT
D'ESTUDIS
PIRENEUS

Diputació de Girona

Diputació
Barcelona

Govern d'Andorra

JAZZ DAVANT LES MEDES

6è JAZZ FESTIVAL L'ESTARTIT

DEL 25 AL 28 DE JULIOL

WWW.JAZZESTARTIT.CAT

A tocar del mar i amb les illes Medes com a teló de fons. Al seu privilegiat escenari del Molinet, al final del passeig Marítim, el Jazz Festival L'Estartit torna a oferir enguany vuit concerts al llarg de quatre jornades consecutives. El primer dia tindrà com a protagonistes els saxofonistes **Charles McPherson**, company del llegendari Charles Mingus durant més d'una dècada, i **Joshua Redman**, que presentarà el seu disc *Still dreaming*. L'endemà actuaran la cantant i contrabaixista nord-americana **Tonina Saputo** i el cantant i guitarrista **José James**, i la jornada següent el saxofonista i clarinetista **Lluc Casares**, que presenta el seu premiat segon disc en solitari, *Sketches overseas*, i el guitarrista *manouche* **Stochelo**, que actuarà acompanyat pel trio del mallorquí **Biel Ballester**. Finalment, el Festival s'acomiadarà amb la jove i ja nou valor del jazz català **Rita Payès**, que presenta el seu disc *Imagina*, i el prestigiós grup de gòspel **Golden Gate Quartet**.

El Molinet

NO ET PERDIS...

1 La integral d'*El clavecí ben temperat*, a càrrec de Benjamin Alard, un artista que porta ja uns quants anys abordant al Palau de la Música tot el repertori per a teclat sol de Bach i que ara també està portant al

registre discogràfic.

2 Els tres grans cicles de Schubert en la veu de Benjamin Appl. Una ocasió única per gaudir, en un breu espai de temps i amb la mateixa veu, de tres obres cabdals del gran mestre del lied.

BACH S'INSTAL·LA A GIRONA

NITS DE CLÀSSICA A GIRONA

DEL 26 DE JUNY AL 30 DE JULIOL

WWW.AUDITORIGIRONA.ORG/NITSDECLASSICA

Sempre amb la idea de vincular els grans espais monumentals de Girona amb propostes musicals de factura exquisida, el festival Nits de Clàssica se centra enguany en la revisió d'algunes de les grans obres del patrimoni musical ofertes per artistes que hi són particularment estimats. Així, el festival s'obrirà els dies 26, 27 i 28 de juny amb el virtuós del teclat **Benjamin Alard**, que abordarà al Museu d'Art de Girona la integral d'*El clavecí ben temperat* de Bach. La música del Kantor de Leipzig protagonitzarà encara tres concerts més: el 2 de juliol, el violinista **Christian Tetzlaff** oferirà la integral de les seves *Sonates i partites per a violí sol*; el dia 18, **Enrico Gatti** (violí) i **Rinaldo Alessandrini** (clave) presentaran el seu disc *Cross-Dressing Bach*, una gravació singular en què reuneixen rareses cambrístiques i versions alternatives de partitures escrites per altres instruments, i, finalment, el violoncel·lista **Jean-Guihen Queyras** s'enfrontarà a les sis *Suites per a violoncel*. Queyras, que ja hi havia ofert aquest repertori fa onze anys, en el seu debut a Girona i Espanya, el desglossarà ara per tres espais diferents: el claustre de la Catedral, el Museu d'Art i el Museu Arqueològic.

Hi haurà també un concert dedicat a la música de ballet d'Stravinsky, a càrrec del pianista rus **Alexey Zuev** (11 de juliol) i un altre al *Catalogue d'oiseaux* d'Olivier Messiaen, amb el pianista francès **Pierre-Laurent Aimard**, mentre que el baríton **Benjamin Appl** assumirà una altra proesa lírica: els tres grans cicles de Schubert, *La bella molinera*, *El cant del cigne* i el *Viatge d'hivern* (25, 26 i 28 de juliol al Museu d'Art). La música vocal continuarà present amb **Musica Reservada de Barcelona**, que torna al festival per contraposar l'obra de Tomás Luis de Victòria amb una estrena absoluta, *Credo*, del jove compositor **Joan Magrané**, i la soprano **Marta Mathéu**, que acompanyada per la **Jove Orquestra de les Comarques Gironines** oferirà pàgines de Händel, Mozart, Toldrà i Guinovart. L'oferta del festival es completa amb el piano a quatre mans dels germans **Arthur i Lucas Jussen** i la guitarra de **Miloš Karadaglić**, que precedirà el concert de cloenda, el 30 de juliol, a càrrec de la violinista **Isabelle Faust** i el seu quartet amb un programa de *Sonates* de Bach, Westhoff i Biber.

Benjamin Alard

BERNARD MARTÍNEZ

Schubertiada

Vilabertran

27a edició

Del 17 al 31 d'agost
de 2019

Eudald Buch
Mikhail Pochekin
Violeta Alarcón
Eric Varas
Irene Mas Salom
Marc Serra
Marie Seidler
Manuel Walser
Wolfram Rieger
Juan de la Rubia
Mireia Farrés

Christiane Karg, soprano
Gerold Huber, piano
Lieder de Schubert

Nicholas Angelich, piano
Obres de Bach/Busoni, Beethoven,
Prokófiev i Brahms

Joyce DiDonato, mezzo
David Zobel, piano
Schubert · Winterreise

Christoph Prégardien, tenor
Malcolm Martineau, piano
Schubert · Die schöne Müllerin

Matthias Goerne, baríton
Alexander Schmalcz, piano
Lieder de Schubert

Quartet Casals
Obres de Purcell, Mozart i Xostakóvitx

Andrè Schuen, baríton
Daniel Heide, piano
Schubert · Schwanengesang

Katharina Konradi, soprano
Eric Schneider, piano
Lieder de Kurtág, Schumann i d'altres

Col·laborador principal

B Sabadell
Fundació

Amb el suport de

Generalitat de Catalunya
Departament
de Cultura

Organitza

Associació
Franz Schubert
Barcelona

www.schubertiada.cat

JAZZ A L'OMBRA DE GAUDÍ

LA PEDRERA JAZZ

DEL 7 DE JUNY AL 14 DE SETEMBRE

WWW.LAPEDRERA.COM

Un dels espais més singulars i màgics de Barcelona, el terrat de La Pedrera, torna a convertir-se en un escenari excepcional de grans vetllades jazzístiques al llarg dels tres mesos d'estiu. Amb la ciutat als peus i les estrelles al sostre, els aficionats hi podran gaudir, les nits de divendres i dissabte, d'una agenda de quinze concerts, sovint protagonitzats per l'esplèndida nova generació de joves músics catalans. És el cas del grup que obrirà el cartell, el **SuperSax Project**, formació integrada per onze intèrprets que uneixen tradició i modernitat per transmetre una visió jazzística diferent i d'avantguarda. El mes de juny també hi seran el grup **Drop Collective**, un projecte que fusiona música jamaicana i jazz; així com el sextet del trombonista **Joan Codina**, i la contrabaixista i cantant **Gemma Abrié**. El mes de juliol La Pedrera Jazz rebrà la visita de l'**Alternatilla Jazz Band**, proposta procedent del festival mallorquí del mateix nom; els trios de la saxofonista i cantant **Eva Fernández** i del contrabaixista i cantant portuguès, establert a Barcelona, **Jorge Da Rocha**, i els quartets de la trombonista **Rita Payés** i de la cantant i compositora madrilenya **Miryam Latrece**. L'agost té com a grans protagonistes el trompetista de jazz llatí **Carlos Sarduy**, la cantant i baixista barcelonina **Magaly Datzira** i el duet que formen el

pianista **Marco Mezquida** i el contrabaixista **Manel Fortià**. El jove trompetista **Joan Mar Sauqué** acompanyarà el cicle, que, com altres anys, també dedicarà un cap de setmana al segell **Underpool**, especialitzat en l'escena *underground* del jazz barceloní, i un altre al circuit **Cabal Musical** del Taller de Músics. Tots els concerts inclouen una visita lliure a les golfes de la Casa Milà i copa.

NO ET PERDIS...

1 Carlos Sarduy Trio. El trompetista cubà és una de les figures del jazz llatí amb més projecció internacional i ha actuat al costat de figures com Bebo i Chucho Valdés, Los Van Van, Esperanza Spalding i Ojos

de Brujo (9 i 10 d'agost).

2 L'explosiu duet de Marco Mezquida i Manel Fortià protagonitza un projecte que combina *free jazz*, grans peces del repertori i obres d'autoria pròpia (16 i 17 d'agost).

LA MÚSICA POSA EN MARXA EL GREC

GREC FESTIVAL DE BARCELONA

DEL 26 DE JUNY AL 31 DE JULIOL

LAMEVA.BARCELONA.CAT/GREC

Cal remuntar-se a l'any 2012 per trobar una jornada inaugural del festival d'estiu de Barcelona protagonitzada per la música. Després d'anys d'alternança entre teatre i dansa, enguany seran les sonoritats contemporànies del **Kronos Quartet** les que donaran el tret de sortida al Grec a l'amfiteatre de Montjuïc. Considerada una de les formacions més influents del món, el quartet de San Francisco mostrarà l'amplitud del seu repertori amb un programa que va des de Gershwin a la compositora de música electrònica Jlin, i que comptarà amb projeccions de l'artista visual **Alba G. Corral**. Dintre de la variada oferta musical del Grec, sempre oberta a tots els gèneres, l'apartat clàssic hi serà representat per la nova proposta musical de **Jordi Savall**, *Les rutes de l'esclavatge*. El concert, en col·laboració amb el Festival de Torroella de Montgrí, proposa un recorregut temàtic per un passat de dolorosa memòria a través de músiques conservades pels descendents dels esclaus. Músics del Brasil, Colòmbia, Mèxic, Mali, el Marroc i Madagascar s'encarreguen d'oferir aquest gran retrat sonor d'una època que palesa la força de la música com a font de pau, consol, alegria i esperança. En altres vessants destaquen l'arpista i intèrpret de música celta **Lorena McKennitt** (9 de juliol); la trobada escènica entre un dels noms fonamentals de la música brasilera, **Toquinho**, amb la cantant **Sílvia Pérez Cruz** i el contrabaixista **Javier Colina** (24 de juliol); el retorn de **Chick Corea**, que celebra quaranta-tres anys de l'edició del seu disc *My spanish heart* (28 de juliol) o el projecte *Via Augusta* del pianista

Agustí Fernández, que mostra la vitalitat de la música improvisada a Barcelona (11 de juliol). D'altra banda, el Grec 2019 tornarà a viure una nit conjunta amb el Sónar, enguany protagonitzada per l'artista **Matthew Herbert** i la seva **Brexit Big Band** (21 de juliol), mentre que el Palau de la Música Catalana acollirà *En masse*, un espectacle amb so de la música d'Stravinsky i Schubert de la companyia australiana de circ contemporani **Circa**.

NO ET PERDIS...

1 L'actuació del Kronos Quartet els dies 26 i 27 de juny. A més de gaudir d'una formació mítica, aquest programa incorpora el projecte educatiu del grup, consistent en la creació d'una biblioteca oberta per a l'aprenentatge del repertori contemporani per a quartet de cordes. En aquest context, un grup de joves músics de l'ESMUC interpretaran algunes

d'aquestes obres als jardins del Teatre Grec abans de l'espectacle.

2 El concert de Jordi Savall el 29 de juliol. El programa de Barcelona, diferent del de Torroella, es centra en el període comprès entre el 1629 i el 1855, amb dinou peces musicals que inclouen cançons d'esclaus americanes i altres músiques de l'època, a més de textos recitats.

PUCCINI
9 —
28 JUN

20
Liceu
Opera
Barcelona

**MÉS VIUS
QUE MAI**

**NO ES PODEN EMPRESONAR
ELS SENTIMENTS**

TOSCA

DIR. MUSICAL John Fiore DIR. ESCENA Paco Azorín CAST Liudmyla Monastyrskaya / Tatiana Serjan (Floria Tosca), Jonathan Tetelman / Roberto Aronica (Mario Cavaradossi), Erwin Schrott / Lucio Gallo (Baró Scarpia), Stefano Palatchi (Cesare Angelotti), Enric Martínez-Castignani (Sagrìstà), Francisco Vas (Spoletta), Josep-Ramon Olivé (Sciarrone), Marc Pujol (Carceller), Inés Ballesteros (Pastoret)

ORQUESTRA SIMFÒNICA I COR DEL GRAN TEATRE DEL LICEU DIR. COR Conxita Garcia

VEUS - COR INFANTIL AMICS DE LA UNIÓ DIR. COR INFANTIL Josep Vila i Jover

LICEU.CAT - 902 787 397 #TOSCALICEU

17 DE
NOVEMBRE
DE 2019
150 ANYS DE MÚSICA
CORAL CATALANA
COR DE CAMBRA
I XAVIER PUIG

30 DE MAIG
DE 2020
NOVENA DE
BEETHOVEN
COR DE CAMBRA I
SIMFÒNICA DEL
VALLÈS

L'ANY DE XAVIER PUIG

“NO HEM DE COPIAR,
SINÓ FER EL NOSTRE
SO A PARTIR DEL
NOSTRE REPERTORI
I DE LES NOSTRES
CARACTERÍSTIQUES
VOCALS”

ENTREVISTA

COM A NOU DIRECTOR DEL COR DE CAMBRA DEL PALAU I TAMBÉ COM A DIRECTOR DE L'ORQUESTRA SIMFÒNICA DEL VALLÈS, EL SEU PRESENT ESTÀ PLE DE NOUS REPTES, I DE TOTS EN PARLA AMB GRAN IL·LUSIÓ I ENTUSIASME.

TEXT Mònica Pagès i Santacana • FOTOGRAFIES Quim Roser

Des d'aquesta temporada és el nou director del Cor de Cambra del Palau i també de l'Orquestra Simfònica del Vallès. Comença un moment àlgid per a aquest músic certer que coneix a fons la realitat d'una orquestra i d'un cor.

MÒNICA PAGÈS I SANTACANA: La teva trajectòria sempre ha combinat la direcció d'orquestra i la de cor. Com les has anat compaginant?

XAVIER PUIG: Els meus orígens són corals i es barregen amb la formació violinística i orquestral que vaig fer més tard a Viena. Allí vaig estudiar Musikleitung, és a dir, direcció musical, que implicava les dues realitats, la del cor i la de l'orquestra. Quan vaig tornar, de seguida vaig començar a dirigir el Cor de l'Auditori Enric Granados. Sempre m'he preguntat sobre aquesta tirania del món instrumental sobre el món vocal, com si els cors haguessin de jugar en una segona divisió. En les obres simfonico-corals, la part coral és sovint la més important, però sempre dirigeix el director de l'orquestra. Són tradicions que sempre m'he qüestionat, perquè l'orquestra té més autonomia per funcionar sola i els cors tenen més necessitat d'un director, els pots transformar molt més.

MPS: Què representa el fet que t'hagi coincidit quasi al mateix moment el nomenament de director del Cor de Cambra amb el de l'Orquestra del Vallès?

XP: M'alegra molt la coincidència, perquè no vull ser encasellat només com a director coral o director orquestral i ara puc mostrar el que soc plenament. Podré treballar les veus amb la mateixa professionalitat que la part instrumental. De fet, l'afinació i l'articulació instrumental són aspectes que treballo molt intensament amb els cors i el seu repertori no té res que el desmereixi de l'orquestral.

MPS: Què aporta l'un a l'altre?

XP: Poder treballar junts és tota una altra experiència. Per exemple, en la direcció d'una cantata de Bach amb l'ONCA i el Cor de Cambra del Palau, he pogut treballar conjuntament les contralts i les violes, que toquen

la mateixa melodia, i fer que les violes aprenguin del text de les contralts, que vol dir articulació, vocals curtes i llargues, i alhora que les contralts aprenguin de les articulacions dels arcs, que és

la base del fraseig del Barroc. Jo he arribat a posar els trombons al mig dels cors, al "Kyrie" del *Requiem* de Mozart. De fet, és el que feien les capelles de música, que abans eren vocals i instrumentals, amb papers intercanviables, amb cantants que tocaven un instrument i a la inversa. Però també ho fem en l'obra d'Arvo Pärt, que combina cant gregorià i tècniques instrumentals amb aquest sentit.

MPS: Quina és la feina més immediata amb el Cor de Cambra del Palau?

XP: El repte és crear una marca i divulgar-la arreu del país. Els darrers temps el Cor pràcticament només actuava al Palau i a l'estranger. Ara cal portar-lo arreu de Catalunya i mostrar què vol dir ser un cor professional. Som un país amb molts cors *amateurs* i cal que la gent senti un cor professional, que vol dir anar un pas més enllà. D'altra banda, es necessita fer escenari i generalment només feiem un concert de cada producció, i una gira per Catalunya ens permetria fer-ne més concerts, que era una de les primeres prioritats que ens vam plantejar.

Volem tenir una plantilla que marqui una referència al país. Tenim una generació de cantants que ha fet la carrera de cant i que no ha deixat de cantar en un cor. Això és un canvi de xip, perquè abans les formacions per a cantants solistes eren menys adaptables al cor i ara això ha canviat i ja es valoren altres elements que són primordials per a cantar en un cor. Jo sempre dic que el màxim virtuosisme és posar les qualitats individuals al servei d'un col·lectiu. I ara hi ha una generació que ja té aquesta mentalitat. Al Cor Jove Nacional de Catalunya ja ho vaig poder comprovar fa anys. Tanmateix, tenim unes llistes molt grans de reforços i no els podem donar més feina.

UN DIRECTOR AMB ARRELS A LA SEGARRA

Xavier Puig va néixer a Cervera, on va començar a estudiar música i on ha estat durant molts anys el director de la Coral Ginesta.

Va seguir estudiant al Conservatori de Badalona i al de Barcelona, amb

mestres com Salvador Mas i Josep Soler, i a Viena amb Leopold Hager.

El 2002 va ser director assistent de la Joven Orquesta Nacional de España i l'any següent de l'OBC. Des del 2002 és el director del Cor

de l'Auditori Enric Granados de Lleida.

És un defensor aferrissat del repertori català, que ha dirigit al llarg de la seva intensa i àmplia trajectòria i, especialment, durant els anys que va estar al capdavant del Festival de Pasqua de Cervera.

MPS: Quins objectius tens pel que fa al repertori?

XP: En principi no som un cor de música antiga. Tampoc som una massa coral gran per a fer un repertori orfeonístic. Entremig està el fonament i la versatilitat que hem de trobar. Aquest any vam començar amb obres del Renaixement, amb *Ensalades* de Fletxa, de Pere Alberch Vila, de Brudieu, i la propera temporada explorarem repertori montserratí del Classicisme, i farem un recorregut per la música coral catalana dels segles XIX i XX, que és amb el que vaig començar la meua col·laboració al Cor, amb un programa amb obres dels mestres de l'Orfeó. Va ser una sorpresa descobrir el repertori conservat al Centre de Documentació de l'Orfeó Català, amb obres de Vives, de Pujol, de Lluís Maria Millet... És fonamental explorar aquest repertori, perquè penso que el Cor de Cambra s'ha de basar en aquesta música, com fan els cors anglesos amb els seus compositors. Partim d'unes qualitats vocals diferents, mediterrànies, més italianes, que no podem reprimir, sinó que hem de per-

“ELS DIRECTORS ENS TROBEM SOVINT QUE VOLEM QUE ELS CORS ARTICULIN I QUE LES ORQUESTRES CANTIN”

feccionar, i el repertori català és molt versàtil, va de les més antigues polifonies fins a la magnífica generació de compositors actuals, passant per repertoris que encara estan per explorar, per editar i per enregistrar. Esperem que en un futur les anem editant i que sigui el fonament del nostre so.

MPS: Com afrontes aquesta nova etapa amb l'Orquestra Simfònica del Vallès?

XP: Amb il·lusió per tots els projectes que tenim engegats i amb el repte de com hem d'encarar el moment actual i preparar el relleu generacional. La Simfònica té un engranatge que funciona perfectament. Mantenir una orquestra professional pràcticament de la taquilla i els caixets és heroic. Si no hi ha una implicació de la part privada i es va reduint el

diner públic, ho tenim cada vegada més difícil. S'han de fer malabarismes i ens podem arriscar relativament poc en la programació. Però no hem de defallir a posar imaginació i innovació, perquè també hi ha públic obert i curiós que volem atreure.

MPS: En quin moment es troba?

XP: La Simfònica va començar fa més de trenta anys i no s'hi cobreixen places des de fa temps. Estem obligats a pensar com serà l'Orquestra Simfònica del Vallès d'aquí a vint anys. El fet principal i característic d'aquesta orquestra és que els músics són els propietaris de l'empresa. Cada músic que tingui una plaça s'ha de sentir l'orquestra com a pròpia i ser-ne responsable també artísticament. Això penso que pot ser un atractiu per als joves músics que potser estiguin cansats de fer bolos, que pensin en el futur i que creguin en aquest projecte democràtic d'orquestra. En poc temps la Simfònica pot ser un *hub* potent a Sabadell, quan assumeixi plenament el projecte d'Òpera a Catalunya. Tots els cantants catalans han començat a Sabadell i és un fet important per a aquesta Catalunya musical que existeix fora de Barcelona.

MPS: Quina perspectiva tens del món musical a Barcelona i a la resta del país?

XP: La potència de Barcelona té elements positius, però tot el que passa fora sembla invisible. Més d'un noranta per cent de la inversió pública en música es fa a la capital. Han sortit altres orquestres, però amb condicions molt fràgils. La Simfònica ha exercit d'orquestra nacional, perquè s'ha passejat pel territori. Volem fer projectes *premium* en gira arreu, com la gira amb valsos, el *Papa Mozart* amb Joan i Roger Pera, que ha estat un èxit, un *Carnaval dels animals* que ara iniciem amb els Brodas Bros, la gira de Setmana Santa amb cors del territori que ara comencem, les òperes arreu del país, ballets a Terrassa i a Sant Cugat. La col·laboració amb el territori és una part important de l'activitat d'aquesta orquestra.

MPS: ¿Et trobaràs dirigint el Cor de Cambra i la Simfònica en un mateix programa al Palau?

XP: Sí, i també amb el Cor de l'Auditori Enric Granados de Lleida! Ho vam fer el 13 d'abril, en el *Requiem* de Fauré i el de Rutter amb totes tres formacions al Palau i que després va anar de gira per Catalunya. Cor de Cambra i Simfònica del Vallès es tornaran a trobar també la propera temporada, amb la *Novena* de Beethoven i el *Cant espiritual* de Montsalvatge.

Xavier Puig creu que Catalunya necessita un cor nacional professional que cobreixi “les necessitats de país”.

EL COR NACIONAL DE CATALUNYA

“L'horitzó s'hauria de situar en la creació d'un cor nacional amb totes les característiques d'una plantilla simfònica que donés espai a tota aquesta generació de joves cantants. El Cor de Cambra hauria de créixer

en tot: en possibilitats, en plantilla i a poder donar servei més enllà del Palau. Per al nostre país té una certa lògica que l'orquestra nacional estigui a l'Auditori i que el Cor Nacional estigui al Palau. Construir

un nou cor del no-res és irrealitzable, però desenvolupar el Cor de Cambra per obtenir un cor professional a aquesta alçada és factible. És una necessitat de país”, diu Xavier Puig.

Simfònics al Palau

24a Temporada 2019|2020

PALAU
DE LA
MÚSICA
ORFEO
CATALÀ

Orquestra
simfònica
del Vallès

La Cinquena de Beethoven

DISSABTE, 21.09.19 – 18.30h

Ulrike Haller, soprano
Robert Holzer, baix
Cor Jove de l'Orfeo Català
Salvador Mas, director
Orquestra Simfònica del Vallès

Simfonia del Nou Món de Dvořák

DISSABTE, 05.10.19 – 18.30h

Benjamin Schmid, violí
Víctor Pablo Pérez, director
Orquestra Simfònica del Vallès

Tribut a John Williams

DISSABTE, 16.11.19 – 18.30h

Salvador Vidal, actor
Rubén Gimeno, director
Orquestra Simfònica del Vallès

És l'hora de l'orquestra Dàmaris Gelabert Simfònica

CONCERT EXTRAORDINARI FAMILIAR

DISSABTE, 14.12.19 – 17h i 19h

Dàmaris Gelabert, cantant
Àlex Martínez, arranjaments musicals
Cor Petits de l'Orfeo Català
Cor Mitjans de l'Orfeo Català
Xavier Puig, director
Orquestra Simfònica del Vallès

Festival de valsos i danses

DISSABTE, 21.12.19 – 18.30h

DIUMENGE, 22.12.19 – 17.30h

Sara Blanch i Elena Copons, sopranos
Andrés Salado, director
Orquestra Simfònica del Vallès

Els 7 pecats capitals

DISSABTE, 18.01.20 – 18.30h

Ramon Gener, presentador i cantant
Xavier Puig, director
Orquestra Simfònica del Vallès

El Pi4no de Beethoven

DISSABTE, 01.02.20 – 18.30h

Olga Scheps, piano
Víctor Pablo Pérez, director
Orquestra Simfònica del Vallès

La traviata de Verdi versió concert

DISSABTE, 29.02.20 – 18.30h

Solistes a determinar
Cor Associació d'Amics
de l'Òpera de Sabadell
Xavier Puig, director
Orquestra Simfònica del Vallès

En coproducció amb l'Associació
Amics de l'Òpera de Sabadell

Xavier Sabata, Núria Rial & Vespres d'Arnadí

DISSABTE, 14.03.20 – 18.30h

Núria Rial, soprano
Xavier Sabata, contratenor
Dani Espasa, director
Vespres d'Arnadí

Mozart a Praga

DISSABTE, 28.03.20 – 18.30h

Tobias Lea, viola
Birgit Kolar, directora i violí
Orquestra Simfònica del Vallès

Stabat Mater

DISSABTE, 18.04.20 – 18.30h

Núria Vilà, soprano · David Alegret, tenor
Marta Valero, mezzosoprano
Toni Marsol, baix
Cors del territori · Cor Lieder Càmera
Xavier Puig, director
Orquestra Simfònica del Vallès

Haydn, un viatge simfònic

DISSABTE, 16.05.20 – 18.30h

Arnau Tomàs, violoncel
Víctor Pablo Pérez, direcció
Orquestra Simfònica del Vallès

La Novena de Beethoven

DISSABTE, 30.05.20 – 18.30h

Marga Cloquell, soprano
Tànit Bono, mezzosoprano
Roger Padullés, tenor
Carles Pachón, baríton
Orfeo Català
Cor de Cambra del Palau
de la Música Catalana
Xavier Puig, director
Orquestra Simfònica del Vallès

Amb el suport de:

ASSOCIACIÓ
ORFEO
CATALÀ

Ajuntament
de Barcelona
Institut de Cultura

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

GOBIERNO
DE ESPAÑA
MINISTERIO
DE EDUCACIÓN, CULTURA
Y DEPORTE

Entrades individuals, packs a mida i abonaments ja a la venda a partir de 150€
Més informació: Telèfon: 93 295 72 07 · taquilles@palaumusica.cat
www.palaumusica.cat · www.osvalles.com

Patrocinadors i col·laboradors principals de l'OSV

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Diputació
de Barcelona

Ajuntament
de Sabadell

Fundació
Sabadell

FLUIDRA

moventia

ARMOLECA

MMARESME, SLU

BENVIC

Universitat de Barcelona

E-Bardet

HP

FICBOA

idneo

LAVANGUARDIA

Mitjà oficial

LA CREACIÓ MUSICAL ACTUAL A CATALUNYA

EL MÓN DE LES NOVES MÚSIQUES EN LA SOCIETAT DE LA CULTURA ES CONFIGURA SEGUINT PATRONS HERETATS D'UN PASSAT RECENT, AIXÍ COM PEL REPTA D'ENCARAR ELS NOUS PARADIGMES DE LA DEMOCRÀCIA CULTURAL. QUINS SÓN AQUESTS PATRONS? QUINS SÓN ELS GRANS REPTES QUE S'HAN D'AFRONTAR?

TEXT Jordi Alomar

EL SECTOR DE LA MÚSICA CONTEMPORÀNEA A CATALUNYA

Quan parlem del sector de la música contemporània i de les seves vicissituds, és un lloc comú recórrer al tríptic retòric habitual per argumentar la precarietat del medi: la falta de recursos, la manca d'interès dels mitjans de comunicació i difusió i la dificultat permanent de convèncer un estament conservador. Es deixa de banda, sovint, una argumentació més crítica que vagi més enllà de la tríada exculpatòria i pretengui destriar les causes d'un aparent estat de crisi permanent i d'una indubtable manca de rellevància social.

Sense voler ser exhaustius, creiem que hi ha dos marcs d'anàlisi interdependents que permeten endinsar-nos en

la problemàtica i dilucidar l'estat de la qüestió. Un d'ordre estètic, que ressegueix les evolucions de les escomeses artístiques en el seu àmbit d'acció, i un altre basat en l'estudi de les condicions de possibilitat de la nova creació musical. Amb la voluntat de centrar-nos en el segon marc des de la perspectiva de Catalunya, convé tenir en compte que, pel que fa al primer, el decurs estètic de les darreres dècades s'emmarca en una desdiferenciació de tendències i posicionaments, alimentada per la democratització de les vigències en el marc de l'economia global. Això remet, en certa manera, a una progressiva normalització de la diversitat estètica i a la consegüent configuració d'estructures que possibiliten la seva realització. És, aquest, un context certament distint del que ➤

ÀNIA

Una actuació a L'Auditori
del grup CrossingLines,
una formació que
proposa concerts de
compositors emergents
d'arreu del món.

➤ podíem trobar al llarg de bona part del segle passat, en què les músiques volgudes d'avantguarda moltes vegades van haver de desenvolupar-se en situacions més o menys hostils o, en tot cas, en clara distinció als hàbitats de la cultura *mainstream*: reduïdes allunyats del públic, en estat d'excepció, que vetllen pel monopoli de la creativitat legítima i per ser plataformes de creació i projecció de carreres.

EL BINOMI EDUCACIÓ-PROFESSIONALITZACIÓ

El 1983, el sociòleg **Pierre-Michel Menger** publicava la primera anàlisi exhaustiva del funcionament del sector professional de la composició a França. Alguns anys després, **Arturo Rodríguez Morató** la replicaria analitzant a fons el cas de l'Estat espanyol, tot arribant a unes conclusions que és convenient de tenir en compte. Tant en el cas francès com en l'espanyol, les condicions de possibilitat de la plena professionalització de la composició com a professió estan directament relacionades amb el grau de desenvolupament del món musical general. En aquest sentit, Espanya presentava un endarreriment considerable en comparació amb França, endarreriment encara arrossegat tot i els nombrosos canvis duts a terme en matèria de formació i polítiques culturals els últims tres decennis. Aquest endarreriment comporta, entre d'altres, dos fets: d'una banda, una acusada concentració territorial de l'activitat professional de la música (i no només de nova creació) a les grans capitals i, d'altra banda, el recurs a vies excepcionals de projecció i promoció de carrera. Aquest últim fet és especialment remarcable: l'acumulació de premis i encàrrecs institucionals són condició *sine qua non* per a l'impuls de la carrera, símptoma d'un entorn de professionalitat feble i contingent en què pot prevaler més la fortuïtat o la novetat de l'emergència que no pas la regularitat o el pes de la trajectòria acumulada. Un altre fet és destacable i simptomàtic, en relació amb altres països europeus: casa nostra no és una destinació atractiva pel que fa a l'establiment de professionals estrangers en l'àmbit de la composició i les músiques contemporànies.

Tradicionalment, la formació reglada als centres d'educació superior havien bandejat els nous llenguatges, causant això una forta propensió a l'ampliació o especialització fora de les nostres fronteres, lligada sovint –i encara ara– a un establiment professional definitiu a països on el sector presenta una major robustesa. Podem afirmar que, sortosament, els últims anys la renovació de les escoles i els conservatoris superiors de música està canviant aquesta tendència: bona part de l'actual vitalitat del sector és deguda a iniciatives de diferents promocions sorgides de centres catalans durant l'última dècada. A Catalunya, ara mateix, els tres centres de formació superior existents ofereixen l'especialitat de composició, fet que significa una intensa activitat, tant docent com de capacitació professional.

Aquesta relativa normalització afecta també àmbits de la nova creació sovint marginals: expressions agombolades sota els circuits de l'art sonor o de la improvisació lliure han confor-

1

LES MÚSIQUES VOLGUDES D'AVANTGUARDA MOLTES VEGADES HAN HAGUT DE DESENVOLUPAR-SE EN SITUACIONS MÉS O MENYS HOSTILS

mat, paral·lelament al seu relleu generacional, uns espais de legitimitat inaudits: festivals, mostres i exposicions juntament amb itineraris d'especialització reglada a institucions educatives.

EVA GUILLAMET

ELS PRIMERS PROMOTORS DE LA NOVA CREACIÓ

Quina és la topografia d'aquesta normalització? Ara com ara, la perspectiva dels últims quaranta anys ens permet distingir tres fases o dinàmiques, no excloents entre si: una primera, caracteritzada per una certa solidaritat entre impulsors diversos –des de l'obra social i cultural de caixes d'estalvis a museus i l'Administració– amb l'objectiu d'integrar Catalunya urgentment en el mapa de la creació musical contemporània des del paradigma de la democratització cultural. En són alguns exemples les cèlebres Jornades Internacionals de Nova Música del 1982, el Centre de Documentació i Difusió de la Música Contemporània creat i dirigit

❶ L'Orquestra del Teatre Lliure, fundada per Josep Pons, Jaume Cortadellas i Lluís Vidal.

❷ Joan Guinjoan, compositor i creador del Centre de Documentació i Difusió de la Música Contemporània.

❸ El catedràtic de sociologia Arturo Rodríguez Morató.

❹ El californià Lawrence Rothamn a l'Eufònic 2018.

per Joan Guinjoan entre el 1986 i el 1994 o l'Orquestra de Cambra del Teatre Lliure (1985-2003). A partir de les exèquies de l'efervescència olímpica i de les Olimpíades Culturals es configura una progressiva dependència de les instàncies públiques en forma de festivalització espectacular de les manifestacions culturals, model que, a causa del seu exponencial creixement i fallida durant els anys de la crisi econòmica, faria implosió en el que és l'estat actual de la qüestió: un camp divers i heterogeni, nodrit d'iniciatives –presentades a l'article següent– que, amb més o menys sort i esperança de vida, sorgeixen en la seva majoria del tercer sector i que pal·lien, amb la seva acció sovint militant, compromesa i des de la precarietat de mitjans i l'ostracisme, la inacció de polítiques culturals coixes o ocupades en altres afers suposadament primorosos.

LA INVISIBILITAT DE LES DONES EN EL SECTOR ÉS, AVUI DIA, DEL TOT INJUSTIFICABLE

QUINS SÓN ELS REPTES PENDENTS?

Tot i els símptomes de normalització, hi ha xacres que continuen sent endèmiques al sector i que només un urgent canvi de paradigma en la política cultural pot canviar.

❖ La invisibilitat de les dones en el sector i especialment en els estrats de màxima professionalització i projecció internacional és, avui dia, del tot injustificable i inadmissible.

❖ El fet que les iniciatives impulsores depenguin més de la sensibilitat i avinentesa puntuals d'individualitats a càrrec d'òrgans de decisió i de prescripció que no pas de plans de desenvolupament integral a mitjà o llarg termini i en correspondència amb altres sectors culturals és un greuge comparatiu amb altres democràcies consolidades. Hi ha, doncs, molt per fer.

És complementària, a aquesta acció dels pols dinamitzadors del sector, l'acoblament progressiu de diferents iniciatives de les grans institucions responsables de la vida musical del país: programes de compositors i conjunts en residència, encàrrecs més o menys regulars i apostes per línies i formats innovadors en el marc d'una necessària diversificació del producte i l'experiència en un mercat cada cop més segmentat i en contínua renovació generacional. ↗

BIBLIOGRAFIA

❖ Menger, Pierre-Michel. *Le paradoxe du musicien. Le compositeur, le mélomane et l'État dans la société contemporaine*. París: Flammarion, 1983.

❖ Rodríguez Morató, Arturo. *Los compositores españoles. Un análisis sociológico*. Madrid: Centro de Investigaciones Sociológicas, 1996.

LA CREACIÓ MUSICAL ACTUAL A CATALUNYA

VISITEM ALGUNS DELS ESPAIS MÉS IMPORTANTS DE LA NOVA CREACIÓ MUSICAL PER OBSERVAR ALGUNES DE LES OMBRES QUE S'HI PROJECTEN EN UN MOMENT EN QUÈ LA MALANOMENADA MÚSICA CONTEMPORÀNIA VIU AL NOSTRE PAÍS UNA ETAPA DE RECUPERACIÓ.

TEXT Miquel Gené

ELS ESPAIS DE LA NOVA MÚSICA

L'argentí Nicolas Melmann, un artista sempre a la recerca, al festival Eufònic.

'augment d'activitat i de propostes dins l'àmbit de la música contemporània va lligat al fenomen que ja hem pogut observar en altres gèneres musicals (vegeu l'article *Barcelona districte jazz*, RMC 354). Una de les causes d'aquesta expansió la trobem en la millora substancial de la formació musical que ha suposat la creació de les escoles superiors de música. Aquests centres han estructurat i dotat de contingut uns estudis que, fins aleshores, estaven en un estat poc menys que precari; també han possibilitat una formació de qualitat als futurs músics, i han fomentat un espai de relació entre diferents àmbits musicals que posa en qüestió, cada vegada més, les fronteres entre gèneres i la terminologia amb què tradicionalment els hem definit.

L'ARTEFACTE

Ja hem tractat i hem analitzat la problemàtica d'intentar definir amb una sola etiqueta la varietat de propostes que genera l'actual producció sonora (vegeu l'article *Els significats de la música. La nova música en paraules*, RMC 364). Algunes solucions de compromís ens fan parlar de "noves músiques" o "músiques de recerca", per posar només dos exemples.

A l'hora d'aproximar-nos a les músiques de nova creació és pertinent traçar un cercle que les agrupi sota un paràmetre que ja ha aparegut al paràgraf anterior: la recerca. Així, pararem atenció a aquelles músiques que, sense deixar de banda una voluntat comunicativa, plantegen anar més enllà d'allò conegut en qualsevol dels seus àmbits d'acció, ja siguin tècnics o expressius.

Des d'aquesta mirada, podrem superar la frontera que ens marquen certes tendències academicistes i visitar espais on l'experimentació sonora es troba en primer terme sense la necessitat que estiguin lligats a la tradició clàssica.

LES INSTITUCIONS

La nova creació sonora necessita uns espais, uns actors i uns mitjans que la facin possible. La mirada particular de cadascuna d'aquestes institucions envers el fet sonor i les relacions de forces que estableixen entre si i amb altres ens superiors i dels quals poden dependre (Administració pública, patrocini privats, col·laboracions) determinaran, en gran mesura, de quina manera es relacionen amb la música.

A continuació presentem algunes de les institucions més representatives de la nova creació sonora catalana. Aquesta llista no pretén ser exhaustiva en la seva quantitat, però sí ➤

➤ mostrar la diversitat d'estètiques que en el panorama actual participen d'aquesta voluntat d'experimentació: de la tradició clàssica a la música electrònica, passant pel jazz, el rock o l'art i la investigació sonores.

❖ **Festival Barcelona Modern:** nascut de resultes del Curs Internacional de Composició Barcelona Modern amb l'objectiu d'omplir de contingut la seva tasca formativa, ofereix una programació de concerts d'*ensembles* nacionals i internacionals dedicats al repertori actual.

❖ **CrossingLines:** és un dels conjunts més actius del panorama de la música de nova creació estatal; estrena, promou i enregistra obres de la nova generació de creadors de l'escena nacional i internacional.

❖ **Eufònic:** el festival d'arts sonores i visuals de les Terres de l'Ebre amb seu a Sant Carles de la Ràpita centra la seva activitat en *performances* audiovisuals, tallers, instal·lacions, accions sonores i concerts.

VISITEM ESPAIS EN ELS QUALS
L'EXPERIMENTACIÓ SONORA
ES TROBA EN PRIMER TERME

❖ **Discordian Community:** agrupació de músics relacionats amb la improvisació lliure que es vinculen a través de concerts en locals com el Soda Acústic, 23 Robadors o Sinesesia, i gravacions que realitza i distribueix en *streaming* el segell Discordian Records. Sota el paraigua de la improvisació reuneix músics de jazz, música clàssica, electrònica i rock.

❖ **Magia Roja:** associació cultural amb seu a Barcelona que produeix i promou l'art sonor des d'una perspectiva estètica propera al *noise*, el rock d'avantguarda i la música electrònica, tot buscant els artistes més arriscats, originals i innovadors del panorama internacional.

❖ **Festival Mixtur:** punt de trobada de la nova creació sonora internacional a Barcelona, presenta propostes agosarades nascudes del context social, polític, econòmic, tecnològic i cultural en què ens trobem i que s'expressen fora del circuit comercial, i que reivindica l'art com a espai de llibertat i de coneixement.

❖ **MTG Pompeu Fabra:** creat el 1994, el Music Technology Group de la Universitat Pompeu Fabra –un grup de recerca que treballa

❶ El festival d'arts sonores i visuals Eufònic a Ullals de Baltasar (Terres de l'Ebre).

❷ Sistemes interactius per a l'aprenentatge del violí del Projecte TELMI coordinat al MTG-UPF.

❸ El Barcelona Modern Ensemble, creat per Demian Luna, director del Curs Internacional de Composició Barcelona Modern.

❹ La compositora i cantant Mariona Aupi.

LA NOVA PRODUCCIÓ SONORA CONTINUA OCUPANT UN ESPAI MOLT REDUÏT DE LES GRANS INSTITUCIONS

LA DONA EN LA NOVA CREACIÓ SONORA

El món de la nova creació sonora no és aliè a la situació marginal que viu la dona a la societat actual. Dades que ho corroboren són el 15,5% d'estrenes d'obres produïdes per dones l'any 2018 a l'Estat espanyol (informació elaborada a partir de dades del Centro de Documentación de Música y Danza) o el 19,9% de dones compositoras que s'han presentat a la darrera convocatòria del Festival Mixtur (informació elaborada a partir de les dades proporcionades pel Festival Mixtur).

A la dificultat d'accés a determinats àmbits pel fet de ser dona, s'hi ha de sumar, en aquest cas, el fet que les estudiants de música no han estat tradicionalment dirigides cap a l'àmbit de la composició. Aquesta tendència sembla estar canviant a poc a poc,

tal com explicava la compositora Raquel García-Tomás en una taula rodona dedicada a aquesta qüestió durant l'edició 2018 del Festival Mixtur. Si durant la seva època d'estudiant a l'ESMUC ella era l'única dona al Departament de Composició, actualment el percentatge de les seves alumnes al Taller de Músics puja fins al 35,7%.

Tot i aquest desitjable augment de dones compositoras, és evident que cal un canvi de mentalitat de tothom, i especialment de les institucions que controlen les programacions musicals, per revertir una situació que fa, per exemple, que al Gran Teatre del Liceu no s'hagi estrenat cap òpera d'una dona des de l'any 1974 o que l'actual temporada de l'OBC compti amb només tres dones entre els gairebé cinquanta compositoras programats.

per millorar les tecnologies de la informació i la comunicació relacionades amb el so i la música— desenvolupa recerca de qualitat a nivell internacional i transfereix els seus resultats a la societat.

♦ **Òpera de Butxaca i Nova Creació:** productora d'obres teatrals-musicals i líriques d'autors catalans en coproducció amb entitats internacionals, com Theater Basel, Festival Castell de Peralada, Neuköllner Oper Berlin, Musiktheatertage Wien i el Festival Grec. Els darrers anys ha estrenat obres d'Agustí Charles, Octavi Rumbau, Raquel García-Tomás i Joan Magrané, entre molts d'altres.

♦ **OUT.SIDE:** cicle de músiques inusuals vinculat a centres d'art contemporani de Catalunya, com l'Arts Santa Mònica i Fabra i Coats-Fàbrica de Creació (Barcelona), Centre d'Art Tecla Sala (l'Hospitalet de Llobregat), Centre d'Art la Panera (Lleida) i Lo Pati (Amposta).

♦ **Phonos:** fundat l'any 1974, és el centre pioner en l'àmbit de la música electroacústica a Espanya. El seu compromís amb la creació i divulgació de música i arts sonores es vehicula mitjançant l'objectiu d'establir ponts entre la creació sonora, la recerca en tecnologia i el món cultural i artístic de Barcelona.

♦ **Sampler Sèries:** programació que l'Auditori de Barcelona dedica a la música de nova creació des d'una mirada àmplia que va de la música escrita a la improvisació lliure, des dels instruments acústics als dispositius electrònics i des de la música performativa a la instal·lació sonora o la videocreació.

UNA LLUM SEMPRE PROJECTA OMBRES

Tot i que el panorama que presentem és esperançador, no podem oblidar que la nova producció sonora continua ocupant un espai molt reduït i en alguns casos residual de les institucions que marquen el bategar de la vida cultural catalana. Així, un repàs de les programacions de les temporades de l'OBC, el Palau de la Música Catalana o el Liceu, per posar els tres espais més emblemàtics de la música clàssica catalana, ens mostra que la normalització està lluny de produir-se.

És cert, no obstant això, que els darrers anys la música contemporània ha guanyat presència també en aquests grans equipaments en forma de cicles (Sampler Sèries a l'Auditori i Off Liceu) o amb la figura del compositor convidat, tant al Palau de la Música Catalana com a l'Auditori, iniciatives amb les quals aquestes entitats no només participen en la difusió de les noves músiques, sinó també en el foment de la seva creació.

Una de les tasques que hem de continuar demanant a aquests equipaments és la de guiar els seus públics i la resta de programadors cap a la descoberta i l'aprofundiment dels nous llenguatges musicals. Uns llenguatges que no només es mouen en el camp de l'especulació, sinó que apelen de manera poderosa a allò que som com a individus i com a societat en el moment en què vivim i en relació amb la nostra història. El públic, per la seva banda, haurà d'estar disposat a superar els prejudicis que ha carregat a la nova creació sonora i canviar la seva manera d'escoltar música. 📌

És un fet habitual en música dir que es té oïda relativa o bé oïda absoluta, i la diferència s'estableix exclusivament per una raó: qui té oïda absoluta és capaç de donar el nom exacte de les notes musicals just quan sonen. És a dir, hi ha una resposta immediata, precisa i que no demana una referència prèvia. Posem-ne un exemple: el color turquesa. Una persona amb "oïda" absoluta diria tot seguit, "turquesa"; una persona amb "oïda" relativa necessitaria tenir al costat un verd o un blau per comparar-ho i després dir: "turquesa". Així doncs, el procés és més llarg, però amb un bon entrenament auditiu la resposta és la mateixa.

És innegable que hi ha un avantatge entre un tipus d'oïda i l'altre i que per als qui es dediquin a la transcripció musical, a la improvisació o a la direcció els serà una eina molt útil perquè els facilitarà alguns aspectes de la professió. Però és rotundament falsa i incerta la relació que s'ha instal·lat, a nivell general, que tenir oïda absoluta significa tenir una millor oïda musical que tenir una oïda relativa. És el mateix que si creguéssim que simplement per fer 2,10 m d'alçada un jugador ja és més bon jugador de bàsquet que el

d'1,95 m. Òbviament, costarà més de fer un tap al primer que no al segon, però també cal valorar-ne la posició dins la pista, el nombre de punts per partit, les passades, les faltes comeses, les lesions, els entrenaments, la visió de joc i la capacitat per jugar en equip. Les habilitats de l'oïda musical, igual que les esportives, depenen de més factors més enllà de la tipologia física, ja que hi entren en joc qualitats psicològiques i socioculturals de les quals també depenen els resultats.

En assimilar que qui té oïda absoluta té una més bona oïda musical, implícitament estem dient que gaudeix d'una percepció auditiva millor, però això no es pot determinar només tenint

NI L'OÏDA MUSICAL
ABSOLUTA ÉS TOTAL
NI L'OÏDA MUSICAL
RELATIVA ESTÀ
MANCADA DE
CAPACITATS

QUE L'OÏDA ABSOLUTA ÉS MOLT MILLOR QUE NO PAS L'OÏDA RELATIVA ÉS UNA ALTRA D'AQUESTES AFIRMACIONS QUE VAL LA PENA DESMITIFICAR.

LA TEVA OÏDA E I LES TEVES CIRCUM

TS TU
ASTÀNCIES

DESCOBREIX QUIN TIPUS D'OÏDA MUSICAL TENS

Aquest test t'ajudarà a conèixer una mica més quin tipus d'oïda musical tens i per què. Valora cada opció en cada pregunta de 0 a 10. La suma de tots els valors et donarà el resultat final global.

1. Valora els trets següents de la teva personalitat.

- a) Ordenat
- b) Responsable
- c) Curiós
- d) Metòdic

2. Avaluja la teva immersió musical als àmbits següents:

- a) A l'escola
- b) A l'institut
- c) A la universitat
- d) Al conservatori/ escola de música
- e) Amb la família
- f) Amb els amics
- g) Tu sol

3. Quina activitat és la que has fet més en la teva formació musical?

- a) Llegir música
- b) Escriure
- c) Transcriure
- d) Tocar a solo
- e) Tocar en grup
- f) Cantar a solo
- g) Cantar en grup
- h) Escoltar molta música diferent

4. Amb quina d'aquestes famílies has experimentat o has experimentat més temps?

- a) Corda
- b) Vent
- c) Plaques
- d) Membranes

5. Quin tipus d'oïda musical creus que tens? Com valores la teva memòria musical?

- a) Absoluta
- b) Absoluta amb error de semitò
- c) Absoluta instrumental
- d) Pseudoabsoluta
- e) Relativa amb Do mòbil
- f) Relativa

6. Quant creus que hauries de millorar en les paràmetres següents? (percepció implica: memoritzar i reconèixer, com llegir, escriure i transcriure).

- a) La percepció melòdica (notes musicals, textures, dinàmiques, instruments...)
- b) La percepció rítmica (compassos, *tempi*, fórmules rítmiques...)
- c) La percepció harmònica (tonalitat, modulacions, cadències...)
- d) La percepció d'elements estructurals i principis compositius (formes, èpoques, estils...)

RESULTATS

Per conèixer el resultat, suma els números de les preguntes 1 a 5 i de la xifra resultant, resta'n els números de la pregunta 6.

Entre 240 i 290 = impressionant
Entre 190 i 240 = excel·lent
Entre 140 i 190 = notable
Entre 90 i 140 = bé
Entre 40 i 90 = regular
Entre 0 i 40 = dolentot

¿L'OÏDA ABSOLUTA NOMÉS ÉSTÉ DE NAIXEMENT?

➤ en compte el tret d'etiquetar altures amb gran rapidesa i precisió. És com si descrivíssim l'estat de salut d'una persona valorant-ne solament l'estatura i el pes. L'oïda musical forma part del sistema auditiu, que és un sentit i, com a tal, percep. Això significa que quan rep un senyal, l'interpreta i aquest procés està influenciat no només pel tipus d'oïda que es tingui, ja sigui relatiu i absolut, sinó també pels trets de la nostra personalitat i el moment concret que estiguem vivint. Per aquest motiu hi ha persones que tenen una oïda absoluta magnífica que els permet fer transcripcions i detectar errors en partitures amb molta rapidesa, però que tenen moltes dificultats per memoritzar un fragment o per llegir i entonar alguna cosa fora d'un context tonal. També hi ha persones amb oïda relativa que necessiten el triple de temps per fer una transcripció, però que són capaces de memoritzar llargs esquemes rítmics, com també fer unes lectures i entonacions transportades excel·lents. Ni l'oïda musical absoluta és total ni l'oïda musical relativa està mancada de capacitats. La teva oïda ets tu i les teves circumstàncies, i això sempre és variable.

QUÈ ÉS TENIR UNA BONA OÏDA MUSICAL

No solem ser gaire conscients del caire parcial i perjudicial d'aquesta relació que ha quedat establerta quan observem determinades habilitats entre els famosos –i en general molt mal enfocats– exercicis de dictat musical.

Aleshores, si tenir oïda absoluta no és tenir la millor oïda musical possible, què suposa tenir una bona oïda musical? Segons el meu parer, és tenir una oïda al més PRE-TO-RE possible: precisa, tolerant i resistent, al marge de si és absoluta o relativa, i admetent que variarà en el transcurs de la nostra vida. PREcisa: en la transcripció, a l'hora de detectar errors, en l'afinació, en l'entonació i la lectura a partir d'una referència mínima, concisa en la imitació d'una cosa que s'hagi escoltat prèviament. TOLerant: amb aquelles músiques que cal percebre d'una manera di-

El dubte sobre si l'oïda musical absoluta es fa o s'hi neix va quedar resolt ja fa temps. Els estudis verifiquen que és un tipus d'oïda amb el qual neixen algunes persones, no totes, però que exigeix una formació musical posterior, i primerenca,

perquè es desenvolupi plenament. Si no fos així, no se sabria si ho és o no. D'altra banda, l'oïda relativa pot assolir un nivell tan elevat en el reconeixement d'altures a partir de l'entrenament auditiu, que de vegades ens permet parlar d'una oïda musical pseudoabsoluta.

UNA BONA OÏDA MUSICAL ÉS UNA OÏDA AL MÉS PRECISA, TOLERANT I RESISTENT POSSIBLE

ferent perquè se surten dels estàndards d'afinació, trenquen els paràmetres melòdics, harmònics o rítmics que la nostra oïda està acostumada a analitzar; pacient amb aquelles músiques que no agraden, però que escoltar-les ens pot aportar un coneixement necessari per comprendre o bé llenguatges musicals o bé comportaments socials. RESistent: en les activi-

tats d'entrenament auditiu que reclamen concentració, com ara llegir, imitar, crear, recrear, completar, escriure o transcriure música; flexible en l'adaptació a contextos musicals diferents.👉

MÚSICA DE CAMBRA

SOLISTES DE L'ORQUESTRA DEL FESTIVAL DE LUCERNA | SCHUBERT LIED
| ARMIDA QUARTETT | VARVARA: CLAR DE LLUNA | MARATÓ BEETHOVEN
| CALIDORE STRING QUARTET & CRISTINA GÓMEZ GODOY | DAVID
OISTRAKH STRING QUARTET | EVGENY KISSIN | TRIO BARRAGAN, IONIȚĂ,
FLORISTÁN | PLANETA CLARINET | NICOLA BENEDETTI TRIO | FESTIVAL
EMERGENTS BARCELONA | JOSEP CABRÉ I MIQUEL VILLALBA | COSMOS
QUARTET & ELLEN NISBETH | NIKOLAI LUGANSKY | QUARTET CASALS

Abona't a la Temporada 19_20

L'AUDITORI
auditori.cat

L'Auditori és un consorci de

Mitjans patrocinadors

LA VANGUARDIA

CATALUNYA
RÀDIO

L'ÀNIMA DEL SO

Horacio Curti

MESTRE DE SHAKUHACHI

LA TÍMBRICA ESPECIAL D'AQUEST INSTRUMENT JAPONÈS VA CAPTIVAR AQUEST PROFESSOR DE MÚSICA ARGENTÍ QUE PORTA VINT ANYS DEDICAT A ESTUDIAR-LO.

TEXT Josep Barcons • FOTOGRAFIES Quim Roser

Va ser a l'Himàlaia, enmig d'un viatge que l'havia dut de Nova York a Nova Delhi, on, amb 30 anys encara no complerts, Horacio Curti va sentir per primera vegada el so d'aquest instrument. Era també la primera vegada que en sentia el nom: *shakuhachi*, que en japonès vol dir 1,8 *shakus*, que és una unitat de mesura antiga que equival a uns 30 centímetres.

Aquell so aeri, amb una riquesa d'harmònics inaudita, va canviar-li la vida. I, captivat per aquell tub de 54,5 centímetres (és a dir, 1,8 *shakus*), va emprendre rumb cap al país del sol ixent. El que havia de ser una estada d'un mes, va allargar-se indefinidament, fins que el Japó va esdevenir un lloc de pelegrinatge continuat on va oblidar per sempre més la biologia dels seus estudis d'universitat i el saxòfon amb el qual havia anat de l'Argentina als Estats Units a tocar jazz.

Els tràmits de visat que l'obligaven a sortir periòdicament del país, li van permetre explorar el continent asiàtic. Però en una d'aquelles sortides va aterrar a Barcelona, on es va establir fa poc més de quinze anys per estudiar musicologia en un ESMUC acabat de crear i del qual aviat va esdevenir professor.

Ara, al capdavant d'assignatures d'etnomusicologia i de miques del món, reflexiona sobre el seu procés d'aprenentatge d'un instrument que –malgrat el nom– pot tenir llargades i gruixos diversos: “Jo vaig arribar al Japó molt desorganitzat, i senzillament em vaig posar a fer el que el meu mestre em deia, sense qüestionar-ho. Per casualitat, això va coincidir amb el paradigma tradicio-

nal de l'ensenyament japonès, que no és un model intel·lectual, sinó experiencial. S'aprèn per imitació, i l'últim que espera un mestre és que un alumne li faci preguntes. Per això crec que vaig aprendre tant: perquè l'únic que feia era tocar i escoltar seguint el que em deien i sense plantejar-me'n el perquè. No vull fer una apologia d'aquesta manera d'aprendre en detriment de la nostra, però el cert és que si no necessites entendre-ho tot intel·lectualment, tens una quantitat d'energia disponible per «fer» impressionant”.

UN INSTRUMENT DE MONJOS

Com la majoria d'instruments japonesos, el *shakuhachi* es va originar a partir d'un ancestre que va venir del continent: “Es creu que l'antecedent del *shakuhachi* va arribar amb la música de la cort imperial que es va importar de la Xina al segle VI. Però cap al segle XI el *shakuhachi* va desaparèixer de palau i no va ser fins molt més tard, amb un parèntesi de diversos segles, que els monjos komuso (que vol dir «monjos del buit i del no-res») el van incorporar a la seva pràctica de meditació, suposem que cap al segle XVI o XVII”. A més del conegut *zazen* (la meditació asseguda) del budisme japonès, aquests monjos mendicants fàcilment identificables per l'aparatosa cistella amb què es cobrien el cap en senyal d'absència d'ego, van desenvolupar el *suizen* (la meditació bufada), “convençuts que es podia assolir la il·luminació mitjançant el so d'aquesta flauta, que no és sinó un tros de bambú buidat, amb un tall oblic per a l'embocadura i cinc forats per digitar”.

El 1873 els *komuso* van ser proscrius i el monjo Kurosawa Kinko I va recollir el corpus que integrava el *suizen*, que fins en

14, 15 i 16
DE JUNY
DESERT DE
RAMON HUMET
ORQUESTA
NACIONAL DE
ESPAÑA

ENTRE MÍSTICA I PRÀCTICA

La part inferior del *shakuhachi*, que dona a l'instrument la seva lleu curvatura característica, amaga un secret. I és que està feta no amb la canya, sinó amb l'arrel del bambú. Sense entrar en valoracions sobre l'invisible (les arrels) i el visible (la canya), o sobre els elements primordials en una part i una altra del bambú com puguin ser la terra i l'aire, l'explicació més plausible de per

què el *shakuhachi* es construeix utilitzant la canya i l'arrel (un fet únic i exclusiu d'aquest instrument) és d'un pragmatisme recalcitrant. En ser mendicants, els monjos *komuso* s'havien de defensar de possibles atacs. I com que l'arrel del bambú és més dura que la canya (que s'esberla fàcilment), l'instrument els servia com a arma. I és que la mística no està gens renyida amb la pràctica!

aquell moment s'havia transmès exclusivament de forma oral. Era el primer cop que es fixaven gràficament unes peces que no es consideraven pas com a música i que no podien ser objecte d'improvisació: "Això ho sabem perquè ens consten els càstigs que rebien els monjos si eren descoberts utilitzant l'instrument amb finalitat musical, interpretant repertori impropï del que posteriorment es coneixeria com a *honkyoku*", explica Horacio Curti.

Aquest és precisament el corpus musical que fascina Curti: el *honkyoku*, és a dir, el repertori original. I tot el que no sigui aquest repertori, independentment d'estil, gènere o finalitat, pertany al *gaikyoku* (literalment «reper- ➤

L'ART DE L'URUSHI

Una de les textures més icòniques del Japó és la d'aquells lacats vermells o negres que infonen un exquisit acabat brillant a diversos productes, fruit d'un art conegut com a *urushi*. El *shakuhachi* no hi resta aliè, i diversos instruments tenen un lacat preciós a l'interior del tub: són els instruments

jiari (amb laca), que tenen una major estabilitat que no pas els instruments *jinashi* (sense laca). Els uns i els altres s'han de bufar diferent, perquè si no hi ha laca, "l'intèrpret queda més supeditat al que la peça de bambú digui. Però quan trobes un bon instrument *jinashi*, el resultat és espectacular!"

Horacio Curti amb el seu *shakuhachi* a les mans, un instrument d'una riquesa d'harmònics inaudita i que reclama una atenció màxima en ser tocat.

CONCERT PER A SHAKUHACHI D'HUMET

Per la seva peculiaritat sonora, el *shakuhachi* ha estat molt emprat en música contemporània. Però en dimensió orquestral n'hi ha poca literatura, malgrat la pedra fundacional posada per Toru Takemitsu amb els seus meravellosos *November steps*. Ramon Humet és un enamorat i un bon coneixedor del *shakuhachi*, que va estudiar amb Horacio Curti. Amb diverses obres per a *shakuhachi* al seu catàleg, aquest mes de juny l'Orquesta Nacional de

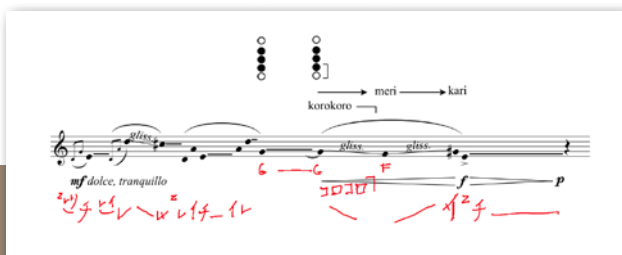
Espanya li estrena una de les seves últimes creacions: *Desert*, inspirada en el gravat *Anacoreta* de Marià Fortuny, amb Curti a la part solista. Una obra que proposa un diàleg entre una orquestra de vents reduïda i un instrument que Humet qualifica "d'auster, sense cap artifici ni cap mecanisme afegit: no més cinc forats i una embocadura tallada a la perfecció, amb una simplicitat constructiva que proporciona una gamma tímbrica de matisos extraordinàriament rics".

tori de fora»), dins del qual destaca el *sankyoku*, el repertori que s'interpreta amb tres músics (*san* és «tres»), on el *shakuhachi* –que va desplaçar el *kobu*, l'únic instrument de corda fregada propi del Japó– s'acompanya amb el *koto* i amb el *shamisen*. Però així com també podem trobar el *shakuhachi* fent música pop, cançó tradicional, etcètera, un dels terrenys on últimament s'ha obert pas és el de la música contemporània, en què el timbre –igual que en la música japonesa– té un paper fonamental.

UN TIMBRE SINGULAR

Un so aeri, que poua del no-res, que eleva l'ànima, en què cada nota s'ha de tocar –diu la tradició– "com si no n'hi hagués cap abans ni cap després". La poesia i l'espiritualitat han buscat i rebuscat imatges per intentar reflectir el so especial d'aquesta canya de bambú. Sense defugir la mística, Horacio Curti ho explica ras i curt, i diu que hi ha fonamentalment dos grups de sons en les dues octaves i mitja de l'instrument: el primer, el dels sons projectats i brillants, que configuren una escala pentàfona que es correspon amb els cinc forats del tub; el segon, tot un grup de sons més aeris, menys nítids i més dèbils, més tancats.

"La tímbrica de cada nota depèn, almenys, de quatre elements: de la digitació, de la major o menor obertura del forat per on es bufa l'instrument, de l'embocadura de l'instrumentista i de l'emissió de l'aire". Però això no garanteix un so homogeni, sinó ben bé al contrari. I és que, per la seva naturalesa constructiva, el *shakuhachi* no pot fer una escala cromàtica amb les notes igualades en timbre i intensitat: "Per això, amb ulls occidentals, el *shakuhachi* s'ha

considerat normalment un instrument molt pobre. Però aquesta és precisament la seva riquesa i allò que el fa meravellos".

Entendre la naturalesa de cada un d'aquests sons és el que du al domini de l'instrument. Un domini que reclama atenció màxima, com la que els monjos *komuso* posaven en la seva pràctica de meditació. Preguntat sobre si tocar el *shakuhachi* asserena l'ànima, Horacio Curti respon amb saviesa: "El meu mestre diu que tocar *honkyoku* és massa difícil per poder meditar. És una molt bona resposta. Però jo crec que el *honkyoku* té una essència que en delata l'origen, i li pots donar aquest espai o no. Personalment, penso que fa falta aquest espai. ¿Això és meditació zen? Jo diria que no; però sí que tocant *honkyoku* sento un estat diferent de quan toco un altre repertori".

Palau de la Música Catalana

Itineraris 2019–2020

Cicles de conferències a espais emblemàtics de la ciutat + concerts relacionats a la sala modernista.

Itinerari Obertura “Orígens clàssics”

Inicia't en la música clàssica amb els secrets d'un recital romàntic de piano, el simfonisme de Beethoven, les *Passions* de Bach i la lírica i quatre conferències a diferents espais de Barcelona. Un recorregut que ens portarà del Barroc a l'esclat romàntic.
4 concerts i 4 trobades prèvies per 180 €

Itinerari Obertura “Temps moderns”

¿Com la clàssica va canviar en el segle XX i ho continua fent en el XXI? Delícies debussynianes, consagracions de la primavera, el simfonisme agitat del naixent segle XX i la música de cambra del canvi de segle.
4 concerts i 4 trobades prèvies per 120 €

Itinerari Lletraferits

Per als que estimen la literatura... i la música! La Biblioteca Pública Arús esdevé el punt de trobada per resseguir el fil musical d'una selecció de novel·les de Thomas Bernhard, Joseph Roth, Mario Cuenca Sandoval i Michel Bernard. Quatre històries entrelaçades amb la música de Messiaen, Bach, Ravel i la família Strauss al Palau.
4 concerts i 4 trobades prèvies per 150 €

Consulta el contingut dels itineraris a www.palaumusica.cat/itineraris
Més informació: 93 295 72 07 | taquilles@palaumusica.cat

Amb la col·laboració de:

MINISTERIO
DE EDUCACIÓN, CULTURA
Y DEPORTE

inaem

EL COMPOSITOR

Giacomo PUCCINI

EL DARRER GRAN OPERISTA ITALIÀ

NO PODRÍEM ENTENDRE EL MÓN DE L'ÒPERA SENSE ELL. EL COMPOSITOR DE LUCCA VA SER UN REVOLUCIONARI CAPAÇ DE FUSIONAR EL MILLOR DE LES HERÈNCIES MUSICALS ITALIANA I ALEMANYA PER FER DE L'ÒPERA UN ART EN QUÈ LA PASSIÓ, EL DRAMA I LA MÚSICA ES VAN UNIR AMB MÉS FORÇA QUE MAI.

TEXT Aleix Palau • IL·LUSTRACIÓ Roger Pibernat

El teatre va ser la principal font d'inspiració de Giacomo Puccini (1858-1924). Provenint d'una família de músics, el compositor va començar treballant com a organista fins que, als 18 anys, va descobrir l'òpera amb l'*Aida* de Verdi. L'univers verdí obriria tot un ventall de possibilitats al jove Puccini, que va deixar de banda el món litúrgic per abordar amb força la producció escènica. Després de dos intents no gaire fructífers –*Le villi* i *Edgar*–, l'estrena de *Manon Lescaut* l'any 1893 va suposar el primer èxit d'un Puccini que ja tenia 35 anys. *La bohème*, l'any 1896, acabaria de catapultar el compositor a una fama internacional que només es veuria superada per *Tosca* l'any 1900. La figura de l'heroïna redemptora va captivar ràpidament el públic del Vell Continent i també l'americà. Sense anar més lluny, a Barcelona va arribar al Gran Teatre del Liceu només dos anys després de l'estrena i, fins al dia d'avui, s'hi ha representat en 176 ocasions. Xifra a la qual s'hi sumaran les 14 funcions que hi ha programades aquesta temporada amb la reposició de la producció de Paco Azorín i les veus de dues solistes excepcionals: Liudmyla Monastyrska i Tatiana Serjan.

Després de *Tosca*, Puccini va donar vida a *Madama Butterfly*, un títol freqüent al nostre Teatre. És curiosa, però, la mala acollida que va tenir aquesta òpera quan va ser estrenada a La Scala l'any 1904, fet que va portar l'autor a reescriure-la i reestructurar-la. Amb *Butterfly* el compositor reprenia el tema de l'heroïna femenina i hi sumava un tractament orquestral sublim, amb temes japonesos, i un esclat apoteòsic de dramatisme i humanitat poc vistos fins en aquell moment.

Malgrat l'èxit, la vida de Puccini va viure diversos daltabaixos els primers anys de la nova centúria. Apassionat dels cotxes, hi va tenir un greu accident l'any 1903; a això va seguir la pèrdua de grans amics, com l'editor Giulio Ricordi o el llibretista Giuseppe Giacosa, a

més d'un escandolós embolic de faldilles que va acabar amb el suïcidi d'una minyona a la mateixa casa del compositor i l'enuig consegüent de la senyora Puccini.

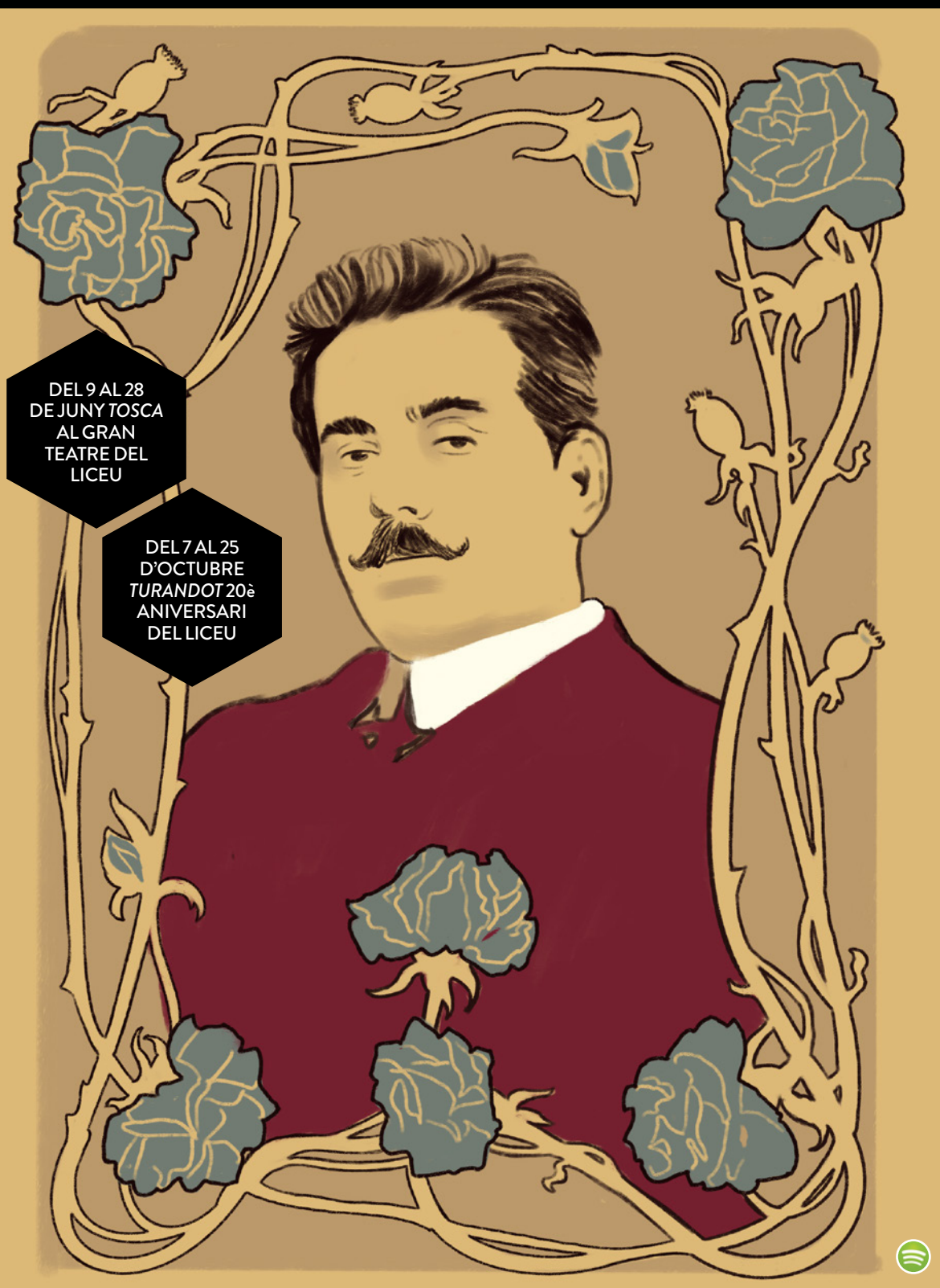
Tot plegat quedaria reflectit en obres potser menys interessants o rodones, com *La fanciulla del West* o *La rondine*. Però també és cert que aquesta època va servir a Puccini per investigar i trobar nous recursos que aplicaria a la seva producció posterior. És així com arribem al sensacional *Il Trittico*, format per les tres òperes en un acte: *Il tabarro*, *Suor Angelica* i *Gianni Schicchi*. Títols estrenats conjuntament al Met l'any 1918 i que són una vivíssima mostra de la versatilitat a la qual estava arribant Puccini ja ben entrat el segle XX. Si *Il tabarro* és una tragèdia de caire verista, *Suor Angelica* presenta unes característiques líriques i espirituals que quedaran completament oblidades amb la còmica *Gianni Schicchi*.

Tot plegat, un pròleg de luxe per a una de les òperes més espectaculars mai escrites: *Turandot*.

Exotisme, modernitat, sensibilitat, magnificència, introspecció i una escriptura apassionada es donen cita en una òpera gairebé rodona. I diem "gairebé" perquè la prematura mort de Puccini a Brussel·les l'any 1924 a causa d'un càncer va fer que aquesta quedés inacabada i fos completada, a partir d'esbossos del mestre, per Franco Alfano. De l'estrena, feta a La Scala dos anys després de la mort del compositor, queda el cèlebre moment en el qual Arturo Toscanini va aturar l'orquestra després de l'ària de Liù "Tu che di gel sei cinta" i va dir: "Aquí Giacomo Puccini va morir". L'èxit de *Turandot* va ser aclaparador i Puccini va ser ràpidament elevat al pòdium dels grans operistes italians al costat de Rossini, Bellini, Donizetti o Verdi.

EL CONTRAPUNT
PERFECTE ENTRE
MÚSICA I DRAMA
FAN DE PUCCINI
UN OPERISTA
EXCEPCIONAL

LA RELACIÓ AMB BARCELONA

La història lírica barcelonina seria difícil d'escriure sense la figura de Puccini. Des de l'arribada a Barcelona de *Manon Lescaut* l'any 1896, les òperes de l'italià han figurat entre les preferides del públic del Gran Teatre del Liceu. Només cal recordar la *Turandot* de Núria Espert amb què el Teatre de La Rambla va reobrir portes l'any 1999. La propera temporada 2019-20, en com-

memoració d'aquesta efemèride, podrem gaudir novament d'aquest títol amb un nou muntatge escènic de Franc Aleu i les veus d'Iréne Theorin i Lise Lindstrom com a Turandot, Ermonela Jaho i Anita Hartig com a Liù i Jorge de León i Gregory Kunde en el paper de príncep Calaf, personatge que no oblidem que va cantar a l'estrena mundial de l'òpera una antiga estrella del Liceu, el tenor Miguel Fleta. ♪

EL BO I MILLOR

♦ Les òperes de Puccini figuren entre les més enregistrades de la història. No hi ha divo que s'hagi resistit a enregistrar-ne alguna ària o l'òpera sencera. Repassem-ne algunes versions de referència.

♦ *Manon Lescaut*. Dir.: Molinari-Pradelli (Decca, 1954). Cristal·lina Mirella Freni i camaleònic Plácido Domingo en l'òpera que va fer triomfar el tenor al Liceu.

♦ *La bohème*. Dir.: Karajan (Decca, 1973). El duo format per Mirella Freni i Luciano Pavarotti es troba aquí en estat de gràcia.

♦ *Tosca*. Dir.: De Sabata (EMI 1953). La Callas en estat pur amb dos *partenaires* incombustibles: Giuseppe Di Stefano i Tito Gobbi.

♦ *Madama Butterfly*. Dir.: Santini (EMI, 1959). Sensibilitat a flor de pell amb una estratosfèrica Victoria de los Angeles.

♦ *Turandot*. Dir.: Erede (Decca, 1955). La Turandot de Borkh, la Liù de Tebaldi i el Calaf de Del Monaco en fan una gravació imprescindible.

DEL 18
DE MAIG
AL 25
D'AGOST

ESCENARIS DEL MÓN

FESTIVAL DE GLYNDEBOURNE

EL SOMNI IMPOSSIBLE

“JOHN, SI PENSES GASTAR-TE AQUESTA FORTUNA, PER L'AMOR DE DÉU, FES-HO COM CAL!” AQUESTES PARAULES, ADREÇADES PER AUDREY MILD MAY AL SEU MARIT, JOHN CHRISTIE, SÓN L'ORIGEN DEL FESTIVAL D'ÒPERA MÉS ELITISTA I ALHORA MÉS MODÈLIC DEL MÓN. BENVINGUTS A GLYNDEBOURNE!

TEXT Antoni Colomer • FOTOGRAFIES Glyndebourne Productions Ltd

Envoltat dels prats verds de l'East Sussex i dels ramats de vaques que hi pasturen trobarem el teatre d'òpera de Glyndebourne, construït originalment el 1934, fruit de l'obsessió d'un solter impenitent i de qui acabaria sent la seva esposa, una soprano anglesa que cantava a la companyia de Carl Rosa i que havia entrat en contacte amb la família Christie per assessorar-la en les petites representacions casolanes que uns quants amics ociosos celebraven a l'*organ room* de la seva espectacular casa de camp.

En aquesta *organ room*, que encara es conserva intacta, va néixer un projecte que, tot i semblar el capritx predestinat al fracàs d'un ric desvagat, va acabar esdevenint un focus d'activitat operística crucial en un moment i un país on el gènere estava en hores baixes. Com va dir John Christie, la intenció era “representar òperes, no només de la millor manera que puguem, sinó de la millor que es pugui veure arreu”. I a fe que ho va aconseguir. Va construir un petit teatre de 300 localitats als jardins de la seva propietat i, gràcies a la providència i la inestabilitat política a Alemanya, hi va

posar al capdavant dues figures del món operístic: el director musical Fritz Busch i el teatral Carl Ebert, que havien abandonat el seu país per l'ascens del nazisme.

Gràcies a ells, Glyndebourne va arrencar, l'any 1934, posant l'accent en el repertori mozartí, en aquells moments poc present als escenaris internacionals, amb unes representacions que es caracteritzaven per l'excel·lència. Tant en l'aspecte vocal, bo i triant curosament intèrprets d'alt nivell però amb caixets assumibles, fins al musical, tot formant un conjunt orquestral que, en mans de Busch, va agafar gran volada. La llarga durada del període d'assajos, un intens treball teatral i una cura absoluta en els detalls van consolidar Glyndebourne com un dels referents del panorama operístic anglès i amb una important projecció internacional.

La Segona Gran Guerra va suposar una aturada inevitable en l'activitat del teatre, que durant els anys de conflicte va servir de dormitori per als nens evacuats de l'East London. El retorn a l'activitat no va ser fàcil a causa dels problemes econòmics de la postguerra anglesa, però malgrat tot Glyndebourne va crear noves produccions per ➤

© GLYNDEBOURNE PRODUCTIONS LTD. PHOTO: LEIGH SIMPSON

➤ al Festival d'Edimburg i va hostatjar les primeres produccions de l'English Opera Group que encapçalava Benjamin Britten, *The rape of Lucretia* i *Albert Herring*, els anys 1946 i 1947. Tot i això, calia una nova font de finançament, que es va garantir amb donacions privades a través de la Glyndebourne Opera Society i el Glyndebourne Arts Trust, que asseguraven el futur de la companyia i el manteniment dels estàndards artístics del Festival, que veia augmentar, paral·lelament, tant el seu prestigi com la capacitat del petit teatre original, que havia passat de 300 a gairebé 600 localitats.

Però la mort de Busch, així com la dels fundadors, John Christie i Audrey Mildmay, va suposar un nou entrebanc. La renovació del grup directiu era decisiva per a la continuïtat del projecte i la solució es va trobar a casa. George Christie, fill de John i Audrey, en va assumir la direcció fins al 1999. Al seu costat, Gunther Rennert va assumir-ne les tasques d'Ebert, tot combinant les seves produccions amb altres directors, com Franco Zeffirelli o Michael Redgrave, que hi van diversificar

l'estil i el repertori, que es va anar expandint progressivament sense oblidar mai l'essència de la casa: Mozart.

Tot i no comptar amb un director musical fix durant els anys cinquanta, l'italià Vittorio Gui hi va tenir una presència decisiva. És ell qui hi introdueix el repertori italià tradicional posant un accent especial en les òperes de Rossini. Una famosa producció d'*Il barbiere di Siviglia* va comptar amb una jove Victoria de los Ángeles, acompanyada del Fígaro ideal, interpretat per Sesto Bruscantini. L'enregistrament, fruit d'aquestes funcions, continua sent, avui, una referència discogràfica absoluta de l'obra.

El nou director musical a partir dels anys seixanta fou John Pritchard, crescut musicalment a Glyndebourne, a l'ombra de Busch i Gui. L'aportació més gran de l'època Pritchard fou la introducció del repertori contemporani, una línia que el Festival mantindrà fins avui, combinat amb el repertori barroc, que a partir dels anys setanta esdevé cavall de batalla de Glyndebourne gràcies a produccions model·liques d'obres de Händel, Monteverdi i

1 Els magnífics jardins de Glyndebourne, la meca dels amants de l'òpera, acullen els espectadors i són el més emblemàtic d'aquest festival.

2 El famós auditori de Glyndebourne, construït amb fusta de pi i en forma de ferradura, ofereix una acústica de gran qualitat.

3 El cartell de l'edició d'enguany, que destaca l'extraordinari d'aquesta trobada.

4 Els pícnic dels espectadors vestits d'etiqueta són habituals entre acte i acte.

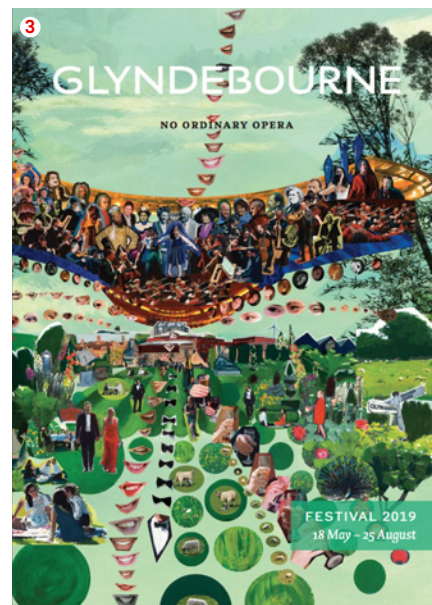
5 La casa de Glyndebourne on, com va dir la poetessa anglesa Vita Sackville-West, "l'arquitectura i la jardineria es combinen per al plaer de l'home".

EL CARTELL DE LA NOVA EDICIÓ

La proposta de Glyndebourne d'aquest estiu inclou l'estrena de *La damnation de Faust* d'Hector Berlioz, de qui enguany es commemora el 150è aniversari del traspàs, encapçalada pel director titular del Festival, Robin Ticciati, en una nova producció de Richard Jones. L'aposta pel repertori francès es confirma amb una altra nova

producció, la de *Cendrillon* de Massenet, protagonitzada per la diva de la casa (esposa de l'actual director general, Gus Christie), Danielle De Niese, dirigida teatralment per Fiona Shaw. La presència de Mozart és inevitable a Glyndebourne, en aquest cas amb nova producció de *La flauta màgica*, amb Antonello Manacorda al

capdavant de l'Orchestra of the Age of Enlightenment i Sofia Fomina com a Pamina. Com també ho és la de Händel, en aquest cas amb la reposició del *Rinaldo* de Robert Carsen. Completen el cartell, el *Barbiere* surrealista i ja conegut d'Annabel Arden i la meravellosa producció de *Rusalka* de Dvořák amb Robin Ticciati, Sally Mathews i Patricia

ELS JARDINS DE GLYNDEBOURNE

♦ **Una de les atraccions principals,** tret diferencial de Glyndebourne, són els jardins i, molt especialment, el picnic que s'hi pot fer entre acte i acte. Cotxes de luxe, d'on surten senyors amb esmòquing i senyores amb vestit de nit (l'etiqueta es manté a Glyndebourne), descarreguen taules plegables que es disposaran al jardí per, si la inestable meteorologia anglesa ho permet, sopar als espectaculars jardins. A més, diu la tradició que, si l'òpera és de Mozart, les vaques del voltant s'hi apropen.

© GLYNDEBOURNE PRODUCTIONS LTD. PHOTO: LEIGH SIMPSON

Cavalli i que donen el tret de sortida a la *baroque renaissance*. Després de Pritchard, noms tan destacats com els de Bernard Haitink, Andrew Davids i Vladimir Jurowski n'han assegurat un nivell musical que no té res a envejar a qualsevol casa d'òpera del món.

El repertori a Glyndebourne durant els darrers anys no ha deixat de créixer. Un creixement culminat amb la realització del somni del seu fundador: representar al seu teatre una òpera de Wagner. Va arribar amb *Tristan und Isolde* l'any 2007. Wagnerià des de jove, la lluna de mel va dur John i Audrey als festivals de Munic i Salzburg, on van confirmar l'amor incondicional per Mozart, però també envers Bayreuth. És ben probable que, tot escoltant als jardins de la meca wagneriana la famosa fanfara d'inici d'acte, John Christie tingués la inspiració per tirar endavant aquell somni impossible: Glyndebourne, avui una realitat meravellosa i única al planeta òpera. 🍷

EVOLUCIÓ SENSE PERDRE L'ESSÈNCIA

L'èxit de l'empresa va fer necessari, a final dels anys vuitanta, l'enderrocament de l'antic teatre i la construcció d'un de nou, al mateix lloc, de 1.300 places, amb una acústica magnífica i òptimament integrat a l'entorn, obra de l'estudi de Michael Hopkins. L'estiu del 1994 s'inaugurà la nova sala, exactament seixan-

ta anys després (el 28 de maig) de la primera i amb la mateixa òpera: *Le nozze di Figaro*. Amb el nou teatre va arribar el relleu generacional. Gus Christie va substituir George i Vladimir Jurowski va ser-ne nomenat nou director musical. Recentment, aquest ha estat substituït per Robin Ticciati, que compta amb el luxe asiàtic de disposar

de dues orquestres excepcionals, segons el repertori de què es tracti, que asseguren l'altíssim nivell musical del Glyndebourne Festival: la London Symphony Orchestra i The Orchestra of the Age of Enlightenment. Des de la primavera del 2019 el director artístic del Festival de Glyndebourne és Stephen Langridge.

5

© GLYNDEBOURNE PRODUCTIONS LTD. PHOTO: SAM STEPHENSON

ACCENTS

PIANO

PARÁFRASIS DE LA EMOCIÓN

David Casanova

Obres de B. Casablancas i D. Luna. *Columna Música*, 2018

La gènesi d'aquest enregistrament és un recital que el pianista David Casanova va interpretar a l'Institut Francès de Barcelona oferint un programa que incloïa obres de

Benet Casablancas i de Demian Luna, antic alumne del compositor sabadellenc. *Paráfrasis de la emoción* és una recopilació de la totalitat de l'obra pianística de Luna i de les peces per a piano escrites per Casablancas els darrers deu anys. En l'autor sabadellenc tot apareix curosament premeditat. La precisió sonora dels *Haikus* i els seus records de personalitats com Ramon Barce, Muñoz Molina, María del Carme Casablancas, Chopin o el doble homenatge amb el "Sí, a Montsalvatge!" (al·ludint a Mompou) venen marcats per una plasmació d'idees musicals plenes d'originalitat. Virtuositisme, innovació de llenguatge, exploració de registres i concisió temàtica posen l'interpret davant un repte complex per extreure el màxim partit de la curiosa escriptura de Casablancas. Casanova cuida amb detall aquestes obres que malgrat la brevetat –com es el cas del *Haiku for the London Sinfonietta* que té una durada de 23 segons– exigeixen una precisió màxima. L'obra per a piano de Luna consta de quatre composicions, iniciades l'any 2004 amb *Tres reflexiones*, *Dos interludios*, *Memorias del abismo IIb*, i culminades amb les *Memorias del abismo V* del 2017. Obres que exposen Casanova a infinitud de reptes tècnics i sonors, superats per copsar l'abstracció plasmada en aquest corpus. Gran treball interpretatiu d'aquest pianista versat en l'exigent llenguatge contemporani. **Luís Trullén**

 PER A TOTS ELS INTERESSATS EN EL TREBALL PIANÍSTIC D'AQUESTS DOS COMPOSITORS.

LIED

CANÇONS DE DVOŘÁK

Marta Infante

Dvořák: *Songs*. Marta Infante, mezzosoprano, i Jorge Robaina, piano. *Ibs Classical*, 2018

Després de la sorpresa inicial en escoltar un enregistrament de cançons de Dvořák per intèrprets del país, cal aplaudir el projecte, perquè sedueix de la primera fins a la darrera nota. El compositor bohemí, que ha passat a la història principalment per algunes *Simfonies* o pel *Concert per a violoncel i orquestra*, va escriure més d'un centenar de cançons de gran bellesa melòdica, que no s'escolten sovint. La mezzosoprano lleidatana Marta

Infante, que va estudiar a Praga, ens ofereix una dicció excel·lent, al costat d'un timbre fosc però imbuït d'un gran ventall de matisos i una calidesa sonora que atreu immediatament. L'enregistrament ens proposa quatre cicles. Des d'un opus 82 –que ens recorda Schubert–, passant per les *Cançons gitanes* –on hem de ressaltar la sensibilitat i sensualitat amb què els intèrprets afronten “Quan la meva anciana mare”, preciosa–, les *Cançons en estil popular* i es clou amb les *Cançons bíbliques* –escrites quan el compositor era a Nova York i degustades amb calma, introspecció, subtileza i un to malenconiós. El pianista Jorge Robaina es mostra com el company ideal per endinsar-se en aquest viatge sonor. Sempre atent, sensible, delicat i colorista. Es nota una química especial entre ambdós intèrprets, fruit d'una ja dilatada trajectòria plegats.

El magnífic enregistrament amb què ens té habituats IBS Classical inclou els textos en txec i les traduccions al castellà i anglès per arrodonir un disc que hem de conèixer i gaudir-ne. **Santi Riu**

IMPRESINDIBLE PER GAUDIR DE LA INTERPRETACIÓ DE DOS GRANS MÚSICS DEL PAÍS EN UN PROJECTE DISCOGRÀFIC INTERNACIONAL.

SIMFÒNICA

GUSTAV MAHLER

Simfonia núm. 6

MusicaAeterna. Dir.: Theodor Currentzis. Sony Classical, 2018

Theodor Currentzis va sacsejar els fonaments de la interpretació operística amb la seva lectura de la trilogia mozartiana des d'una ciutat força allunyada dels

tradicionals centres de la cultura, gràcies –entre altres motius– a la complicitat amb el conjunt MusicaAeterna. Certament els resultats van ser diversos (superlatius amb *Le nozze*, encara sorprenents amb *Così* i bastant decebedora, l'esperada culminació, amb el *Don Giovanni*), però podem dir que l'habitució a la gestió dels efectes teatrals, presents en aquelles obres, han donat fruit en enregistraments com la *Sisena Simfonia* de Gustav Mahler. Una obra complexa, que s'inicia amb fúria marcial perfectament mesurada i matisada, i que prossegueix amb un "Scherzo" vertiginós, per enfilars el moment contemplatiu, paradigmàticament mahlerià, amb l'aparent i silenciosa confrontació de continents, que exploten a l'"Allegro energico" final. L'aproximació a l'obra de Mahler, comparable a la realitzada amb *La consagració de la primavera* d'Stravinsky, és personal, no dissimula l'intent de llegir entre línies. Contràriament al que es podria pensar, però, aquesta praxi no deriva en una versió efectista. No s'hi prioritzen els esclats, els moments d'instruments forçats, els contrastos o els canvis de registre, ni es recorre al sentimentalisme més superflu. Per descomptat, tot això hi és d'alguna manera present, ja que representa el sòl tectònic del simfonisme mahlerià; però es troba en perfecte equilibri, amanit amb danses i referències populars amb *tempi* d'impecable coherència. No és casualitat que s'hagin comparat les *Simfonies* de Mahler amb mons tancats sobre si. Escolti's aquesta *Simfonia* sense comparar-la amb les versions canòniques –Bernstein, Barbirolli, Haitink– i es descobrirà amb una frescor nova. La denominació de "Tràgica" encara s'hi avé, però a més d'aquella gravetat desconcertant, s'obre l'espai per a l'espontaneïtat, per a l'aprehensió de l'obra des d'una naturalitat enigmàtica, que s'infiltra en l'oient per capilaritat, donant a entendre que, de fet, ell mateix s'hi reconeix inclòs. **Jacobo Zabalo**

UNA DE LES OBRES MÉS IDIOSINCRÀTIQUES, QUE EN LA VERSIÓ DE CURRENTZIS ES PERCEP DINÀMICA I COMUNICATIVA.

"LA CONSISTÈNCIA DE LA INTERPRETACIÓ D'ÓLAFSSON ÉS TAN PLENA DE MATISOS QUE, INCLÚS ACOBLADES EN ARTIFICIOSA CONTINUÏTAT, LES PECES FUNCIONEN MERAVELLOSAMENT"

PIANO

VÍKINGUR ÓLAFSSON

Johann Sebastian Bach

Víkingur Ólafsson, piano. Deutsche Grammophon, 2018

Víkingur Ólafsson és un nom que potser caldria retenir. El jove pianista, que a començament del 2019 va oferir un recital sensacional al Palau de la Música Catalana dedicat a Philip Glass i poc després va debutar a la sala gran de la Filharmònica de Berlín, aborda al seu nou enregistrament per a Deutsche Grammophon l'obra per a teclat de Johann Sebastian Bach. No hi esperin

versions amb criteris d'època, ni tampoc, en aquest sentit, l'ús d'instruments antics. I, amb tot, sí que pot apreciar-s'hi una gran autenticitat en la seva aproximació a les peces seleccionades, per divers que en sigui l'origen (trobem invencions, àries variades, preludis i fugues, moviments de sonates, de concerts per a clavicèmbal, i altres gèneres transcrits per al seu instrument). Sempre amb un tacte exquisit, amb una espontaneïtat no exempta de prudència. La contenció ben entesa és potser un dels mèrits del seu pianisme: hi flueix naturalment el discurs bachian, sotmès a un control que no sona ferri ni indestructible, sinó aconseguit gràcies a la sàvia gestió dels *tempi* i una entonació de les frases que suggereix una lectura personal. Per uns camins que no són els de la revisió historicista, l'interpret sembla desentranyar els dissenys del compositor. Certament, la dimensió atemporal de la música de Bach, que ha donat peu a reformulacions de tot tipus al llarg dels segles, testimonia l'incalculable valor del seu cabal. No és casualitat que set de les peces compilades siguin transcripcions realitzades per músics de l'alçada de Ferruccio Busoni, Serguei Rachmàninov, Alexander Siloti o el mateix Víkingur Ólafsson. Aquestes, com les genuïnament bachianes, són extretes del seu context, però en la seva actual disposició s'escolten perfectament d'una tirada. La consistència de la interpretació d'Ólafsson és tan plena de matisos que, inclús acoblades en artificiosa continuïtat, les peces funcionen meravellosament. **Jacobo Zabalo**

ELS AMANTS DE BACH ESTAN D'ENHORABONA: FINS I TOT SI ES TRACTA D'ADAPTACIONS PER A PIANO, L'INTÈRPRET ES MOSTRA RESPECTUÓS I CLARIVIDENT EN LA DECANTACIÓ DELS DISSENYIS MUSICALS DEL KANTOR.

"NADINE SIERRA
HA ENTRAT COM
UN METEORIT AL
PANORAMA
OPERÍSTIC
INTERNACIONAL"

ÒPERA

THERE'S A PLACE FOR US

Nadine Sierra

Royal Philharmonic Orchestra. Dir.: Robert Spano. Obres de Bernstein, Foster, Gordon, Theofanidis, Golijov, Villa-Lobos, Stravinsky. **Deutsche Grammophon, 2018**

Nadine Sierra ha entrat com un meteorit al panorama operístic internacional. I no és estrany, ja que ho té tot per ser una estrella. Joventut, bellesa, un gran carisma, talent a dojo i unes condicions vocals òptimes. Posseeix una preciosa veu de soprano lleugera que té potencial, amb el pas del temps, per evolucionar cap a repertoris més dramàtics. Però ara el seu territori és el de Gilda –paper amb el qual ha triomfat ni més ni menys que al

Met i a La Scala, en unes sonades representacions amb Leo Nucci– i les heroïnes de Donizetti i Bellini, com Lucia, Elvira o Giulietta, tot i que també ha destacat en les seves aparicions mozartianes. El seu primer àlbum com a artista exclusiva de Deutsche Grammophon, però, mostra un vessant diferent de la cantant.

El repertori d'aquest interessant enregistrament reuneix una sèrie d'obres de compositors nord-americans, encapçalats per Bernstein, centenari obliga. Si "Somewhere" i "Take care of the house", de l'oblidat musical *1600 Pennsylvania avenue*, tot i estar molt ben interpretades, són massa centrals per les característiques vocals de Sierra, "Glitter and be gay", de *Candide*, permet a la cantant posar de manifest un virtuosisme de gran volada. Ricky Ian Gordon, autor d'òperes i musicals, Christopher Theofanidis i Stephen Foster completen el cartell nord-americà al costat de composicions de l'argentí Osvaldo Golijov i, sobretot, tres peces d'Heitor Villa-Lobos, incloent-hi la famosa *Bachiana* per a soprano, que esdevenen el més sucós d'aquest àlbum, que es tanca amb una altra exhibició de Sierra: la gran escena d'Anne Truelove de *The rake's progress* d'Stravinsky. **Antoni Colomer**

NO TE'L PERDIS, SI VOLS DESCOBRIR UNA DE LES VEUS JOVES EMERGENTS DEL PANORAMA OPERÍSTIC INTERNACIONAL.

CAMBRA

DIÀLOGO

Joan Manén Collection

Elisabeth Franch, flauta; Daniel Blanch, piano; Helena Satué, violí; Romain Garioud, violoncel; José Antonio Domené, arpa; Júlia Farrés-Llongueras, soprano. Obres de Joan Manén. Associació Joan Manén. **La Mà de Guido, 2018**

L'Associació Joan Manén ofereix un nou producte discogràfic en el si de la seva ja elogiada trajectòria de fixar l'obra del seu patró. Ara ho

fa amb una proposta de difícil coherència interna, ja que està formada per un recull de composicions de petit i divers format, entre les quals piano i veu recitada, a més de diferents èpoques i gèneres de la seva carrera; i de característiques variades: des del liederisme al fragment d'una òpera. Per tant, fa la sensació d'un mosaic en què el fil conductor podria ser justament mostrar la permanència d'uns trets característics de la creació del músic a través d'aquest aiguabarreig.

Joan Manén és un compositor amb un ofici notable, amb allò que els crítics d'abans mai no deixaven de valorar i insistir-hi, la inspiració, que podríem traduir per riquesa d'idees, o efusió, capacitat d'oferir "imprevist" gratificant de manera espessa. Formalment la seva obra no inventa res, és pròpia d'una estètica romàntica, no postromàntica, que a vegades llepa l'impressionisme, que ell serveix amb elegància i domini de la tècnica compositiva: les seves obres es manifesten "a favor" dels intèrprets, sense crear problemes evidents; i també a favor dels oients, car estan dotades d'un alè de bellesa, d'atractiu directe, no cal dir que gratificant. I aquí remarcuem de manera especial el bellíssim *Belvedere*, opus A-40 per a flauta i piano que clou el CD, d'un encant gairebé invasiu.

El CD compta amb la interpretació d'un quadre de joves solistes, la majoria dels sis catalans, que formen part d'aquest saludable fons d'armari o de rebost de músics molt preparats i molt rigorosos capaços de donar consistència i fidelitat a les partitures que transmeten. **Jaume Comellas**

PER A AMANTS DEL DESCOBRIMENT DEL GLORIÓS PATRIMONI MUSICAL CATALÀ QUE TÉ EN MANÉN UN DELS SEUS REFERENTS.

LLIBRE

EL INSTRUMENTO MUSICAL. UN ESTUDIO FILOSÓFICO

Bernard Sève

445 pàg. Barcelona. *Acantilado. Quaderns Crema S.A., 2018*

Una premissa figura com a punt de partida en aquest assaig extraordinari, en aquest estudi minuciós que Bernard Sève ha dedicat a l'instrument musical. La música es fonamenta en l'ús d'instruments, però més enllà d'enfocar l'organologia com un estudi musicològic o històric, la mirada que hi projecta aquest professor d'estètica i filosofia de la Universitat de Lilla és filosòfica. L'instrument com a mitjà material s'integra al cos del músic i de la música que toca; no existiria música si els cossos del músic i de l'instrument no toquessin junts amb la finalitat de crear-la. Una tesi assolida mitjançant un discurs curiosament desenvolupat en tres parts clarament separades. "Las Invenciones: del instrumento a la música" (dedicada a la invenció de l'organologia i a la condició organològica de la música), "Presentaciones: de lo sensible a la escritura" i "Ontología: del instrumento a la obra". L'instrument no és un estri com ho pot ser el pinzell per a un pintor, sinó un element inspirador del propi art creatiu. El relat de Sève, que va visitar el Palau mesos enrere presentant aquesta publicació, traduïda per Javier Palacio Tauset, també fa referència a la tesi plantejada per Laurent Aubert (*"Fora del seu context, un instrument pot apreciar-se com a obra d'art, igual que una màscara o una estàtua"*) i ens recorda la necessària bellesa que ha de tenir un instrument que ha estat creat amb la vocació de ser tocat en públic. Dos termes proposats per Sève, la disponibilitat i afinitat organològica –interacció entre instruments musicals específicament diferents–, suposen un dels moments més brillants d'aquest assaig amb constants referències a filòsofs i compositors. **Lluís Trullén**

ASSAIG IMPRESCINDIBLE QUE ENS PROPOSA UNA MIRADA FILOSÒFICA I ESTÈTICA INNOVADORA PLENA D'ERUDICIÓ I INTEL·LIGÈNCIA SOBRE ELS INSTRUMENTS.

8 de juny, a les 21.30 h

COR DE CAMBRA DEL PALAU DE LA MÚSICA,
La Caravaggia

Ensalades i madrigals del Renaixement català · Director: Xavier Puig.

13 de juliol, a les 21.30 h

COR JOVE DE L'ORFEÓ CATALÀ,
Ars Musicae. Orquestra Barroca

Henry Purcell: Dido & Aeneas, Z.626 (Òpera versió concert, subtitulada en català)

Director: Esteve Nabona.

10 d'agost, a les 21.30 h

GILI-ROMANÍ HOT JAZZ CATS

Blues, swing, espirituals i estàndards dels anys 20, 30 i 40 de Nova Orleans, Chicago i Nova York.

7 de setembre, a les 21.30 h

HIRUNDO MARIS,

Arianna Savall & Petter Udland Johansen. La Rosa del Vents.

Reserva d'entrades i abonaments: www.brufaganya.cat

Més informació: amicssantmagi@tinet.cat

Organitza:

Associació Musical la Brufaganya

Patrocinen:

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Diputació Tarragona

Pontils

Col·laboren:

Parròquia de
Sant Magí de
Rocamora

LA SEGARRA

LA VEU

el Vallenc
Nova Conca

NITS MUSICALS BRUFAGANYA

8è FESTIVAL '19
D'ESTIU

SANTUARI DE SANT MAGÍ DE LA BRUFAGANYA
Pontils - Baixa Segarra / Conca de Barberà
GPS: 41° 29' 04.0" N 1° 26' 56.5" E

NITS
MUSICALS
DE LA
BRUFAGANYA

FONS ARTUR SITJÀ (GrAS), JOAN VERNET (GrJV) I ENRIC PEY (GrEP)

Text Josep Maria Gregori · Fotografies IFMuC

L'Arxiu Comarcal del Vallès Oriental (ACVO), a Granollers, conserva els fons musicals Amador Molins, Artur Sitjà, Enric Pey, Esbart Dansaire, Felicià Maresma, Francesc Vilaró, Joan Coll, Joan Font, Joan Vernet, Joan Vilà Ayats, Josep Garrell, Josep Maria Ruera, Marià Rufi, Orfeó Granollerí-Societat Coral Amics de la Unió, Salvador Casanova, Esteve Ferrer, Martí Llobet i Aurora Masat. Avui presentem tres d'aquests fons.

FONS ARTUR SITJÀ (GrAS)

Fons personal d'Artur Sitjà i Navarra (1908-2000), fill de Sant Sadurní d'Anoia, fiscorn i contrabaix de diverses formacions musicals de Granollers, membre del Quintet Colònia del Sillos de la Garriga, i de les orquestres Unió Artística, Windsor i Selecció de Granollers. El fons conserva una col·lecció de 23 obres manuscrites d'autors catalans –A. Agramont, R. Martínez Valls, Amadeu Sitjà, Artur Sitjà, Joan Vinyals–, al costat d'obres de T. Bretón, R. Calleja, R. Chapi, J. Serrano, J. M. Usandizaga, P. Veiga, i repertori internacional per a orquestra (L. van Beethoven, Ch. Gounod, E. Grieg, R. Kubelik, R. Leoncavallo, F. Liszt, A. Luigini, F. Popy, J. Raff, E. Toselli, G. Verdi, R. Wagner), amb arranjaments de Narcís Carbonell, Ignasi Gironella, Pere Mercader, Vicenç Singla, Enric Treserras i Joan Vinyals per a les orquestres granollerines La Catalana (1883-1929) i Unió Artística (1917-1955). El fons conté l'imprès d'una suite orquestral d'Ignasi Gironella.

FONS JOAN VERNET (GrJV)

Fons personal de Joan Vernet i Batet (1909-1979), músic clarinetista, escriptor i impressor. El fons conté

Cartell de l'Orquestrina Vernet-Jazz del fons Joan Vernet. A sota, la partitura *Ecos del Ampurdán* d'Amadeu Sitjà i Vicenç Singla del fons Artur Sitjà.

27 obres manuscrites de repertori instrumental de Josep Badia, Josep Fornells, Pau Guanter, Pere Miquel Marquès, Jaume Nunó, Joan Pujadas i Francesc Vilaró, amb arranjaments de Joan Vilà Ayats, i una col·lecció de 48 sardanes impreses de J. Aulí, V. Bou, J. Casanoves, A. Català, J. Font, J. Garreta, A. Girau, S. Gratacós, G. Guasch, S. Juanola, J. Manén, E. Marimon, S. Mas, P. Mayoral, I. Miracle, F. Monné, E. Morera, A. Pérez-Moya, R. Rossell, J. M. Ruera, J. Saderra, S. Soler, J. M. Tarrides, J. M. Ventura, J. Via, R. Vidal i J. Viladomat.

FONS ENRIC PEY (GrEP)

Fons personal d'Enric Pey i Rifà (1929-2014), músic i fuster, clarinetista i saxofonista. Es va formar amb Josep Maria Ruera a Granollers i al Con-

servatori Municipal de Música de Barcelona i va tocar amb diverses orquestres i conjunts, com l'Orquestra Selecció, Camps y Su Ritmo, Conjunt Pleyel de Granollers, Els Verds de Mataró, la Lira de Sant Celoni, les orquestres Windsor i The Manhattan, i la Banda Municipal de Música de Barcelona. El fons

conté una col·lecció de 47 obres manuscrites amb repertori per a orquestra d'autors catalans: I. Albéniz, C. Casademont, E. Massana, M. Pastó, L. Pey, P. Rigau, J. M. Ruera, J. Vilà, M. Vilà, A. Vives, al costat d'obres de T. Bretón, M. de Falla, G. Giménez, P. Luna, P. Sorozábal i repertori internacional (L. van Beethoven, A. Borodín, Ch. Gounod, D. Heifetz, F. Léhar, D. Lovreglio, F. Pontillo, G. Puccini, G. Rossini, A. Thomas.

P. I. Txaikovski), amb arranjaments d'Ignasi Gironella, Enric Pey, Lluís Pey, Joan Vilà Ayats i Joan Viñals per a les orquestres granollerines Pla-Pey (1933-1936), Catalonia, Conjunt Pleyel (1962) i, especialment, per a l'Orquestra Selecció (1944-1964). El fons conserva 6 manuscrits anònims, amb arranjaments per a orquestra i banda, del darrer quart del segle XIX i mitjan segle XX, i 13 impresos amb obres de repertori vocal i instrumental de G. Bécaud, A. Dvořák, R. Flames, G. Garvarentz, J. Lomax, V. Monti, L. Perosi, J. Ribera, W. Scott, R. Vila, J. Vilaseca i la compositora Cándida Pérez.

La catalogació del Fons Artur Sitjà (GrAS) i del Fons Joan Vernet (GrJV) va ser realitzada per Anna Torrent, mentre que el Fons Enric Pey (GrEP) va ser obra de Jordi Puig. Els tres fons es poden consultar en línia al web dels Fons Musical de Catalunya - IFMuC: <https://ifmuc.uab.cat/collection/ACVO?ln=ca>

MÚSICA ENCR3UADA

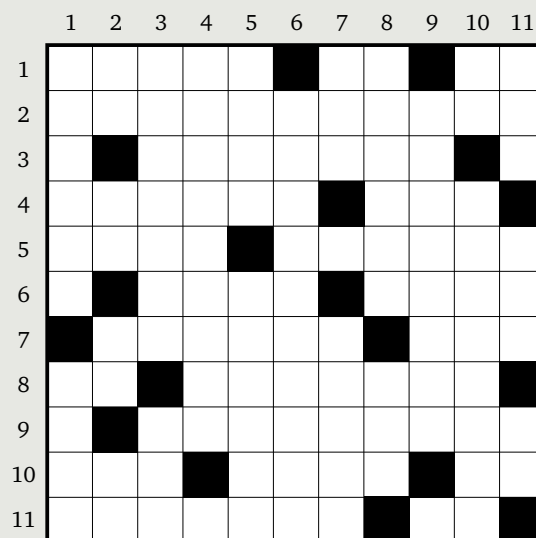
Horizontals

1. Instrument musical de corda fregada (tres paraules). | **2.** Afinació específica d'alguna o més cordes del violí (amb la E inicial que ho catalanitzta). | **3.** Reger, Respighi o Ruera. Aconseguir un acord (musical o no). La major. | **4.** És diferent en funció de si la nota és rodona, negra o corxera. Cal prémer-lo per començar la gravació. | **5.** Finit i escapçat. Músic a l'etiqueta de la mítica sidra. | **6.** Serpentó. Torneig de tennis, del revés. El de Montserrat ens porta fins al monestir a escoltar el *Virolai*. | **7.** Anota'l desordenadament mentre ell dona un cop de peu a la pilota en una melé. Si jo ho fos, em compraria un Stradivarius. | **8.** A mig to de Do. Del dret, conjunt de lletres; del revés, eina que pot servir com a baqueta per picar l'enclusa. | **9.** Una batuta romana. Cantis les notes musicals amb el seu nom i del revés. | **10.** Prefix que fa que tornin estils musicals com el Classicisme o el Romanticisme. Vàlid per tocar a l'orquestra (del revés). Es duplica en Paganini. | **11.** Ve de l'1 vertical, però podria ser una bona part de l'anestèsia. Límits de l'Allegri (Gregorio).

Verticals

1. Autor de *Nabucco* (plural). Experiència sensorial gràcies a la qual alguns músics, com Skriabin o Messiaen, veuen colors en les notes musicals (s'esmuny per l'11 H). | **2.** Nota musical fent la vertical. Nombre de forats que té a la caixa de ressonància una guitarra espanyola. El centre d'en Tartini, el del *Trinat del diable*. Mi bemoll en alemany. | **3.** Instrument de vent fet de ceràmica. El que més se sent al Palau de la Música, a l'hivern, entre els moviments d'una simfonia (cap amunt). | **4.** Virtuós del violí del Barroc italià nascut a Bèrgam. Mi major. | **5.** El nom de la Pejacevic, la compositora croata per excel·lència (cap amunt). Els dits que, posades les mans sobre el piano, gairebé es toquen. | **6.** Virtuós del contrabaix del Classicisme italià, nascut a Venècia. | **7.** El centre dels predadors. La major. S'afarta al pisolabis postconcert. | **8.** Vetaria l'entrada al concert tot decapitant-lo. Mitja alarma. | **9.** Relatiu a l'urèter. La major. | **10.** Miquel Roger, compositor barceloní. Pot ser religiosa o de graduació, però si és amb música, millor (s'esmuny cap a l'esquerra a l'11 H). | **11.** Imprès a la pila menuda de l'afinador electrònic. Reial Institució Coral. Nota positiva.

Núm. 369

Solucions Núm.368

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	C	O	M	P	A	S	S	O	S		D
2	A	M	O	R	T	A	E	C	O		
3	R	Z	A	M	A	C	O	I	S		
4	A	L	A		A	B	P	P	P	P	
5	M	A	R	E	J	A	D	E	S		A
6	E	T	R	O	T	A	R	E	U		
7	L	A		T	R	M	I		I	C	
8	L	U	N	S		A	V	S	A	L	L
9	E	S		E	S	T	E	T	I	C	A
10	S		I	M	P	E	D	I	R	E	U
11	I	S		T	R	A	C	A		S	

per Eduard V. Patsi

Palau de la
Música Catalana

ESTIU AL PALAU

Divendres, 12.07.19 – 20 h

Jove Orquestra Nacional de Catalunya
—*La Bohème* de Puccini

Dimarts, 23.07.19 – 20 h

Dimecres, 24.07.19 – 20 h

The Circa Ensemble
—*En Masse*

Obres d'Stravinsky, Schubert i Lewis.

En coproducció amb Grec Festival de Barcelona

Dilluns, 05.08.19 – 20 h

Daniel Ligorio, piano
—Embruix a París
Obres de Debussy i Falla

Dilluns, 12.08.19 – 20 h

Juan Pérez Floristán, piano
Obres de Ligeti, Beethoven i Mussorgski

Dilluns, 19.08.19 – 20 h

Martina Filjak, piano
Obres de Rameau, Palestrina, Franck, Bach-Busoni, Schumann, Liszt-Donizetti

Dilluns, 26.08.19 – 20 h

Evgeny Konnov, piano

Més informació: taquilles@palaumusica.cat | www.palaumusica.cat | 93 295 72 07

Amb la col·laboració de:

CATALUNYA MÚSICA

TRANSMISSIONS EN DIRECTE

JUNY

Divendres 7 de juny

De les 20.00 a les 22.00 h
(en directe)

Auditori de Barcelona

JORDI SAVALL

– EL SO ORIGINAL, 2018-19

Ludwig van Beethoven: *Simfonia núm. 1, en Do, op. 21. Simfonia núm. 2, en Re, op. 36. Simfonia núm. 4 en Si b, op. 6.*

Le Concert des Nations.
Jakob Lehmann, concertino.
Dir.: Jordi Savall. (90m)

Dijous 13 de juny

De les 20.00 a les 22.00 h
(en directe)

Grand Studio de la Ràdio NDR de Hannover

TEMPORADA DE L'ORQUESTRA FILHARMÒNICA DE LA RÀDIO NDR, 2018-19

Bedřich Smetana: *El Moldava, poema simfònic núm. 2 del cicle La Meva Pàtria*. Bohuslav Martinů: *Concert per a violí i orquestra núm. 2, en Sol m, H. 293*. Bedřich Smetana: obertura de l'òpera *La núvia venuda*. Wolfgang Amadeus Mozart: *Simfonia núm. 38, en Re, KV 504, "Praga"*.

Frank Peter Zimmermann, violí.
Orquestra Filharmònica de la Ràdio NDR.

Dir.: Andrew Manze. (85m)

Dimecres 19 de juny

De les 20.00 a les 22.00 h (en directe)

Palau de la Música Catalana

CONCERT DE LA DIADA PAU CASALS 2019

Wolfgang Amadeus Mozart:

Quartet de corda núm. 17, en Si b, KV 458, "la Caça" (Quartets Haydn). Franz Schubert: *Quintet de corda en Do, D. 956*.

Alban Gerhardt, violoncel.
Quartet Casals.

Vera Martínez, violí.

Abel Tomàs, violí.

Jonathan Brown, viola.

Arnau Tomàs, violoncel. (85m)

Dissabte 21 de juny

De les 20.00 a les 22.30 h
(en directe)

Gran Teatre del Liceu

TEMPORADA DE L'OBC, 2018-19

Giacomo Puccini: *Tosca*, melo-dramma en tres actes.

Liudmyla Monastyrskya, Jonathan Tetelman, Erwin Schrott, Stefano Palatchi, Enric Martínez-Castignani, Francisco Vas, Josep-Ramon Olivé, Marc Pujol i Inés Ballesteros. Veus-Cor Infantil Amics de la Unió.
Orquestra Simfònica i Cor del Gran Teatre del Liceu.
Dir.: John Fiore. (120m)

Cat **M**úsica

SUBSCRIU-TE

I GAUDEIX DE
LA MILLOR INFOR-
MACIÓ MUSICAL
I DE DESCOMPTES
EN CONCERTS

20€
PER UN ANY
(PAPER)

10€
PER UN ANY
(DIGITAL)

25€
PER UN ANY
(PAPER + DIGITAL)

**REVISTA
MUSICAL
CATALANA**

WWW.REVISTAMUSICAL.CAT

Els abonats als cicles de la Fundació Orfeó Català-Palau de la Música gaudeixen d'un 30 % de descompte en el preu de subscripció a la «Revista Musical Catalana». D'altra banda, els subscriptors de la «Revista Musical Catalana» tenen dret a un 20 % de descompte en la compra de dues entrades per concert a les taquilles del Palau de la Música Catalana, per als següents cicles de la Fundació Orfeó Català-Palau de la Música de la temporada 2018-19: Palau Grans Veus, Bach, Piano, Cambra, Simfònics, Tardes, Cantates de Bach, Cicle Coral, Cicle Cor de Cambra del Palau, Concert de Sant Esteve, Intèrprets Catalans, Concerts Familiars, El Primer Palau, Orgue al Palau, Estiu al Palau, ECHO Rising Stars i ONCA.

Més informació: www.revistamusical.cat/subscripcions

JOAN PERA ~ ACTOR

15 D'AGOST
PAPÀ MOZART
AL FESTIVAL DE
LA Cerdanya
(PUIGCERDÀ)

"LA MÚSICA ÉS UN MIRACLE"

Ens ha fet riure i ens ha commogut amb interpretacions com la de *L'avar* de Molière, entre moltes d'altres. Però a ell una de les feines que més l'han marcat ha estat posar-se en la pell del violoncel·lista Pau Casals, un paper per al qual no va parar d'escoltar música. Més recentment ha donat vida al pare d'un altre geni de la música, Mozart, amb el seu *Papà Mozart*.

TEXT *Sílvia Díez* FOTOGRAFIA *Paco Amate*

"Papà Mozart es basa en una recopilació de més de cinc-centes cartes que es van enviar el famós compositor i el seu pare al llarg de la seva vida. Quan les vaig llegir vaig pensar: «Aquí hi ha un espectacle extraordinari, perquè es veu clarament la relació humana entre un pare i el seu fill, que, malgrat els segles que han passat, segueix sent igual de vigent». En Sergi Belbel ha resumit aquesta correspondència que dibuixa i segueix la vida i relació de Leopold Mozart, el pare de Mozart, i Wolfgang Amadeus Mozart en una dramatúrgia magnífica. I tenim la sort que l'Orquestra Simfònica del Vallès ens acompanya i interpreta les músiques de les quals ells parlen en les seves cartes", explica Joan Pera.

SÍLVIA DÍEZ: ¿Vostè sent que té punts en comú amb Leopold Mozart?

JOAN PERA: Sí, sí, i tant! Sento que tenim molts punts en comú. De fet, això va ser el que més em va cridar l'atenció en llegir les cartes: malgrat el temps que ha passat, la relació pare i fill és igual a totes les èpoques. El pare dona consells a Wolfgang Amadeus sobre com ha de relacionar-se amb les dones, sobre com ha de comportar-se amb els diners, com ha de portar una vida més saludable... I, és clar, el fill fa cas del que vol. I aquí resultava especial perquè Wolfgang Amadeus Mozart, a més a més de ser fill, com molts d'altres, era un geni extraordinari de la música. La música de Mozart m'encanta. És una música a l'abast de tothom, que entra dins el teu esperit. Em semblen especialment boniques *Les noces de Fígaro* i el duo de Papageno i Papagena de l'òpera *La flauta màgica*. Sembla increïble que amb una melodia tan senzilla i simple –"pa, pa, pa..."– s'acabi fent una música

tan bonica. Qualsevol peça de Mozart resulta sublim i et porta a l'alegria. De fet, fins i tot les òperes que escriu arriben a ser còmiques, una cosa molt difícil d'aconseguir en una òpera. Mozart sempre acaba fent-te riure. Com diu el seu pare a les cartes: "Mozart és el miracle de Déu que va néixer a Salzburg".

SD: A La força d'un silenci es va posar a la pell de Pau Casals. Què en destacaria, d'aquesta experiència?

JP: Pertanyo a una generació que ha estimat moltíssim Pau Casals, però a més a més, per fer aquest paper vaig haver d'estudiar molt la música que ell tocava. Vaig escoltar una vegada i una altra els *Concerts de Brandenburg* de Bach. Me'ls sé de memòria, reconec tot d'una el segell de Pau Casals i m'adono perfectament quan és ell qui els interpreta i quan no. I *El cant dels ocells* sempre em posa la pell de gallina. Hi ha música que eleva l'esperit i et situa a prop de Déu, et col·loca per damunt de la condició humana. Sempre he cregut que la música era la paraula de Déu. Qualsevol persona, per més maldat que tingui,

quan sent determinades músiques, s'eleva. És un miracle! Són músiques que ens apropen a allò que hi ha de més intangible. I per donar vida a Pau Casals vaig escoltar-ne molta, fins a entrar a poc a poc

dins l'esperit d'aquest gran mestre que era Pau Casals i arribar a sentir la seva dimensió humana més enllà del personatge. Jo, a la meua manera, també volia tocar una mica aquesta música que ell interpretava...

SD: Quin tipus de música es posa habitualment?

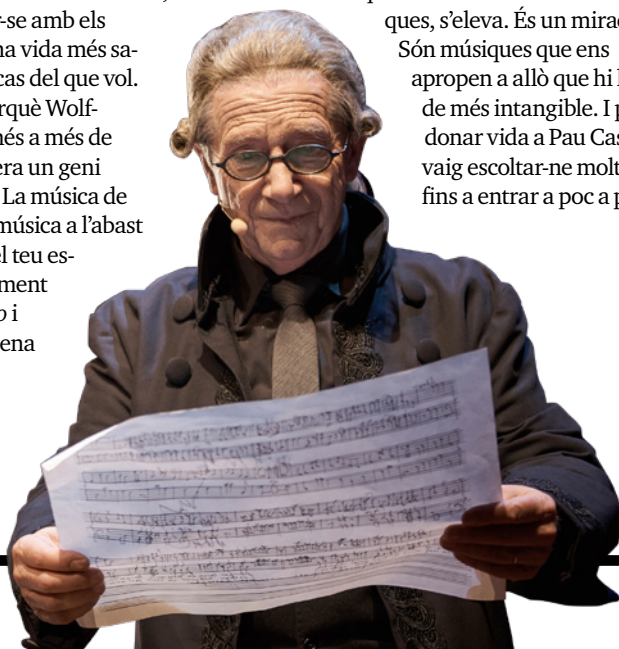
JP: Després d'aquesta experiència de posar-me a la pell de Pau Casals, qualsevol música clàssica m'agrada. Ara entenc molt més la música clàssica i en percebo més fàcilment la bellesa. M'agrada molt Mozart i em vaig comprar un piano on m'he passat moltes nits intentant tocar, però, la veritat, és que no m'ha estat concedit aquest do. De jove sempre m'havia agradat anar al Gran Teatre del Liceu, però no vaig trobar ningú que m'orientés en l'àmbit musical. Malgrat tot, qualsevol música clàssica em situa per sobre de mi mateix i de la imperfecció humana.

SD: Li agraden molt els musicals.

JP: M'encanta aquest gènere, tot i que crec que no soc massa bo per participar-hi com a actor. També és veritat que la gent no espera de mi que canti bé... M'agraden tant els musicals que vaig a Londres sovint per gaudir de les noves estrenes d'aquest gènere amb tota la família. Ens encanten! A qualsevol reunió familiar sempre, sempre acabem cantant *Els Miserables* o *Jesucrist Superstar*... I m'han dit que al setembre faré una semicòmedia musical de la qual ja tinc el text i hi hauré de cantar alguna coseta. Alabat sigui Déu i que Déu m'ho perdoni... [riu].

SD: ¿Va a gaires concerts?

JP: Hi procuro anar de tant en tant, i a mesura que els meus fills s'han fet grans, ara ens hi porten ells. Però soc un mal espectador, perquè sovint l'hora dels concerts em coincideix amb una funció al teatre. Durant trenta anys he estat cada nit i cada vespre al teatre. M'he arribat a perdre fins i tot els concerts de Woody Allen [Joan Pera és la veu en català de Woody Allen]. Feia temps que m'havia convidat als seus concerts, i fins a l'any passat no vaig poder anar a veure'l a Cap Roig. El jazz també m'agrada molt, és una prolongació de la música clàssica. A l'espectacle *Papà Mozart* en un moment donat la *Petita serenata nocturna* es toca en clau de jazz i resulta una meravella. ♪

Cat **M**úsica

Emociona't
amb Catalunya Música

amb la col·laboració

 Obra Social "la Caixa"

Palau de la Música Catalana

Temporada 2019–20

On la música et transforma

Gustavo **Dudamel**, *Jörg* **Widmann**, *Esa-Pekka* **Salonen**,
Integral de Simfonies de Beethoven amb Sir John Eliot **Gardiner**,
Anne-Sophie **Mutter**, *Lang* **Lang**, *Joyce* **DiDonato**,
Yuja **Wang**, *Isabelle* **Faust**, *Grigory* **Sokolov**, *Christian* **Gerhaher**,
Carolyn **Sampson**, *Benjamin* **Appl**, *Khatia* **Buniatishvili**,
François-Xavier **Roth**, *Steven* **Isserlis**, *Cecilia* **Bartoli**,
Philippe **Jaroussky**, *Les Passions de Bach amb Philippe* **Herreweghe**,
Oratori de Nadal amb *Jordi* **Savall** i molt més!...

Abonaments, packs a mida
i entrades ja a la venda

Consulta tota la programació a www.palaumusica.cat
Descomptes per a menors de 35 anys, grups i packs a mida d'entrades.
Més informació: 93 295 72 07 | taquilles@palaumusica.cat

Amb la col·laboració de:

Ajuntament
de Barcelona
Institut de Cultura

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE EDUCACIÓN, CULTURA
Y DEPORTE

inaem